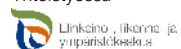

Mikkelin seudun kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma

Liiteaineisto 30.1.2024

MIKKELI JUVA MÄNTYHARJU. Kangasniemi HIRVENSALMI Pertunmaa Puumala

Yhteistyössä

RAMBOLL

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

- Liite 1** [Nykytilakoonti](#)
- Liite 2** [Asukaskyselyn tulokset](#)
- Liite 3** [Kävelyalueet ja esteettömyyden kehittämisperiaatteet](#)
- Liite 4** [Pyöräliikenteen tavoiteverkot](#)
- Liite 5** [Pyöräpysäköintikortit](#)
- Liite 6** [Mikkelin keskustan pyöräliikenteen olosuhteiden kehittäminen](#)

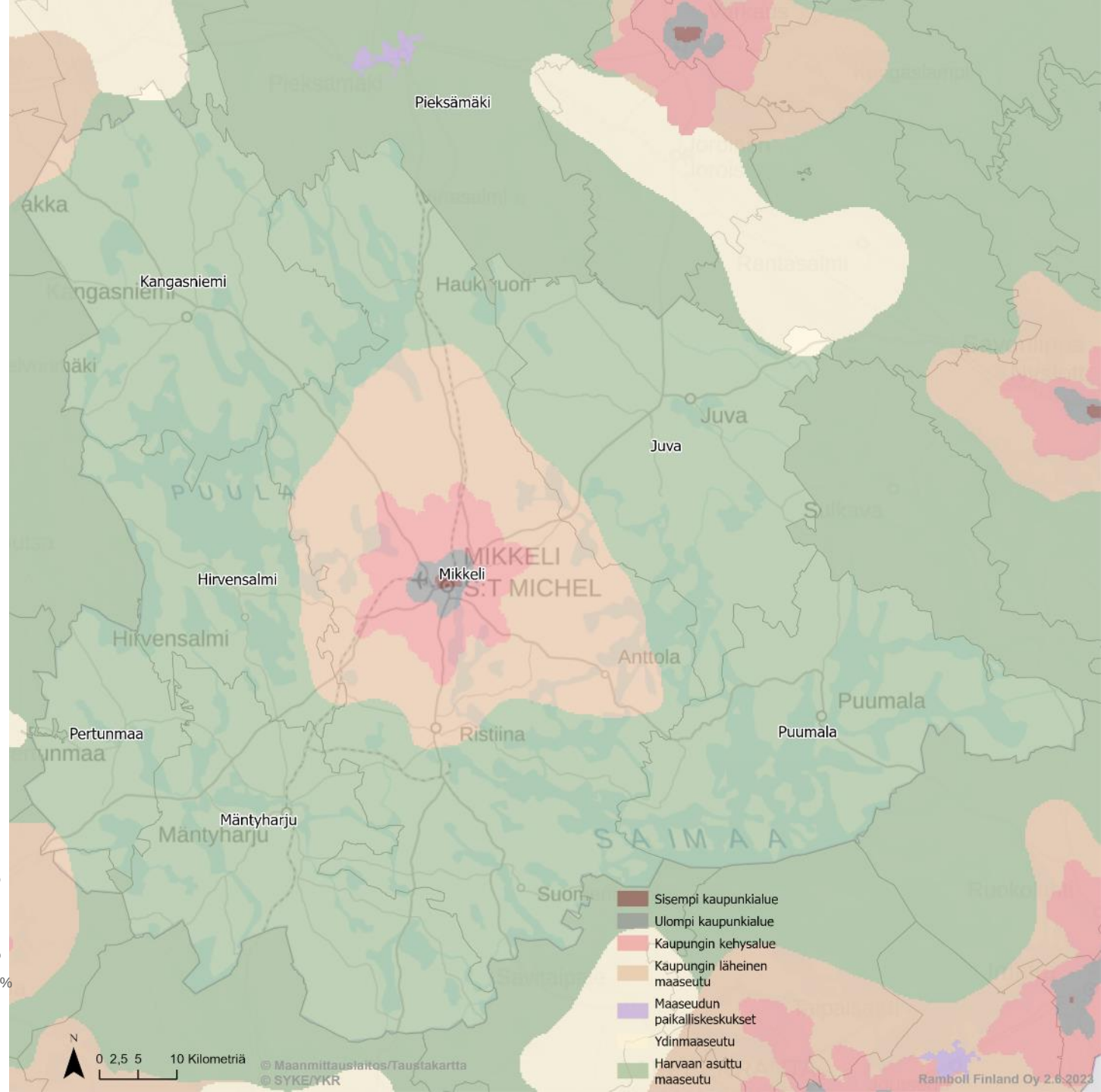
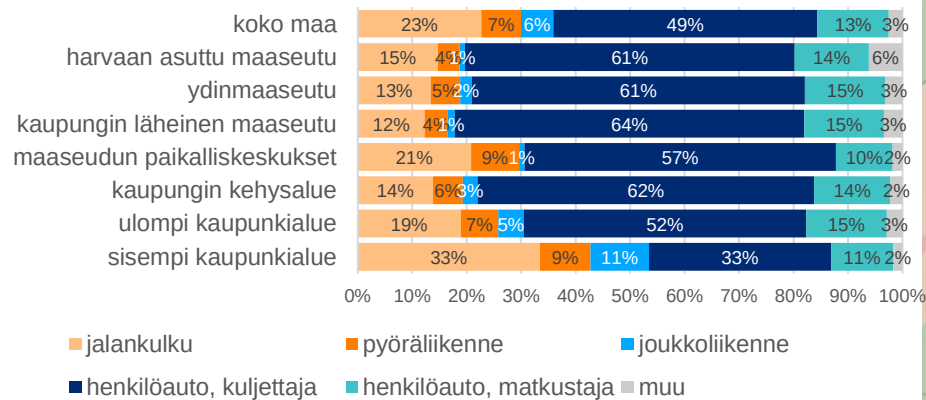
Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Liite 1. Nykytilakoonti

Liikkumis- tottumukset

- Mikkelin seudulta ei ole viime vuosilta kulkutapaosuuksia selvittäneitä liikennetutkimuksia. Asiaa on Mikkelin osalta viimeksi selvitetty vuosina 2012 ja 2015. Viimeisin arvio Mikkelin kävelyn kulkutapaosuudesta on 17 % ja pyöräliikenteen 18 %.
- Kulkutapaosuutta voidaan arvioida mm. valtakunnallisella henkilöliikennetutkimuksen (2021) tuloksilla.
- Mikkeliä lukuun ottamatta seutu on Suomen Ympäristökeskuksen kaupunki-maaseutu –luokituksella harvaan asuttua maaseutu, jossa kävelyn kulkutapaosuus kaikista matkoista on 15 % ja pyöräliikenteen 4 %.

Matkojen kulkutapaosuudet koko Suomessa
kaupunki-maaseutu –luokituksen mukaan (HLT 2021)

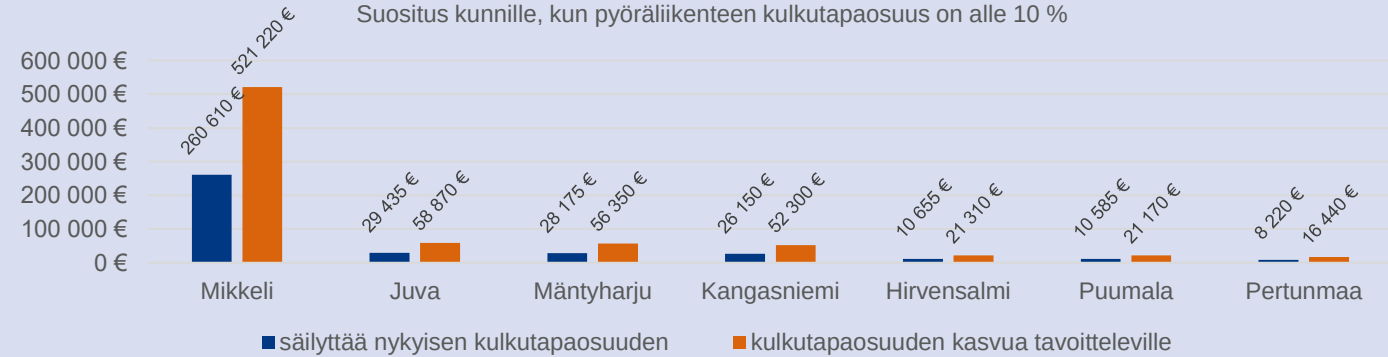

Investoinnit

- YK (Yhdistyneet kansakunnat) suosittaa, että **20 % liikennebudjetista** tulisi osoittaa aktiivisille kulkumuodoille (kävely ja pyöräily).
- Euroopan pyöräliikenteen kattojärjestö ECF on tehnyt suositukset asukaskohtaisesta pyöräliikenteen edistämiseen kohdistuvasta investointitasosta. Suositukset perustuvat kohdealueen pyöräliikenteen kulkutapaosuuteen ja kohdealueen tavoitteisiin.
 - Paikoissa, joissa pyöräliikenteen kulkutapaosuus on alle 10 %, kulkutapaosuuden säilyttävä investointitaso on **5 € / vuosi / asukas**. Kulkutapaosuuden kasvun tavoitteluun suositellaan **10 € / vuosi / asukas**.
 - Kulkutapaosuuden ollessa yli 10 %, mutta alle 25 %, kulkutapaosuuden säilyttävä investointitaso on **10 € / vuosi / asukas**. Kulkutapaosuuden kasvun tavoitteluun suositellaan **15-25 € / vuosi / asukas**.
- Joensuussa** aktiivisiin kulkumuotoihin sijoitetaan vuosittain **yli 20 %** (21,3%; 2014-2020) liikennebudjetista ja asukaskohtainen investointitaso on toistuvasti **yli 45 €/vuosi/asukas!**
- Pyöräliikenteen investoinnit parantavat usein myös jalankulun olosuhteita!**

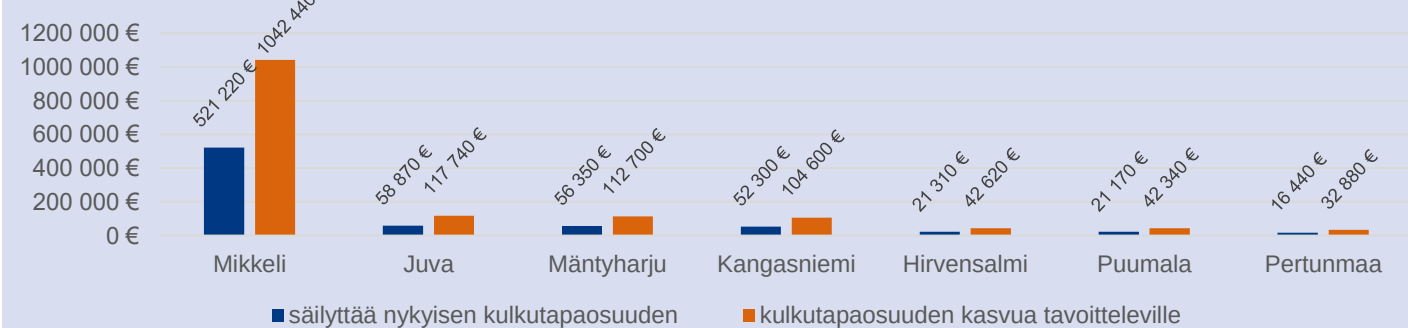
Pyöräliikenteelle suositeltu investointitaso (€/vuosi)

Suositus kunnille, kun pyöräliikenteen kulkutapaosuus on alle 10 %

Pyöräliikenteelle suositeltu investointitaso (€/vuosi)

Suositus kunnille, kun pyöräliikenteen kulkutapaosuus on yli 10 %, mutta alle 25 %

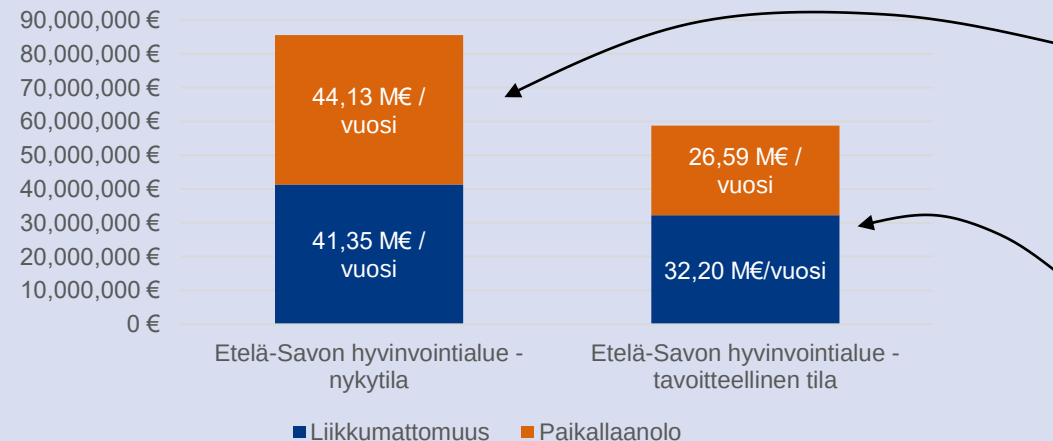
Esimerkkejä suurten kaupunkien asukaskohtaisista pyöräliikenteen (ja kävelyn) investoinneista.

Kaupunki	Pyöräliikenteen investoinnit €/vuosi/asukas	Huomiot
Joensuu	45	
Helsinki	11-30	Lukuun eivät kuulu uusien alueiden yhteydessä rakennettavat pyöräliikenteen väylät.
Tampere	16-50	Investoinnit sisältävät kävelyn ja pyöräliikenteen rahoituksen, ei sisällä uusia alueita
Oulu	12	Lukuun eivät kuulu uusien alueiden yhteydessä rakennettavat pyöräliikenteen väylät.
Kööpenhamina (Tanska)	18-44	
Amsterdam (Alankomaat)	67	Investoinnit eivät sisällä projektikohteita, uusia alueita ja pyöräpysäköintikeskuksia
München (Saksa)	7	
Tukholma (Ruotsi)	20-27	
Freiburg (Saksa)	5	
Odense (Tanska)	11	
Växjö (Ruotsi)	15	

Liikkumattomuus ja paikallaanolo

- UKK-instituutin mukaan **suositusta vähäisempi reippaan ja rasittavan liikkumisen määrä** eli liikkumattomuus aiheuttaa Suomessa vuosittain 1,4 miljardin euron kustannukset. Etelä-Savon hyvinvointialueella tasolla tämä tarkoittaa yli **41 miljoonan euron vuotuisia kustannuksia**.
 - Liikkumattomuuden kustannuksia muodostuu yhteiskunnalle etenkin kansansairauksista aiheutuneista terveyspalveluiden käytöstä ja lääkityksestä, mutta myös työikäisen väestön työn tuottavuuden heikentymisestä sairauspoissaolojen, työkyvyttömyyseläkkeiden ja ennenaikaisten kuolemien seurauksena.
- Liikkumattomuuden lisäksi **päivittäinen yli kahdeksan tunnin paikallaanolo valveilla ollessa** aiheuttaa yhteiskunnalle vuosittain noin 1,5 miljardin euron kustannukset Suomessa. Etelä-Savon hyvinvointialueella tämä tarkoittaa yli **44 miljoonan euron vuotuisia kustannuksia**.
 - Suurin osa paikallaanolon kustannuksista muodostuu työikäisen väestön työn tuottavuuden heikentymisestä sairauspoissaolojen, työkyvyttömyyseläkkeiden ja ennenaikaisten kuolemien seurauksena. Loput eli yksi kolmasosa on seurausta kansansairauksista aiheutuneista terveyspalveluiden käytöstä ja lääkityksestä.
- Suomen Ladun liikuntapaikatutkimuksen (2023) mukaan **suomalaisten suosituin liikuntapaikka on asfalttipäällysteinen kävelytie** ja asfalttipäällysteiset pyörätiet ovat 4. suosituin liikuntapaikka metsien ja luonnonpolkujen jälkeen.

Liikkumattomuuden ja paikallaanolon kustannukset vuosittain Etelä-Savon hyvinvointialueella

Nykytila:
76 % liikkuu liian vähän,
83 % on liikaa paikallaan

Tavoitteellinen tila:
50 % liikkuu liian vähän,
50 % on liikaa paikallaan

Jos kuntien asukkaat liikkuisivat enemmän olisivat kuntakohtaiset vuosittaiset hyödyt oikean taulukon mukaiset.

Hyödyt liikkumattomuuden ja paikallaanolon tavoitteellisesta vähentymisestä (€/vuosi)		
Kunta	Liikkumattomuus	Paikallaanolo
Mikkeli	3 467 000 €	6 533 000 €
Mäntyharju	422 000 €	822 000 €
Juva	386 000 €	759 000 €
Kangasniemi	377 000 €	731 000 €
Hirvensalmi	162 000 €	325 000 €
Pertunmaa	127 000 €	248 000 €
Puumala	161 000 €	316 000 €

Autoistuminen

- Vähemmän autoistuneissa kunnissa tapahtuu asukasta kohden vähemmän vakavaan loukkaantumiseen tai kuolemaan johtaneita liikenneonnettomuuksia.
- Kaikissa seudun kunnissa on suurempi henkilöautotiheys kuin koko maassa keskimäärin.
- Autonomistusta tilastollisesti selittäviä tekijöitä ovat mm [1].
 - Kotitalouden tulot, jäsenten määrä ja ikä
 - Asuinalueen yhdyskuntarakenne
 - Autoilun kustannukset
 - Vaihtoehtoisten kulkutapojen tarjonta
 - Sukupuoli
 - Tottumukset, tapa, muutosvastaisuus, auton aikaisempi omistaminen

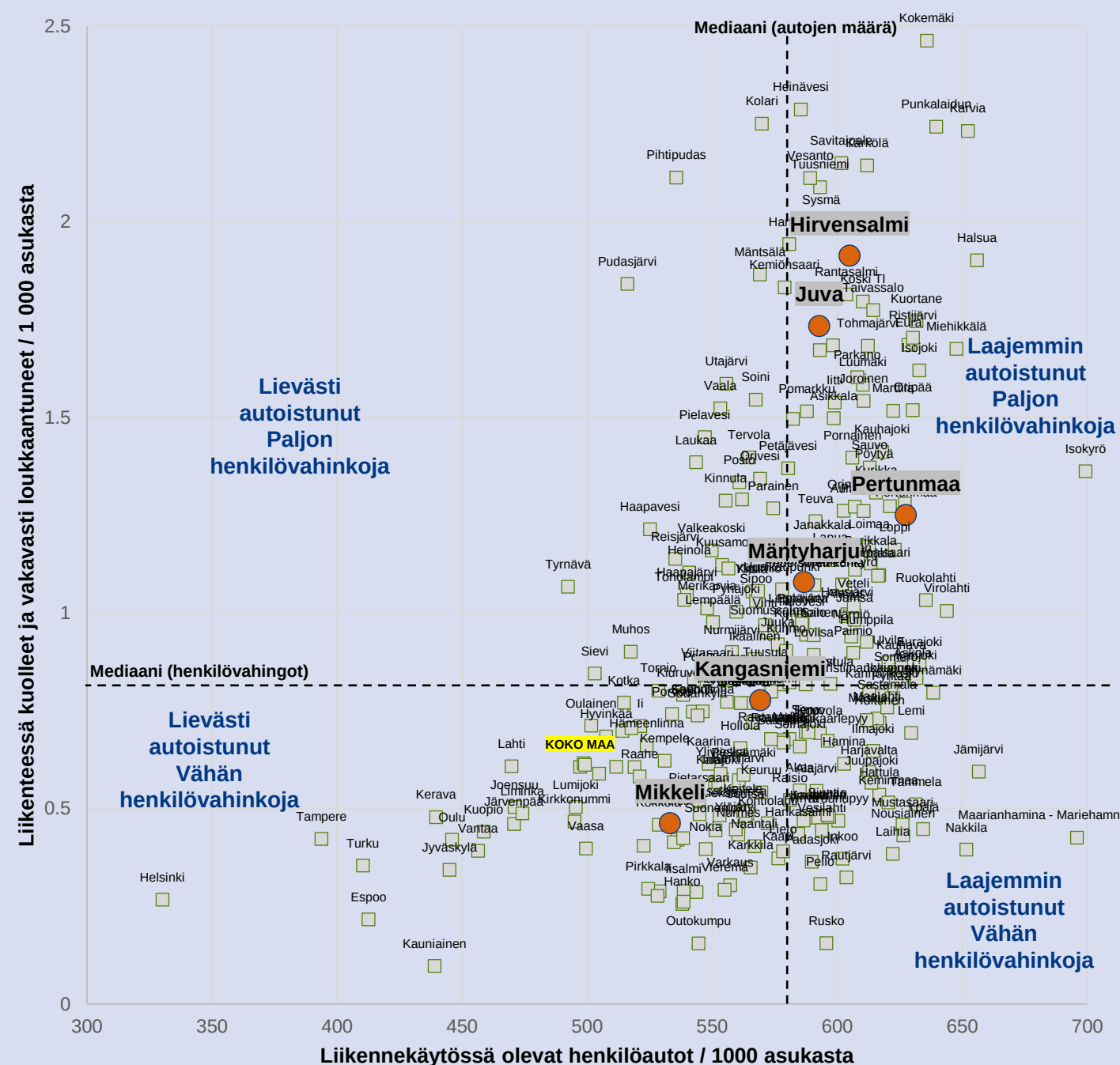
[1] https://www.hsl.fi/sites/default/files/19_2016_auton_omistus_helsingin_seudulla.pdf

Väestö- ja autonomistustiedot: 2022 (Tilastokeskus)

Liikennekuolemat ja -loukkaantumiset: 2015-2022 (Tilastokeskus)

Onnettomuuksissa ei ole valtaosalla tai kantateillä tapahtuneita kuolemia tai vakavia loukkaantumisia. Puumalassa ei ollut tarkastellulla liikenneverkolla ja aikavälillä tilastoituja kuolemia tai vakavia loukkaantumisia. Puumalan henkilöautotiheys on 589 autoa / 1000 asukasta.

Autoistuminen / Liikennekuolemat ja vakavat loukkaantumiset

Liikenne- turvattomuus

- Määrällisesti eniten liikenteessä loukkaantuneita ja kuolleita on Mikkeliissä, jossa on myös eniten asukkaita, työpaikkoja ja liikennettä.
- Vuosilta 2018-2022 Mikkelin seudun liikennekuolemat ja –loukkaantumiset maksavat yhteiskunnalle **noin 26,7 miljoonaa euroa vuodessa**.
- Seudulla on tapahtunut samana aikana **yksi** kuolemaan johtanut polkupyöraonnettomuus, **viisi** vakavaan loukkaantumiseen johtanutta polkupyöraonnettomuutta ja **yksi** vakavaan loukkaantumiseen johtanutta

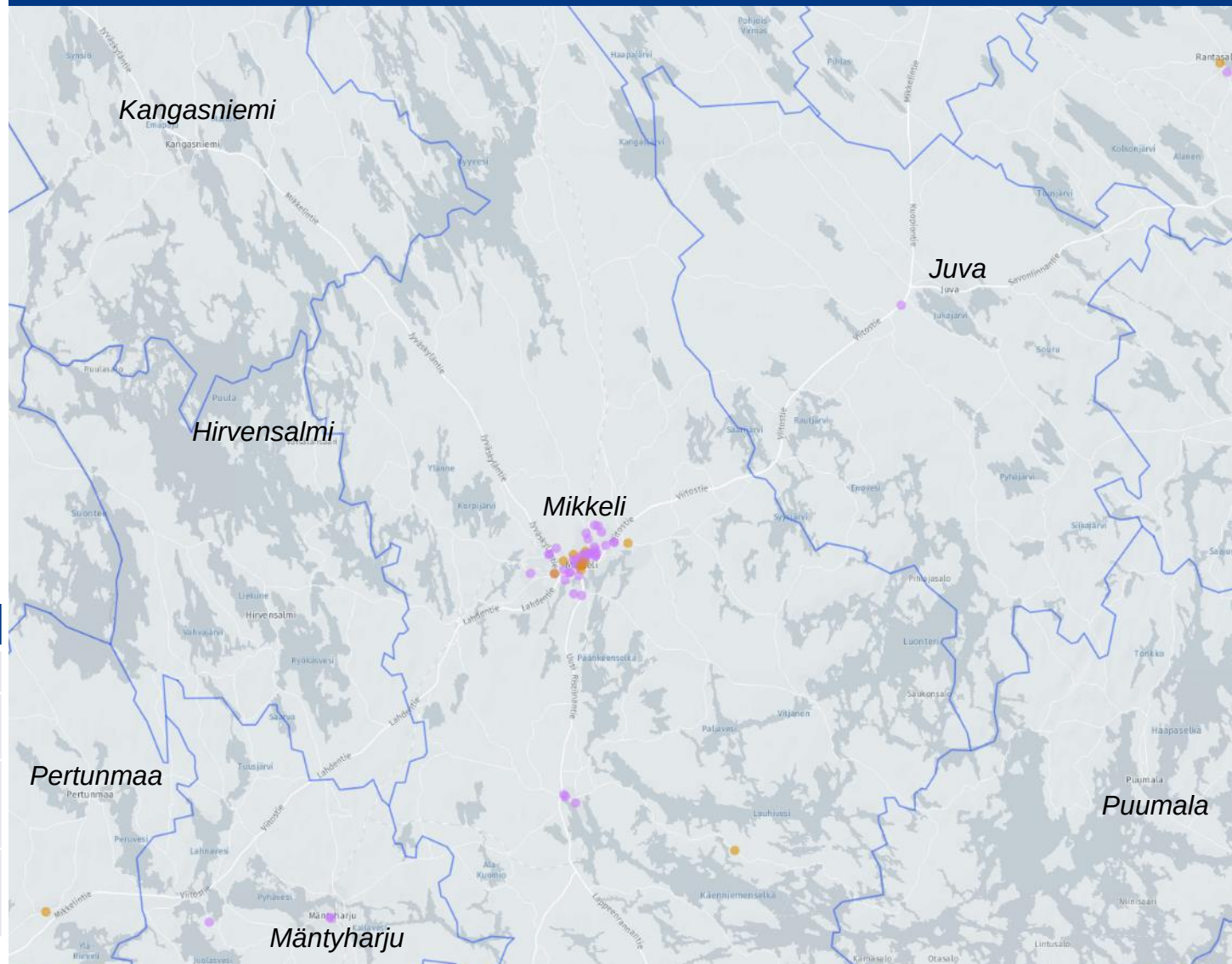
2018-2022	Hirvensalmi	Juva	Kangasniemi	Mikkeli	Mäntyharju	Pertunmaa	Puumala
Kustannukset / vuosi	185 040 €	3 932 900 €	2 618 880 €	14 858 620 €	2 480 500 €	1 536 560 €	1 110 340 €
Kuolemaan johtaneet onnettomuudet	0	3	3	12	2	2	1
Vakavaan loukkaantumiseen johtaneet onnettomuudet	0	5	2	13	3	0	1
Lievään loukkaantumiseen johtaneet onnettomuudet	9	35	12	193	21	16	11

- Lievään loukkaantumiseen johtanut onnettomuus keskimäärin 102 800 €
- Vakavaan loukkaantumiseen johtanut onnettomuus keskimäärin 1 401 900 €
- Kuolemaan johtanut onnettomuus keskimäärin 3 019 100 €

Lähteet:

Liikenneonnettomuuskustannusten muodostuminen ja kohdentuminen (Tiehallinnon selvityksiä 50/2006), Tie ja rautatieliikenteen hankkearviointiin yksikköarvot 2018 (Väyläviraston ohjeita 40/2020), Suomen virallinen tilasto (SVT): Tieliikenneonnettomuustilasto

Poliisin tilastoinnin (=virallisen tilastoinnin) peittävyys kuolemaan johtaneiden onnettomuuksien osalta on sataprosenttinen. Loukkaantumisten osalta on arvioitu, että tilaston kattavuus on vain 20-30 %. Eri onnettomuustyyppien tietoon tulossa on eroja. Huonoin peittävyys on yksittäisonnettomuuksissa loukkaantuneista polkupyöräilijöistä (noin 10 % tilastoitu). Jalankulkijoiden liukastumisia ja kaatumisia ei puolestaan lasketa lainkaan mukaan tieliikenneonnettomuustilastoihin.

Poliisin tilastoimat jalankulkija- ja polkupyöraonnettomuudet
2018-2022.

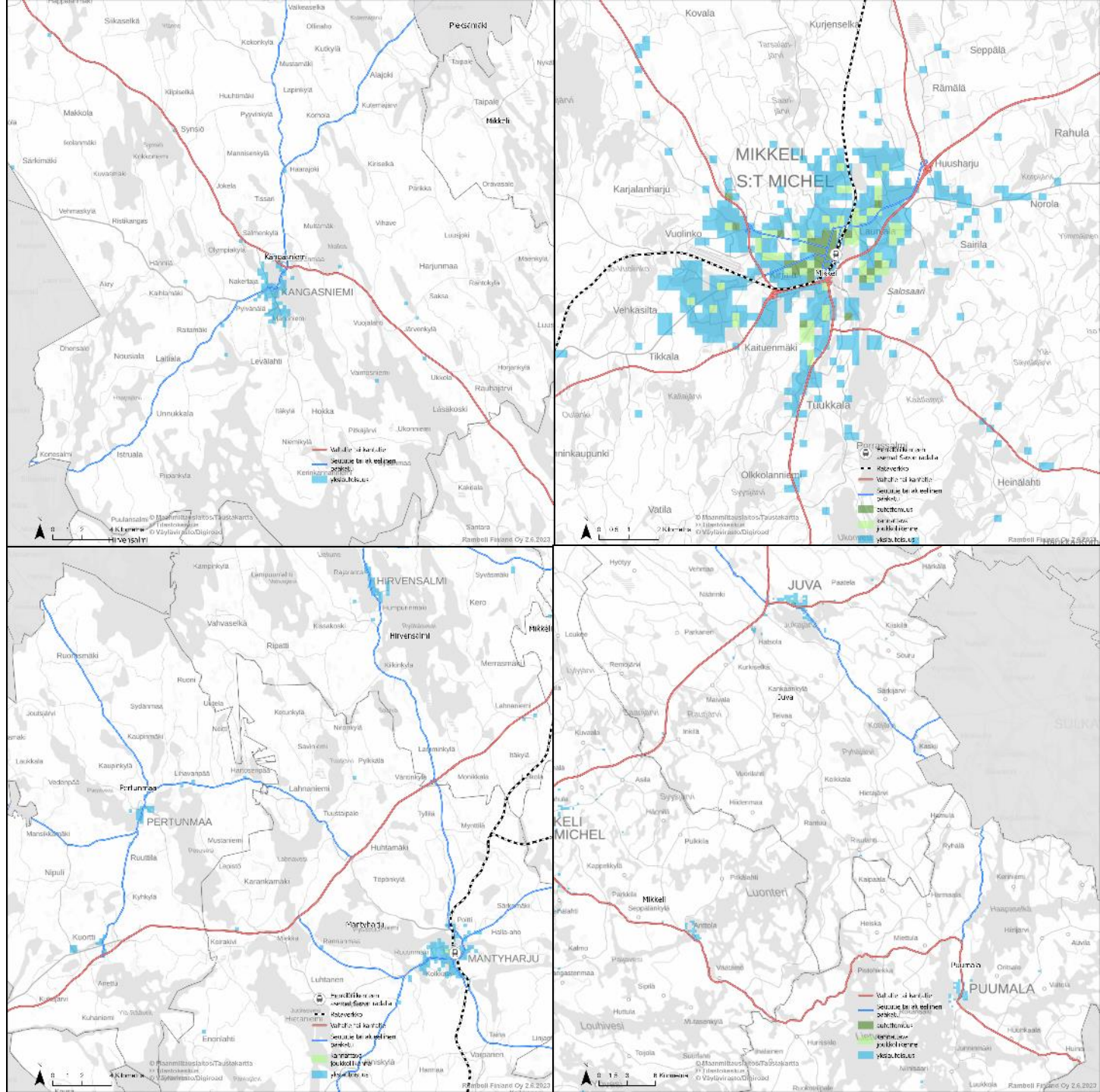
<https://mobilityanalytics.ramboll.com/onn/poliisi/>

Väestö ja työpaikat

- Kartoilla on esitetty:
 - **sinisellä** alueet, joilla kotitalouden yksiautoisuus todennäköisesti tulee kaksiautoisuutta yleisemmäksi.
 - **vaaleanvihreällä** alueet, joilla joukkoliikenteen järjestämisestä voi maankäytön puolesta pitää taloudellisesti kannattavana.
 - **tummanvihreällä** alueet, joilla kotitalouden autottomuutta voi pitää maankäytön tiheyden puolesta yksiautoisuutta yleisempänä.
- 125 asukasta 250m x 250m kokoisella alueella pidetään kannattavan joukkoliikenteen väestöpohjan kynnsarvona. Rajalle löytyy empiiristä pohjaa myös Helsingin seudun analyysistä. [1].
- Samankokoisessa ruudussa väestö- ja työpaikkamäärän ylittäessä 312,5 asukasta tulee väestössä autottomuus yleisemmäksi kuin yksiautoisuus [1].

[1] Helsingin seudun kaupunkikudokset 2016, 2030 ja 2050.

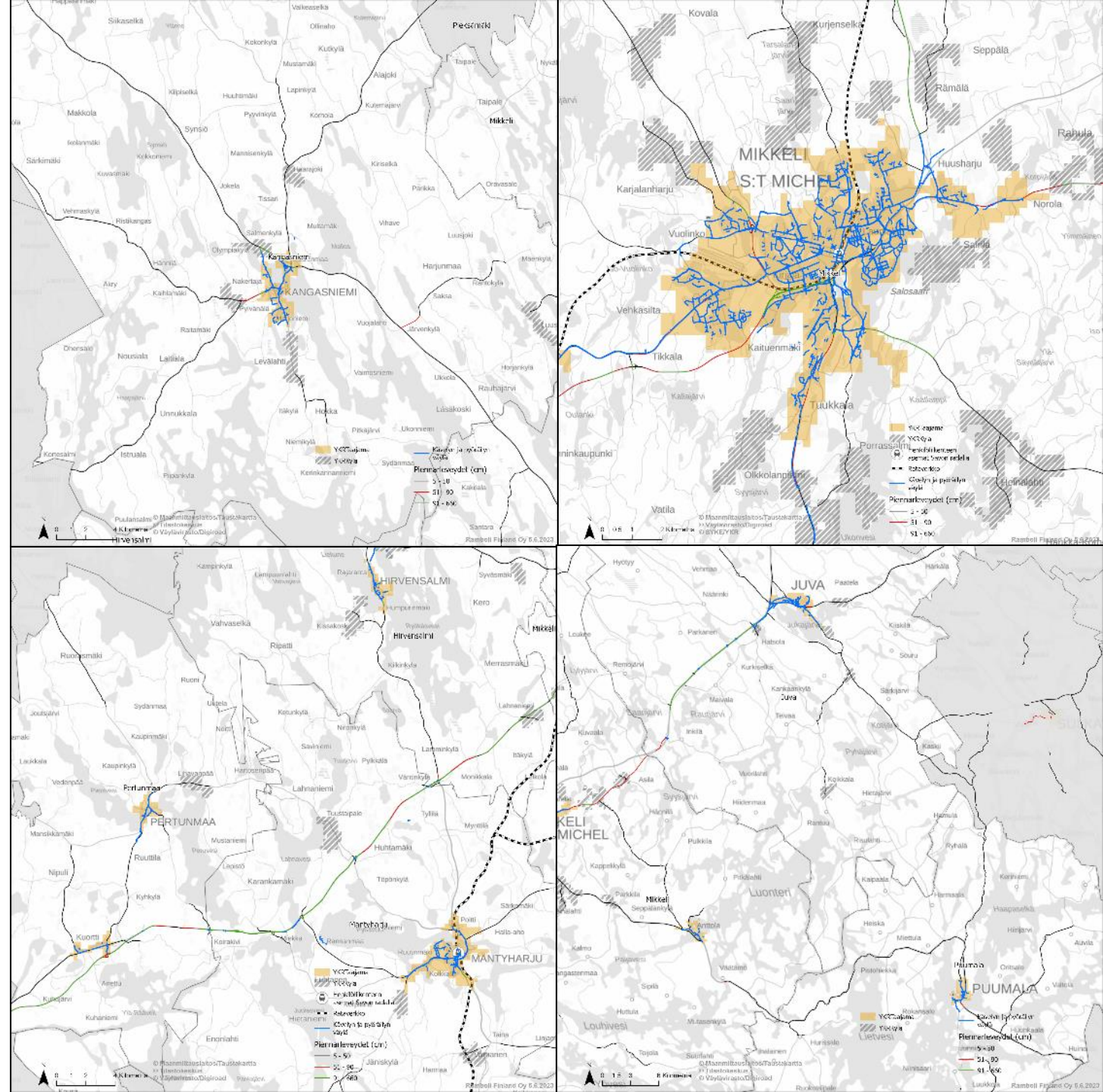
https://www.hsl.fi/sites/default/files/uploads/helsingin_seudun_kaupunkikudokset_loppuraportti_27082018_0.pdf

Kävelyn ja pyöräilyn väylät

- Seudun tiheimmät taajamat ovat pääosin hyvin katettuja kävelyn ja pyöräilyn erillisväylien osalta.
- Läheisiin kyliin on yleisesti myös melko hyvät yhteydet.
- ”Päällystetyllä pientareella ei yleensä käytetä leveyksiä 0,5–0,9 m, koska ne eivät tarjoa turvallista ohitusetäisyyttä ja näyttävät auton kuljettajan silmissä riittävältä tilalta ajaa pyörällä.”
- Pyöräiliikenteen suunnitteluohje
- Pertunmaalla on asukasta kohden eniten ajoradasta erillisiä kävelyn ja pyöräilyn väyliä.

Kunta	Ajoradasta erillistä kävelyn ja pyöräilyn väylää (km) / 1000 asukasta
Pertunmaa	5,61
Juva	4,83
Puumala	4,51
Mikkeli	4,40
Mäntyharju	4,39
Kangasniemi	3,73
Hirvensalmi	3,09

Pendelöinti

- Työmatkaliikkujien kohderyhmää ajatellen Mikkelissä tehdään eniten kunnansisäisiä, usein kuntarajat ylittäviä matkoja lyhyempiä työmatkoja.
- Hirvensalmella työmatkat taas ovat usein pitkiä ja jopa kolmasosa työssäkäyvistä on Mikkelissä töissä.
- Mikkeliin tullaan töihin myös isoista ja keskisuurista kaupungeista. Eniten kuitenkin seudulta Juvalta, Mäntyharjulta, Hirvensalmelta ja Kangasniemeltä.

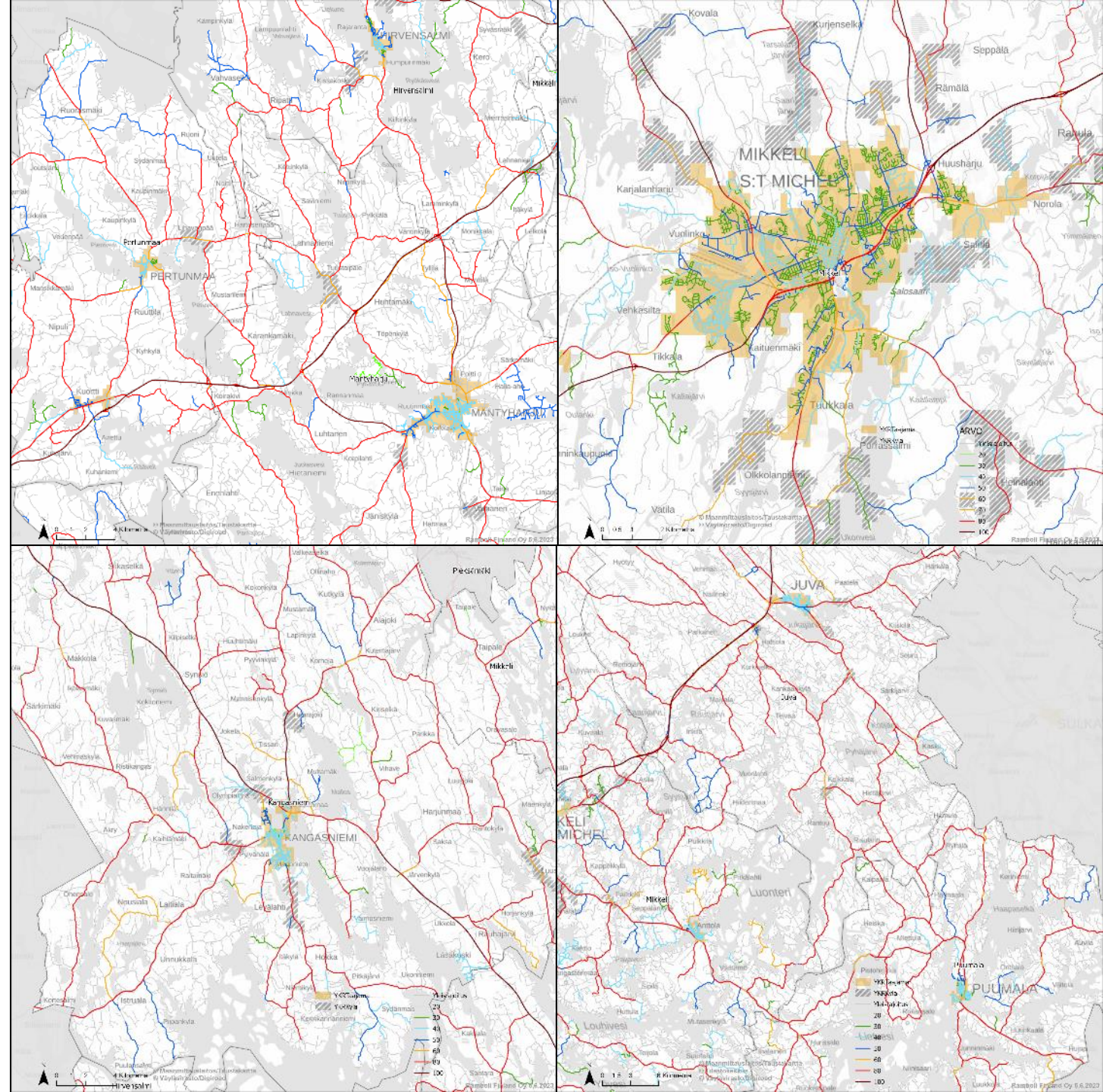
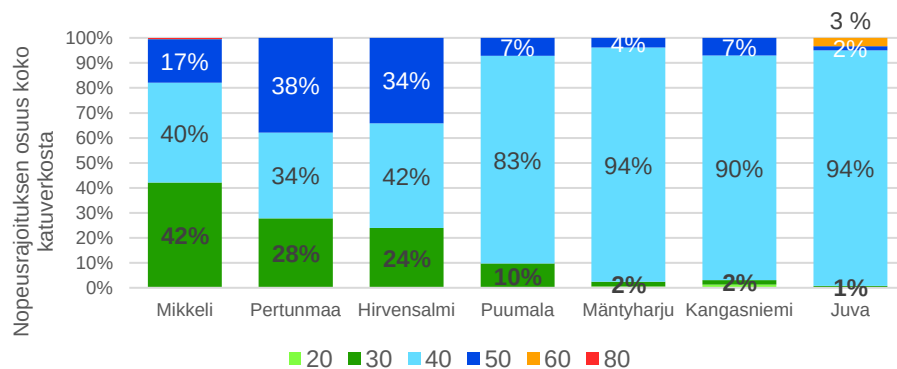
Kunta	omassa kunnassa työssäkäyvien osuus	Mikkelissä työssäkäyvien osuus	Muualla työssäkäyvistä Mikkelissä työssäkäyvien osuus
Mikkeli	89 %	89 %	
Kangasniemi	73 %	12 %	45 %
Mäntyharju	72 %	17 %	61 %
Puumala	70 %	13 %	44 %
Pertunmaa	69 %	7 %	22 %
Juva	68 %	20 %	61 %
Hirvensalmi	54 %	34 %	74 %

Asuinkunta	Työssäkäyntikunta	Työssäkäyvien määrä
Juva	Mikkeli	434
Mäntyharju	Mikkeli	322
Hirvensalmi	Mikkeli	233
Kangasniemi	Mikkeli	220
Pieksämäki	Mikkeli	151
Jyväskylä	Mikkeli	150
Helsinki	Mikkeli	137
Savonlinna	Mikkeli	120
Kuopio	Mikkeli	109
Kouvola	Mikkeli	96
Lappeenranta	Mikkeli	96
Puumala	Mikkeli	89
Lahti	Mikkeli	58
Varkaus	Mikkeli	46
Joroinen	Mikkeli	45
Espoo	Mikkeli	40
Pertunmaa	Mikkeli	39

Nopeusrajoitukset

- Nopeusrajoitukset esitetään kuten ne löytyvät Väyläviraston Digiroad-aineistosta.
- Mikkelissä on monella asuinalueella erityisesti kävelylle ja pyöräilylle turvallinen 30 km/h nopeusrajoitus. Keskustassa on kuitenkin yhä 40 km/h rajoitus.
- Muissa kuntakeskuksissa nopeusrajoitus on pääosin 40 km/h.
- Suhteutettuna kunnan katuverkon pituuteen 30 km/h katuja on eniten Mikkelissä, Pertunmaalla ja Hirvensalmella.

Nopeusrajoitukset kuntien katuverkoilla

Pyörämatkailu

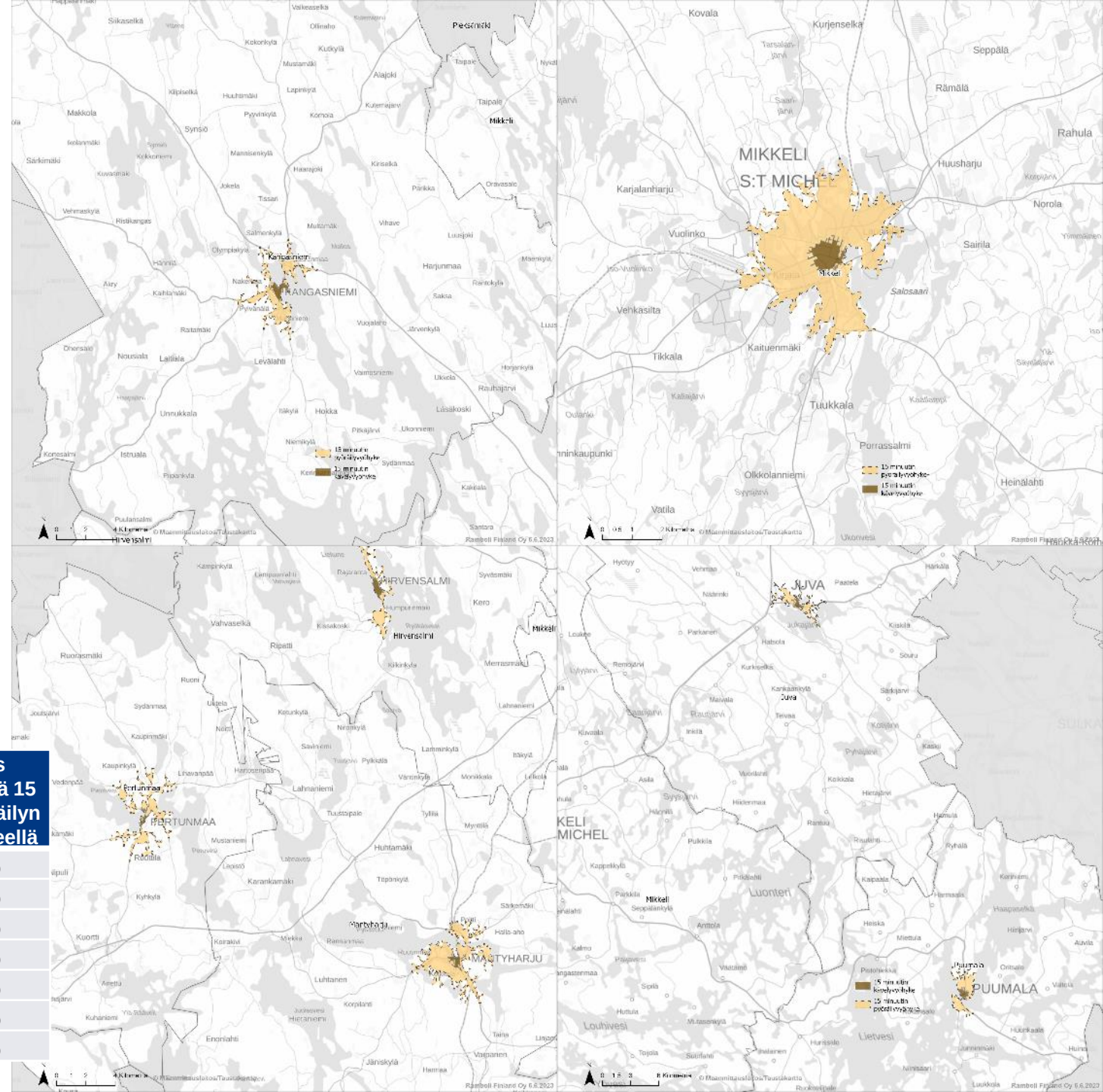
- Pyörämatkailukeskus (bikeland.fi) listaa seudulta kolme retkipyöräilyreittiä ja yhden maastopyöräilyreitit.
- Pyörämatkailun kehittämistä kannattaa myös ajatella perinteisen turismin ohella paikallisia ja kausiasukkaita hyödyttävänä.
- Pyöräily-ystävällisestä palvelusta indikoivia WelcomeCyclist-tunnuksen omaavia yrityksiä on kunnissa seuraavasti
 - Hirvensalmi 0 kpl
 - Juva 1 kpl
 - Kangasniemi 0 kpl
 - Mikkeli 3 kpl
 - Mäntyharju 1 kpl
 - Pertunmaa 1 kpl
 - Puumala 9 kpl
 - **Yhteensä 15 kpl**

Matka-aikakuvat

- Matka-aikalaskennassa on laskettu 15 minuutin kävely- ja pyöräilymatkojen etäisyydellä kuntien keskustoista asuvien asukkaiden määrät.
- Laskennalla arvioidaan kävelyn ja pyöräilyn houkuttelevuuden näkökulmasta parhaiden alueiden laajuutta.
- Laskenta on tehty vain kunnan pääkeskukselle.
- Muissa kunnissa pyöräilyn vyöhykkeillä asuvien osuus vastaa hyvin kunnan taajama-astetta.

Kunta	Taajama-aste (%)	väestö 15 min jalankulun vyöhykkeellä	väestö 15 minuutin pyöräilyn vyöhykkeellä	osuus väestöstä 15 min jalankulun vyöhykkeellä	osuus väestöstä 15 min pyöräilyn vyöhykkeellä
Hirvensalmi	35,2	465	814	22 %	38 %
Juva	50,9	1401	3027	24 %	51 %
Kangasniemi	50,9	1012	2745	19 %	52 %
Mikkeli	81,2	5409	25447	10 %	49 %
Mäntyharju	63,3	1482	3503	26 %	62 %
Pertunmaa	42,4	262	544	16 %	33 %
Puumala	50,6	643	1108	30 %	52 %

Itä-Suomen seudulliset liikkumistutkimukset 2022

- Itä-Suomessa on toteutettu seudulliset liikkumistutkimukset vuosina 2012, 2015, 2018 ja nyt viimeisimpänä vuonna 2022.
- Mikkelin seudun asukkaiden liikkumistottumuksia voidaan vertailla kyselyllä Joensuun, Keski-Savon, Kuopion, Savonlinnan, Ylä-Savon, Pielisen Karjalan ja Keski-Karjalan seutujen asukkaiden kanssa.
- Kävelyn ja pyöräilyn kulkutapaosuus kaikista matkoista on Mikkelin seudulla 31 %. Sekä kävelyn että pyöräilyn kulkutapaosuudet ovat pysyneet vuodesta 2012 liki samalla tasolla.
- Mikkelin seudun asukkaat ovat nykyisellään tyytyväisimpiä henkilöautoliikenteen olosuhteisiin. Tyytyväisyydessä seuraavat järjestyksessä jalankulku, pyöräliikenne ja joukkoliikenne. Tyytymättömyimpiä Mikkelin seudun asukkaat ovat jalankulun ja pyöräliikenteen reittien talvikunnossapitoon.
- Neljä viidestä (80 %) Mikkelin seudulla asuvista pitää kävelyn ja pyöräilyn kehittämistä tärkeänä!

SEUTU	Kävelyn ja pyöräilyn yhteenlaskettu kulkutapaosuus
Joensuun seutu	42 %
Kuopion seutu	37 %
Savonlinnan seutu	32 %
Mikkelin seutu	31 %
Pielisen Karjalan seutu	31 %
Keski-Savon seutu	30 %
Ylä-Savon seutu	29 %
Keski-Karjalan seutu	18 %

Vuosi	2012	2015	2018	2022
Kävelyn ja pyöräilyn yhteenlaskettu kulkutapaosuus Mikkelin seudulla	28 %	36 %	33 %	31 %

Melko tärkeänä, tärkeänä tai erittäin tärkeänä olosuhteiden kehittämistä pitävien osuus		
SEUTU	Kävely	Pyöräily
Joensuun seutu	85 %	82 %
Ylä-Savon seutu	82 %	81 %
Mikkelin seutu	80 %	80 %
Kuopion seutu	84 %	75 %
Keski-Savon seutu	75 %	71 %
Pielisen Karjalan seutu	75 %	69 %
Savonlinnan seutu	75 %	68 %
Keski-Karjalan seutu	68 %	70 %

Hirvensalmen kirkonkylän keskustan ideasuunnitelma

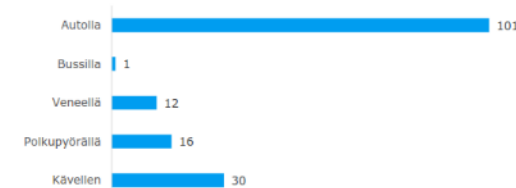
- Hirvensalmelta ei saatu kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman asukaskyselyyn juurikaan vastauksia, joten asukkaiden näkemyksiä täydennetään vuoden 2022 kesänä tehdyllä kirkonkylän keskustan ideasuunnitelman yhteydessä suoritetulla asukaskyselyllä. Ideasuunnitelman kysely tavoitti 120 vastaajaa.
- Kestävien liikkumistapojen edistäminen nähtiin melko tärkeänä kehittämisessä korostettavana asiana. Virkistys- ja viheralueiden kehittäminen oli tärkein kehittämisessä korostettava asia, joka linkittyy varsinkin käveltävyyteen ja oleskeluun erittäin keskeisesti.
- Kävelyn ja pyöräilyyn liittyvinä kehityskohteina vastaajat näkivät mm. seuraavia asioita
 - Rantatorin kehittäminen, elävyyden ja elinvoimaisuuden kehittämisen rannan palvelutarjonnalla
 - Rantaraitin kehittäminen (lisää tapahtumia, kävelyn ja pyöräilyn väylä, istutuksia, valaistusta)
 - Yhtenä esimerkkikohteena mainittiin mm. Kangasniemi
 - Leveämmät pientareet varsinkin pyöräliikennettä varten
 - Liikennemerkkien päivitys
 - Suojateiden ja nopeusrajoitusten tarkistus ja muutokset
 - Pysäköinnin parantaminen ja selkeyttäminen

Mitkä ovat mielestäsi keskeisimmät asiat, joita alueen kehittämisessä tulisi korostaa (max. 3 tärkeintä)?

Miten tyypillisesti saavut Hirvensalmen kirkonkylän keskustan alueelle?

Fiksusti kouluun -ohjelma

- Koululaisten liikkumista koskevaa tietoa täydennetään Fiksusti kouluun –ohjelman kyselyillä ja toimenpidelistoilla.
- Mikkelin Päämajakouluun saapuu jalan tai pyöräillen 70 % koululaisista. Koulumatkan kasvaessa yli 3 kilometrin pituiseksi tulee autokyydistä ja koulukyydistä aktiivisia kulkutapoja yleisempi tapa kulkea kouluun. Monet pyöräilevät koululaiset vaihtavat talvella pyörän kävelyyn ja joukkoliikenteeseen.
- Tärkeimpiä syitä kävelyn ja pyöräilyn valitsemiseen ovat:
 1. Sopivan lyhyt koulumatka
 2. Terveystyödyt liikkumisesta
 3. Turvalliset ja sujuvat reitit
- Autokyyditys valitaan koululaiselle useimmiten, koska
 1. Koulumatka on kätevästi huoltajan työmatkan varrella
 2. Varmistetaan, että lapsi/nuori pääsee ajoissa kouluun
 3. Joukkoliikenne ei ole varteenotettava vaihtoehto

- Sopivana matkana kävellä henkilöautojen saattoliikennepaikalta kouluun Lähemäen koululaisten vanhempien enemmistö **pitää 100 – 249 metrin matkaa**. Vastaajien keskiarvo sopivasta kävelymatkasta oli 255 metriä.

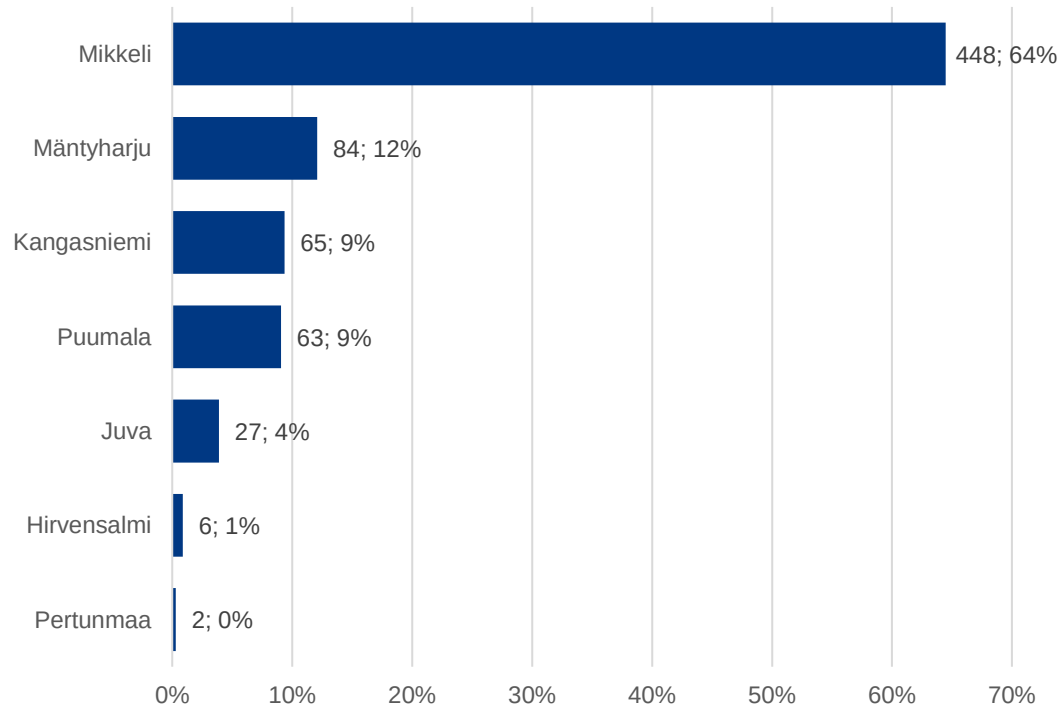

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

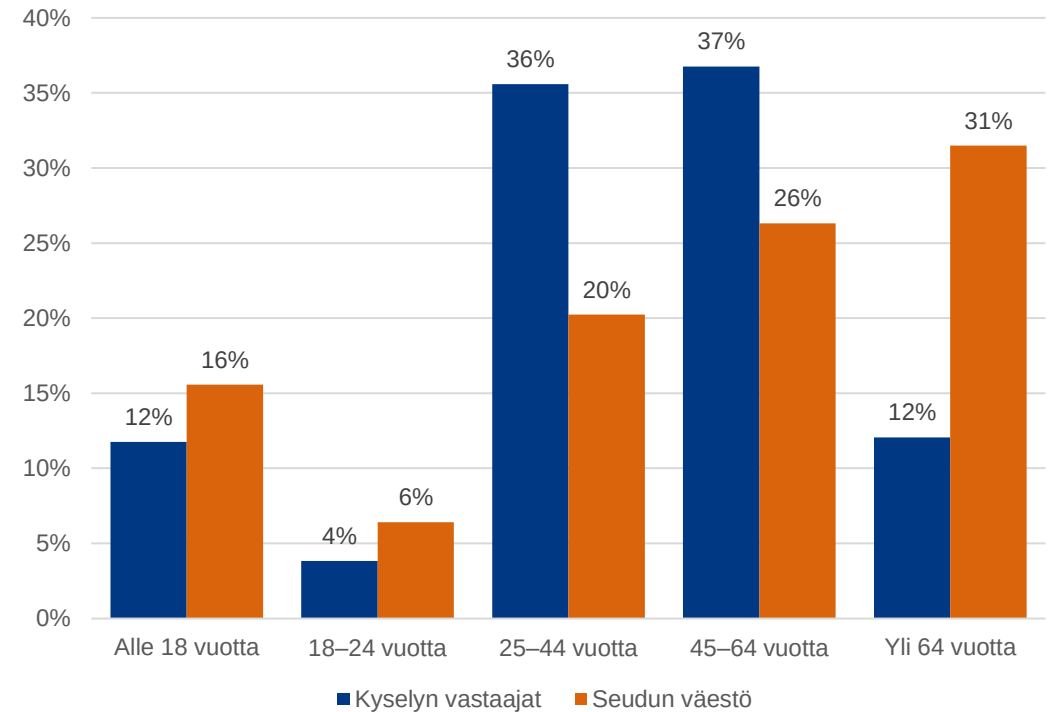
Liite 2. Asukaskysely

Yhteiset tulokset – asuinkunta ja vastaajat ikäryhmittäin

Asuinkunta tai kunta, jonka alueella liikkuu eniten
(n=695)

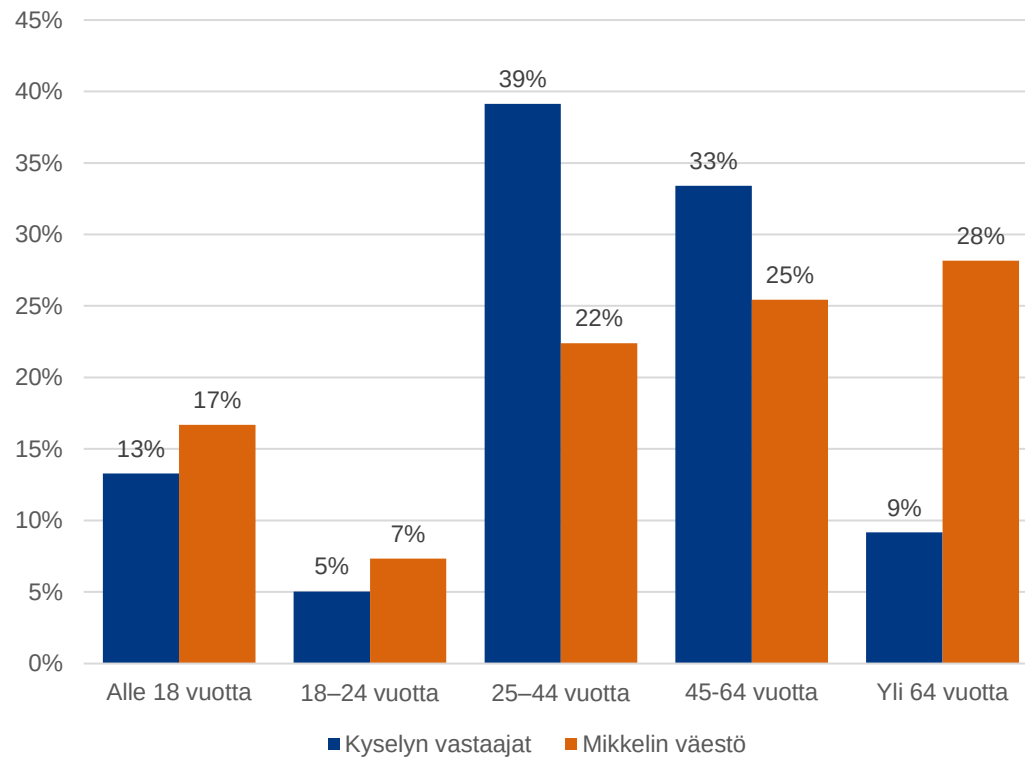

Ikäryhmät
(n=600)

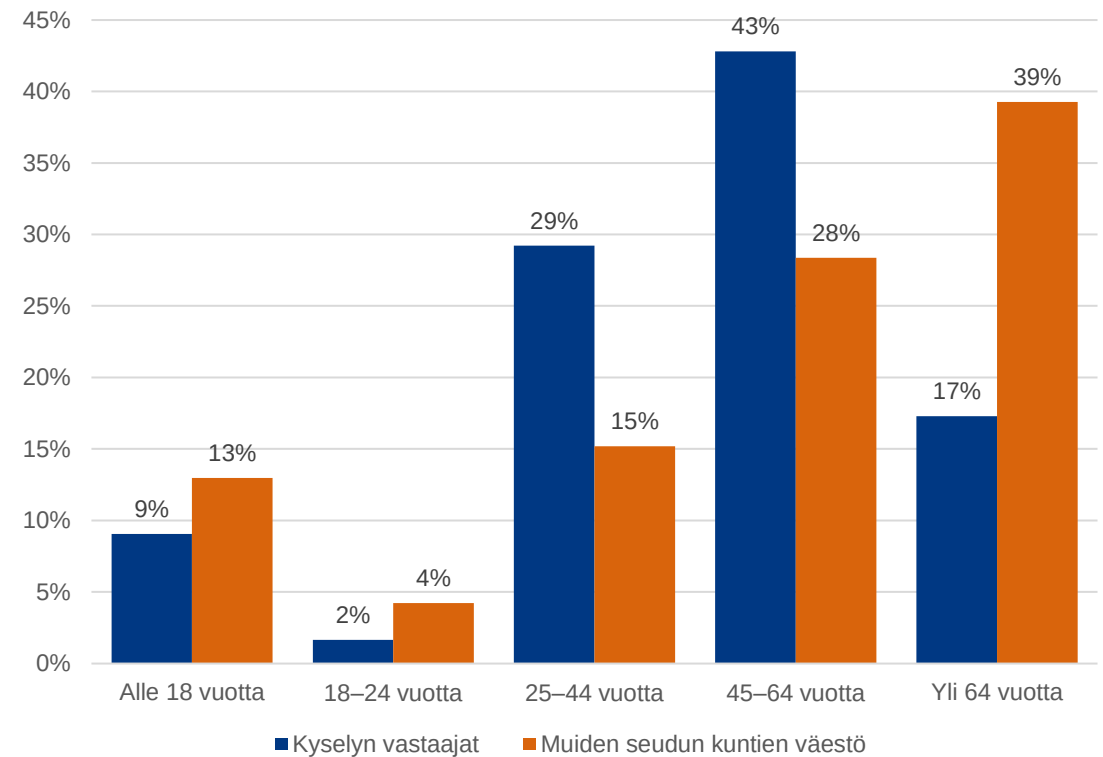

Mikkeli ja muu seutu - ikäryhmät

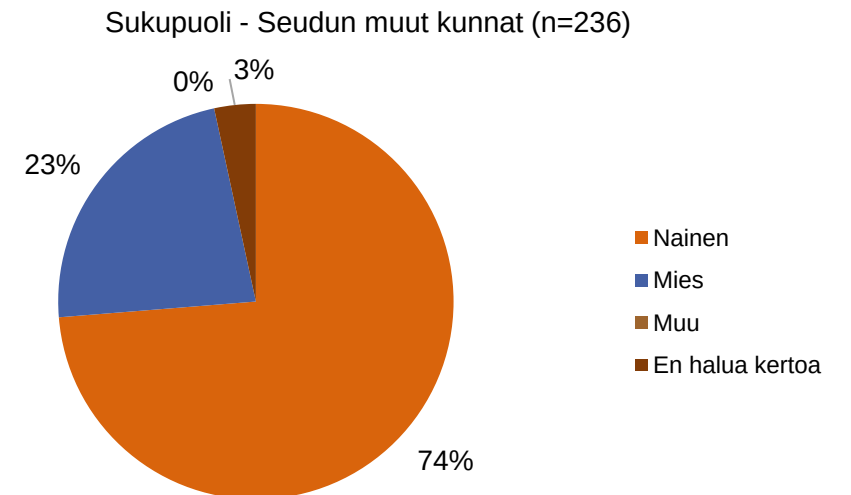
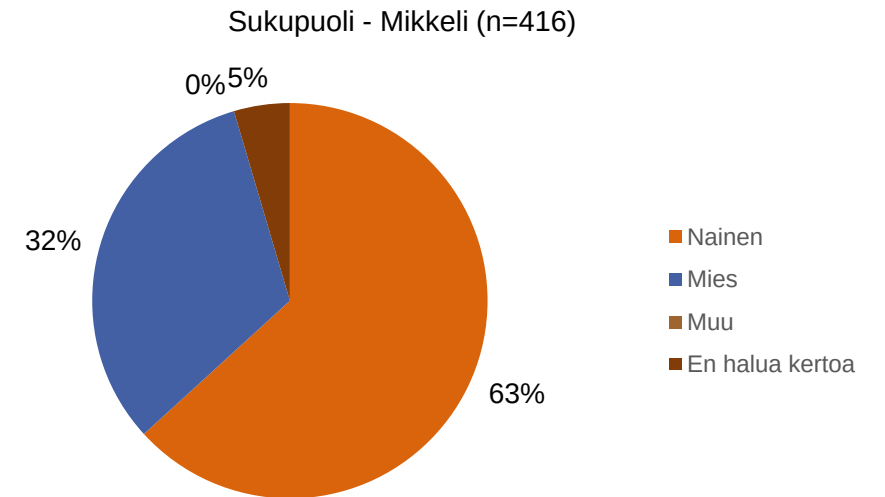
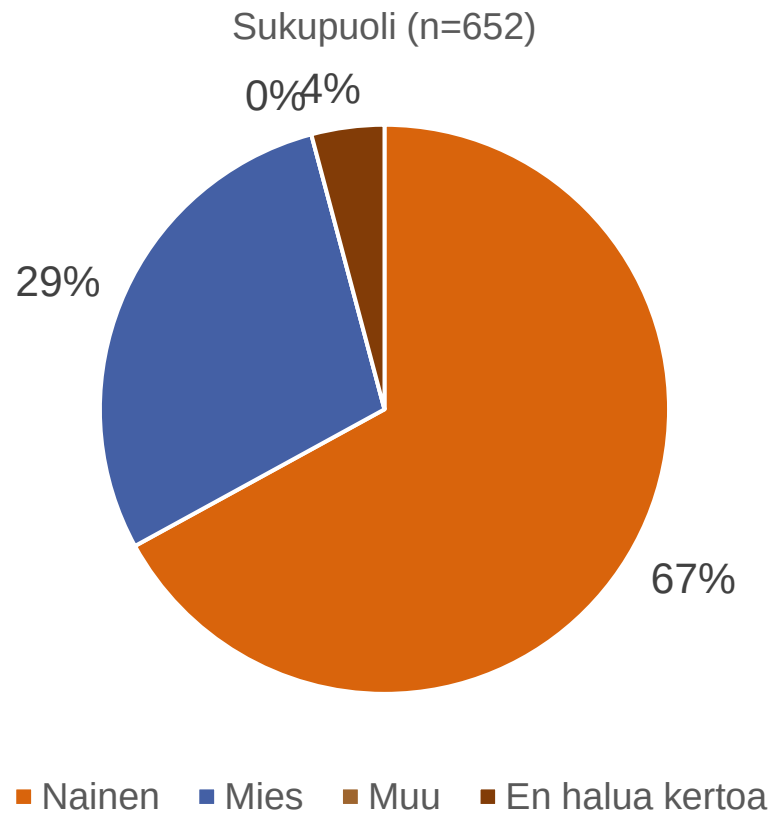
Ikäryhmät - Mikkeli (n=437)

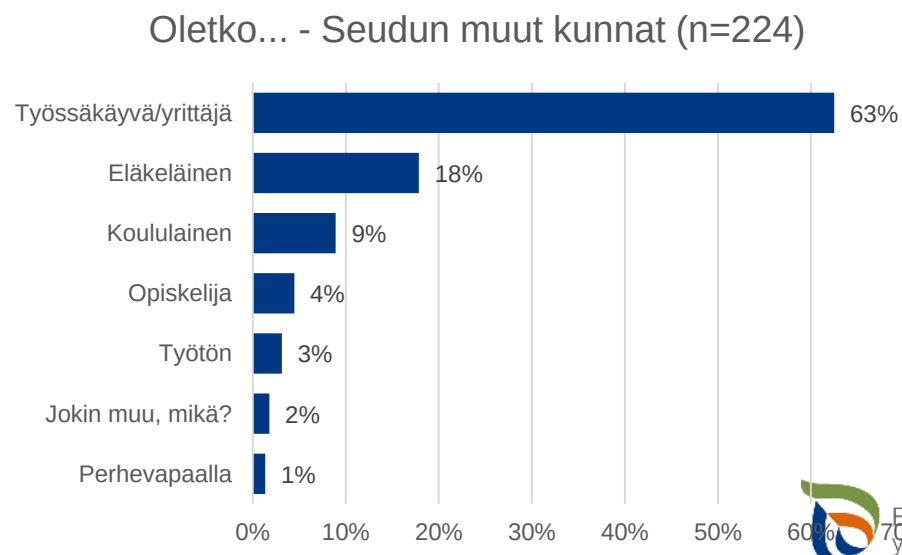
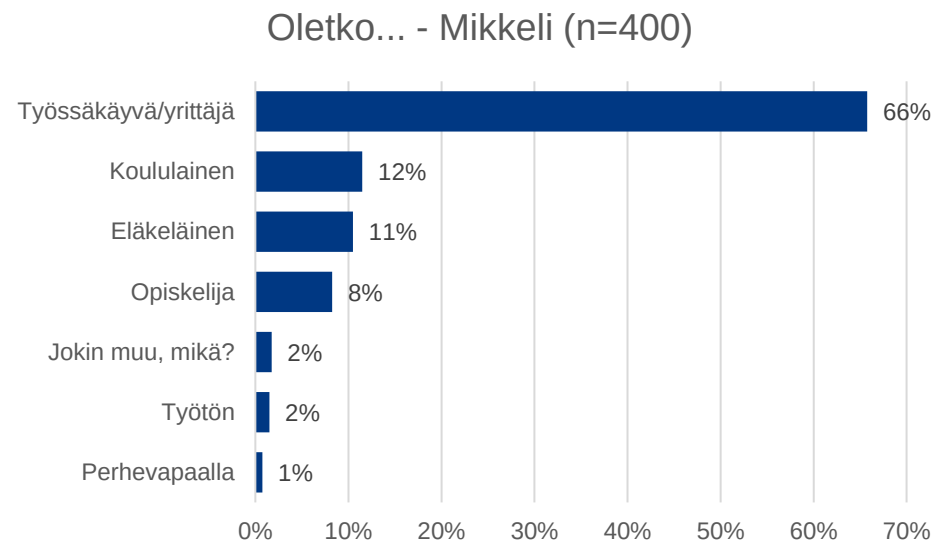
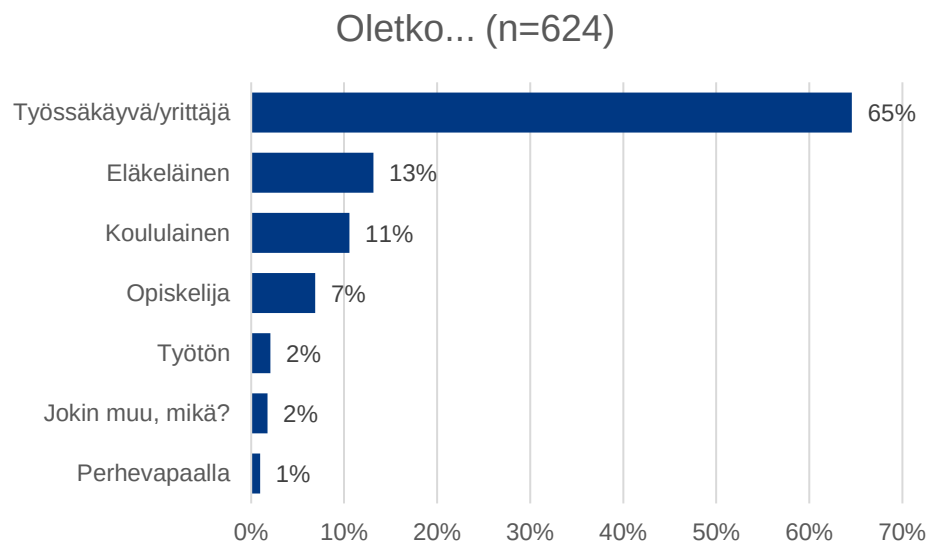
Ikäryhmät - Seudun muut kunnat (n=243)

Sukupuoli

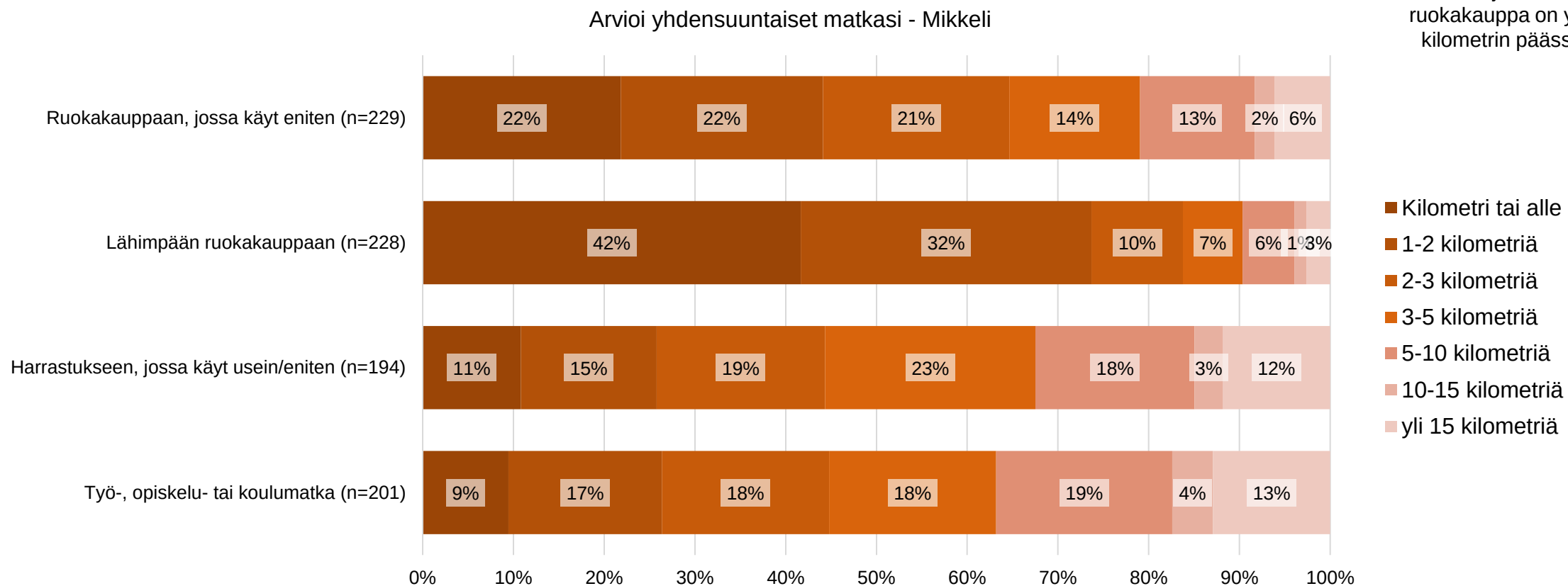

Vastaajan tausta

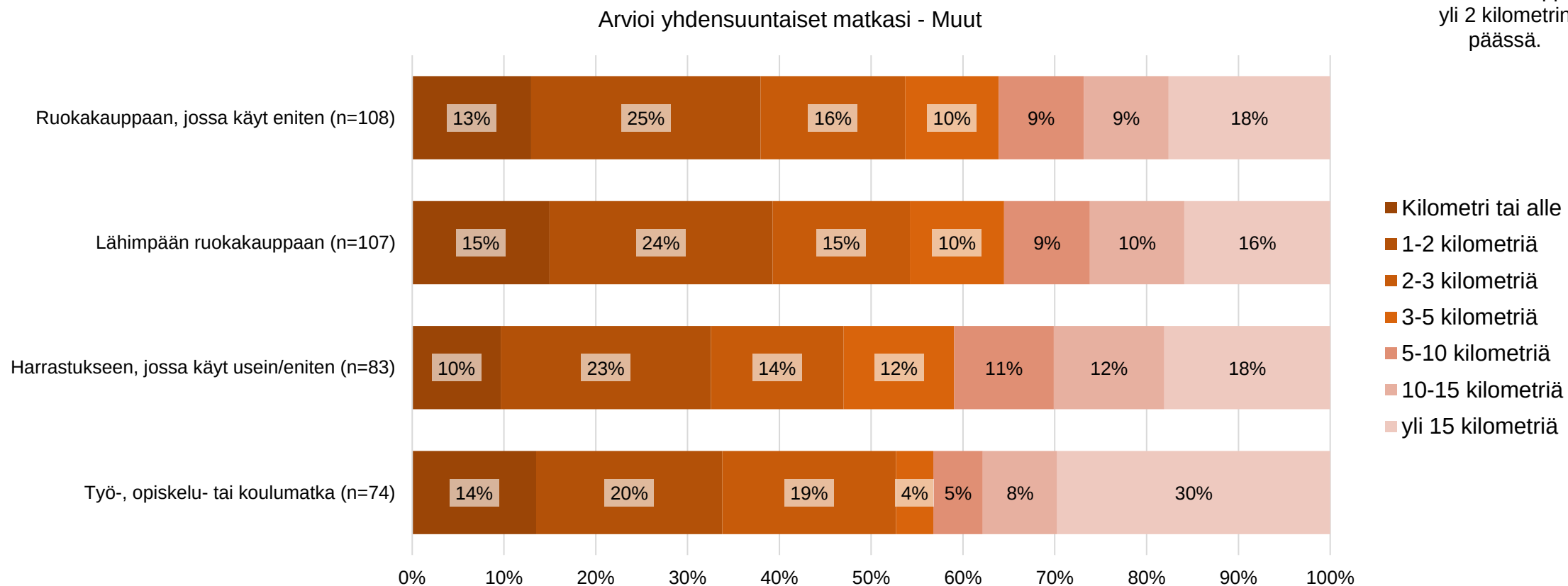
Arvio yhdensuuntaisista matkoista - Mikkeli

Vain 26 %:lla
vastaajista lähin
ruokakauppa on yli 2
kilometrin päässä.

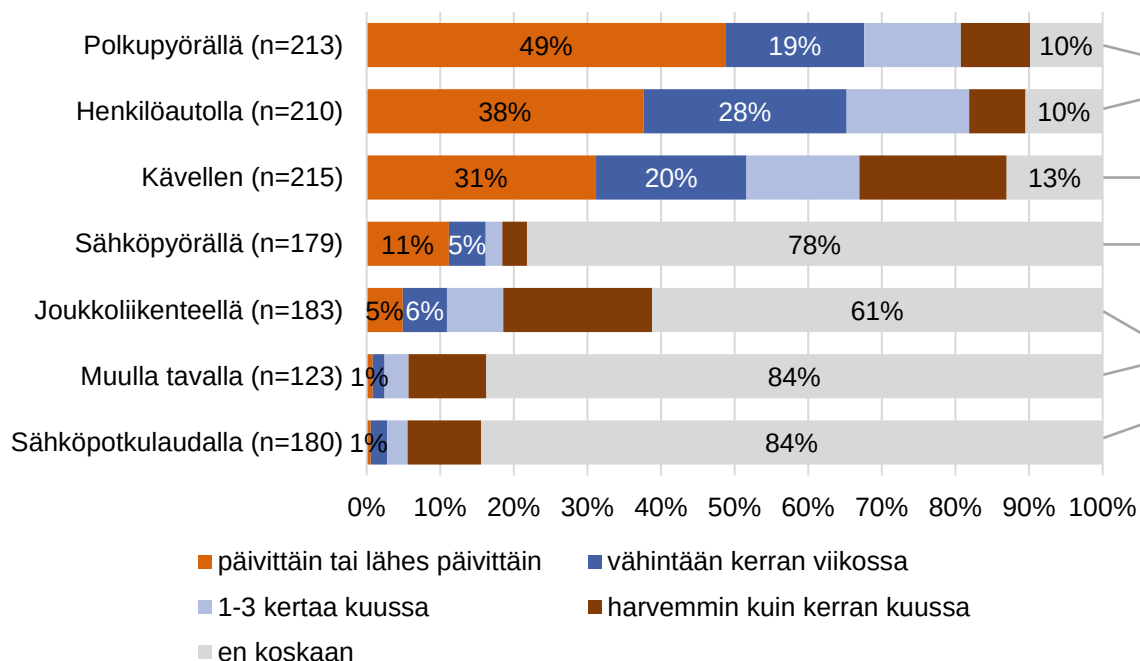
Arvio yhdensuuntaisista matkoista – Muut

61 % vastaajista
lähin ruokakauppa on
yli 2 kilometrin
päässä.

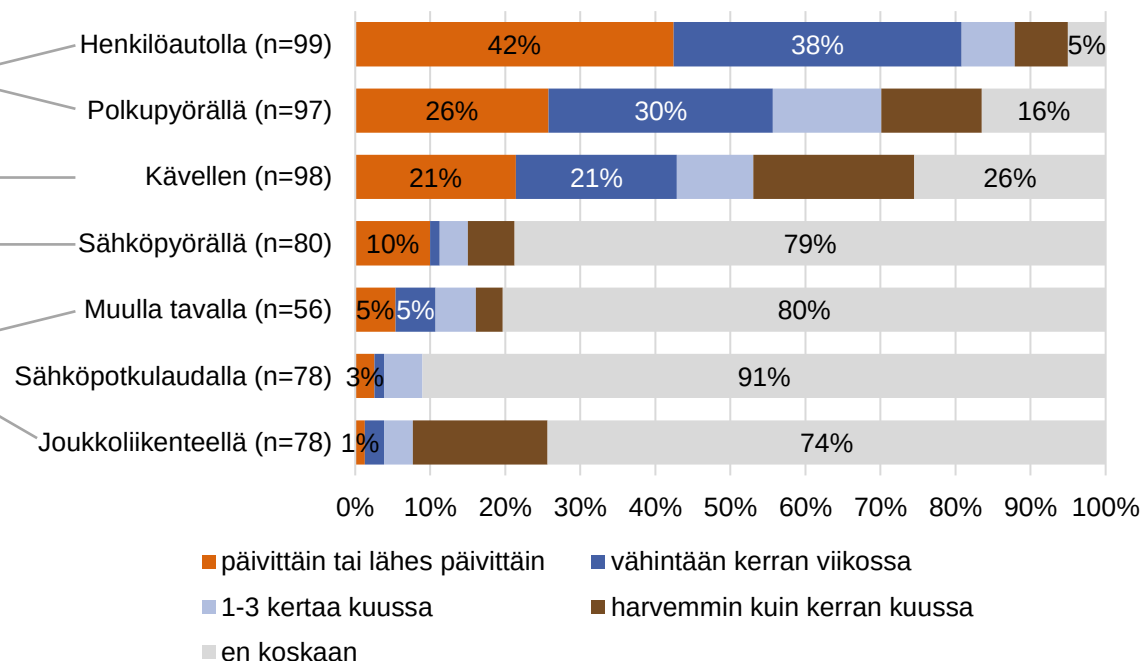
Arjen matkojen kulkutavat sulan maan aikaan

Kuinka usein kuljet arjen matkojasi (esimerkiksi töihin, kouluun, harrastuksiin tai kauppaan) sulan maan aikaan seuraavilla kulkutavoilla? - Mikkeli

68 %
Mikkelin vastaajista pyöräilee sulan maan aikana vähintään kerran viikossa

Kuinka usein kuljet arjen matkojasi (esimerkiksi töihin, kouluun, harrastuksiin tai kauppaan) sulan maan aikaan seuraavilla kulkutavoilla? - Muut

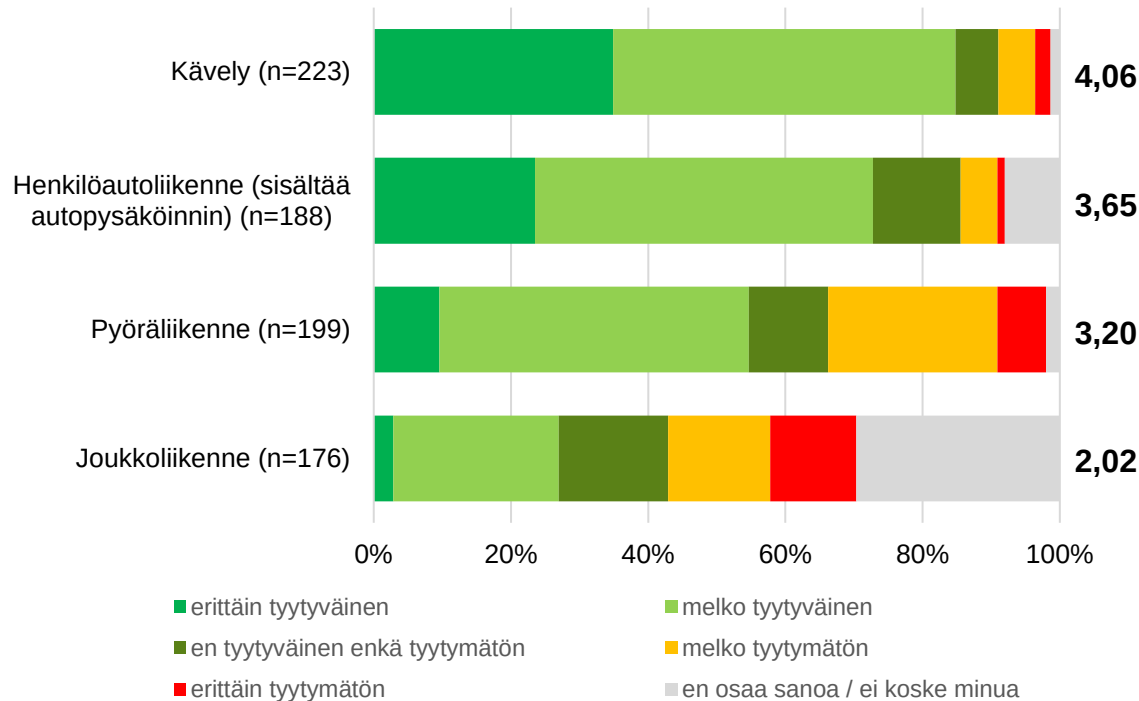

56 %
muiden kuntien vastaajista pyöräilee sulan maan aikana vähintään kerran viikossa

Tyytyväisyys kulkumuotojen olosuhteisiin sulan maan aikaan

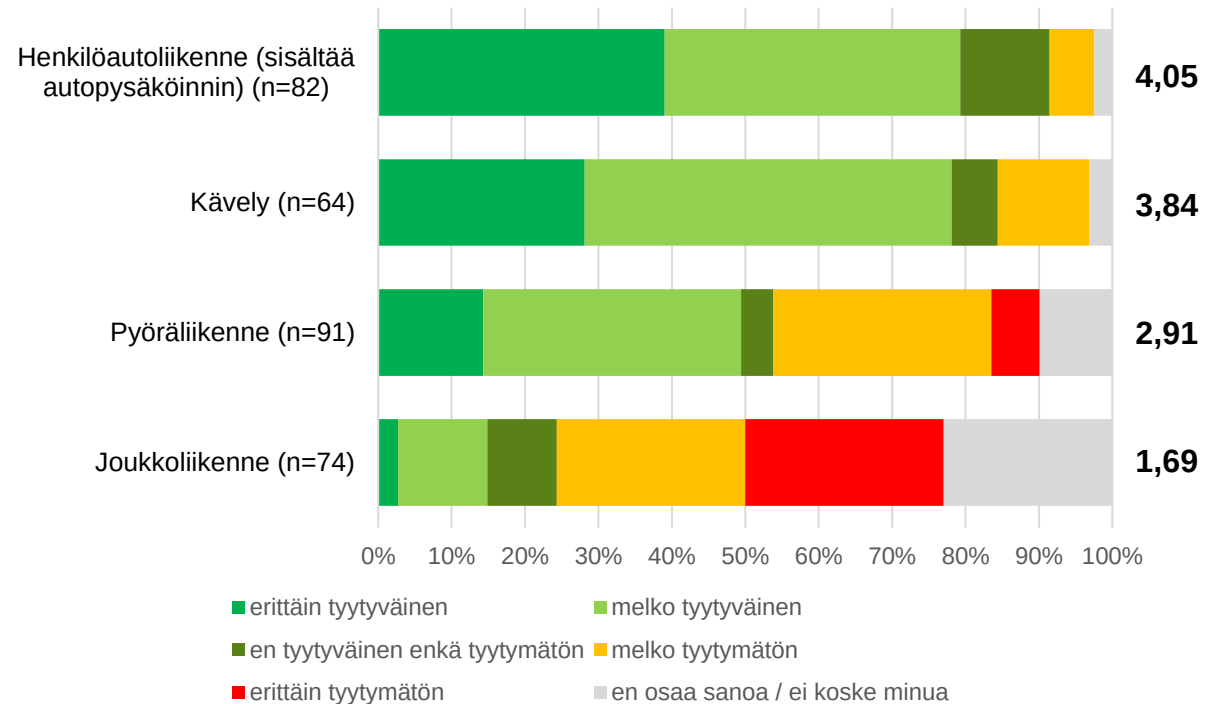
Kuinka tyytyväinen olet seuraavien kulkutapojen olosuhteisiin
SULAN MAAN AIKAAN Mikkelissä

K.A.

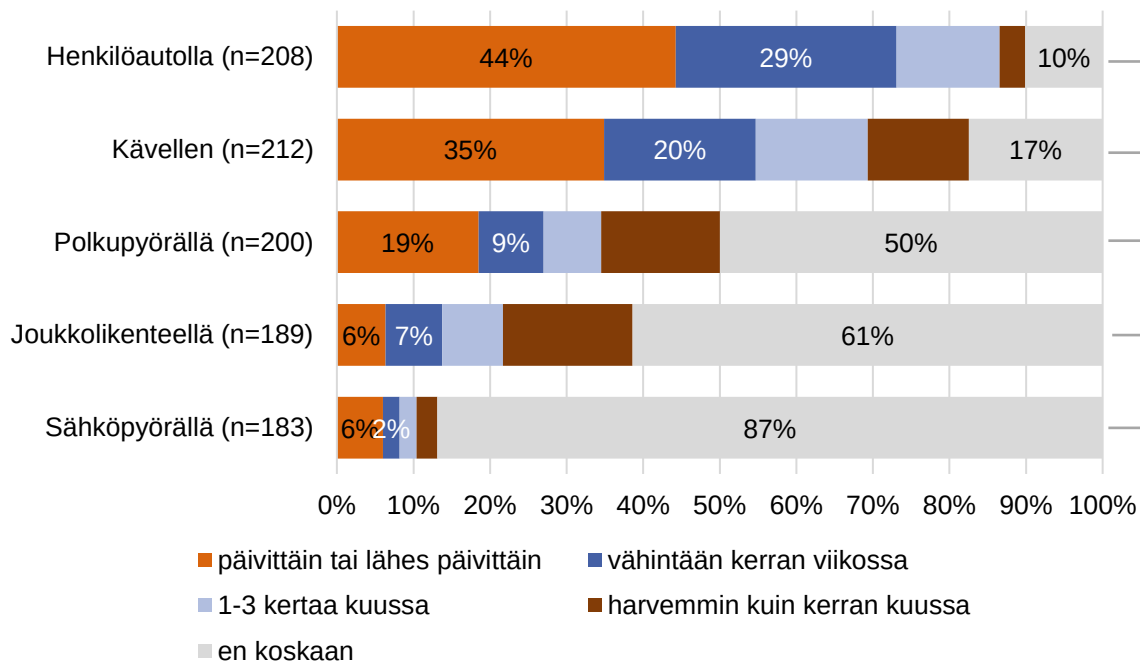
Kuinka tyytyväinen olet seuraavien kulkutapojen olosuhteisiin SULAN
MAAN AIKAAN omassa kunnassasi? Muut kunnat

K.A.

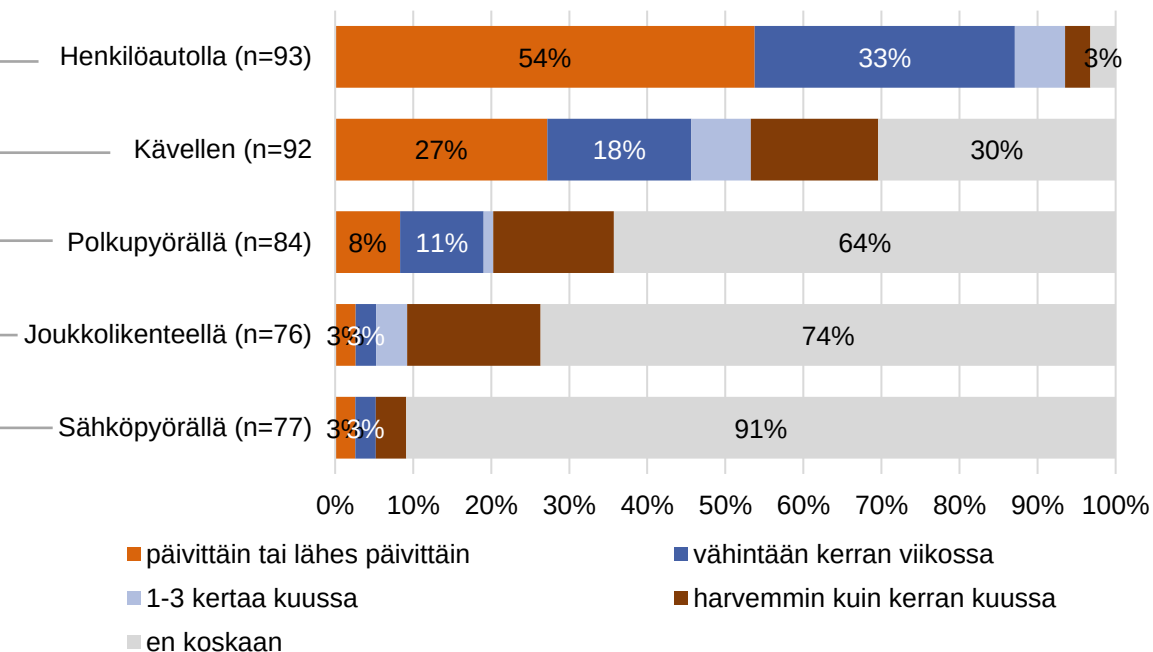
Arjen matkojen kulkutavat talviaikaan

Kuinka usein kuljet arjen matkojasi (esimerkiksi töihin, kouluun, harrastuksiin tai kauppaan) talviaikaan seuraavilla kulkutavoilla?
Mikkeli

28 %
Mikkelin vastaajista pyöräilee talviaikana vähintään kerran viikossa (sulan maan aikana 68 %)

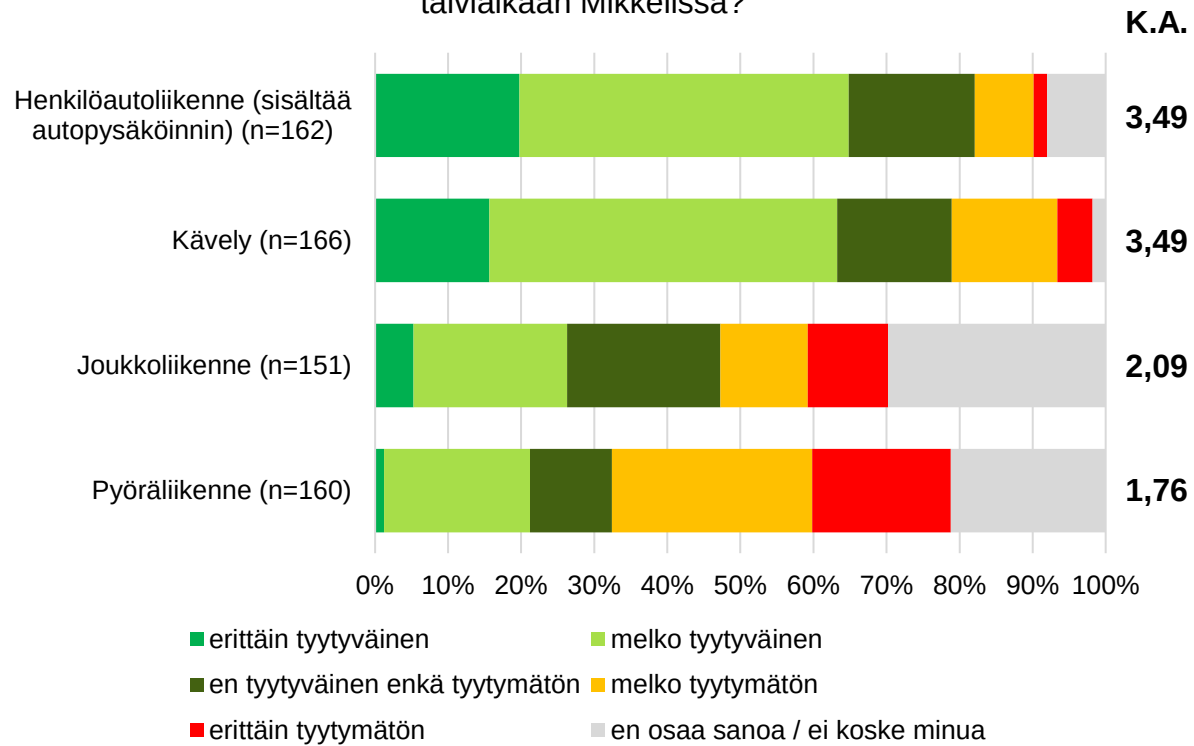
Kuinka usein kuljet arjen matkojasi (esimerkiksi töihin, kouluun, harrastuksiin tai kauppaan) talviaikaan seuraavilla kulkutavoilla?
Muut

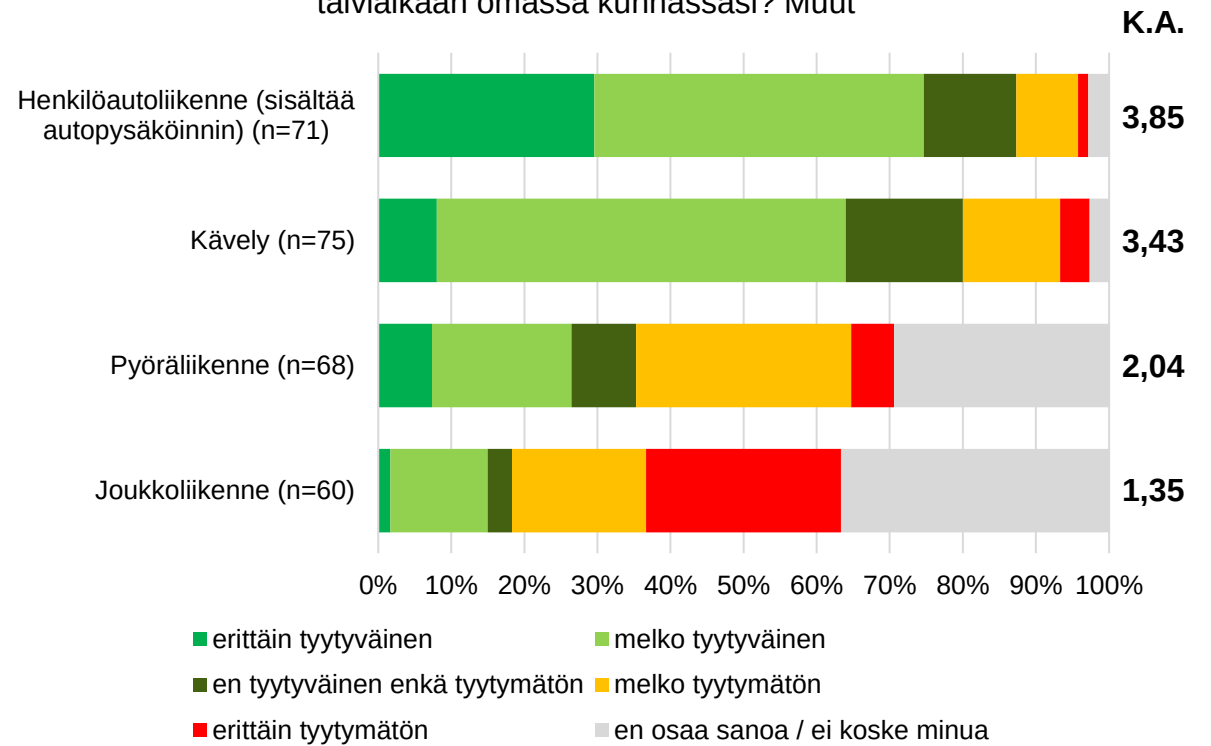
19 %
muiden kuntien vastaajista pyöräilee talviaikana vähintään kerran viikossa (sulan maan aikana 80 %)

Tyytyväisyys kulkumuotojen olosuhteisiin talviaikaan

Kuinka tyytyväinen olet seuraavien kulkutapojen olosuhteisiin talviaikaan Mikkelissä?

Kuinka tyytyväinen olet seuraavien kulkutapojen olosuhteisiin talviaikaan omassa kunnassasi? Muut

Tyytyväisyyskoonti

Sulan maan aika

Kulkutapa	Mikkeli	Muut kunnat
Kävely	4,06	3,84
Pyöräliikenne	3,2	2,91
Joukkoliikenne	2,02	1,69
Henkilöautoliikenne	3,65	4,05

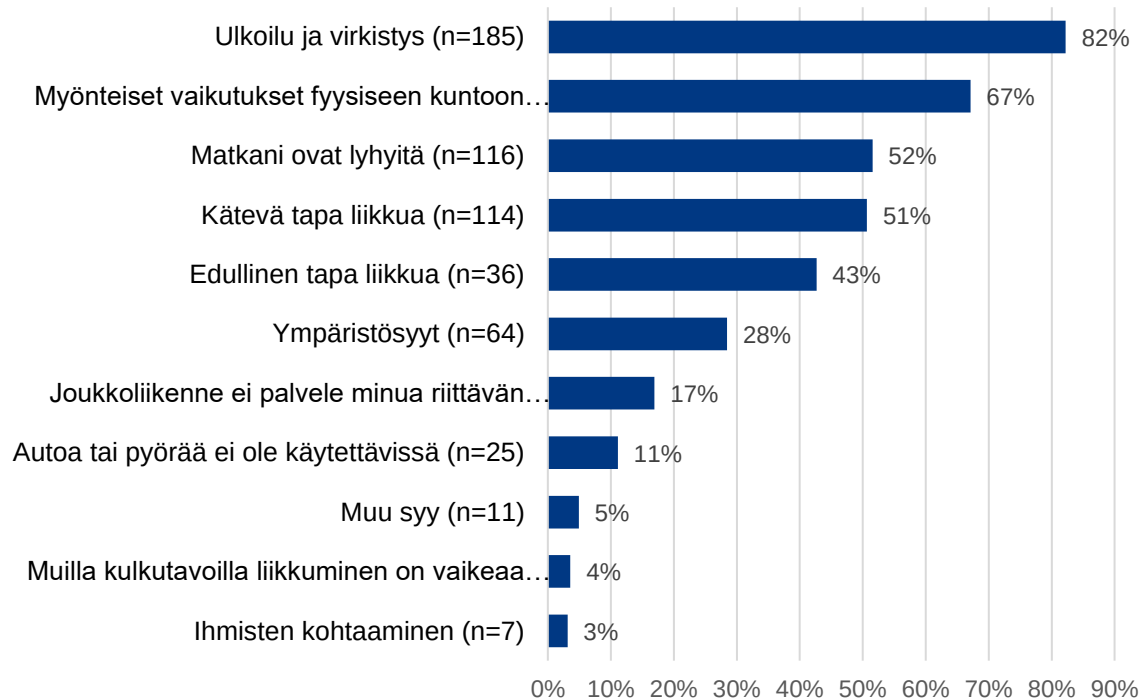
Erittäin tyytymätön = 1...erittäin tyytyväinen = 5

Talviaikana

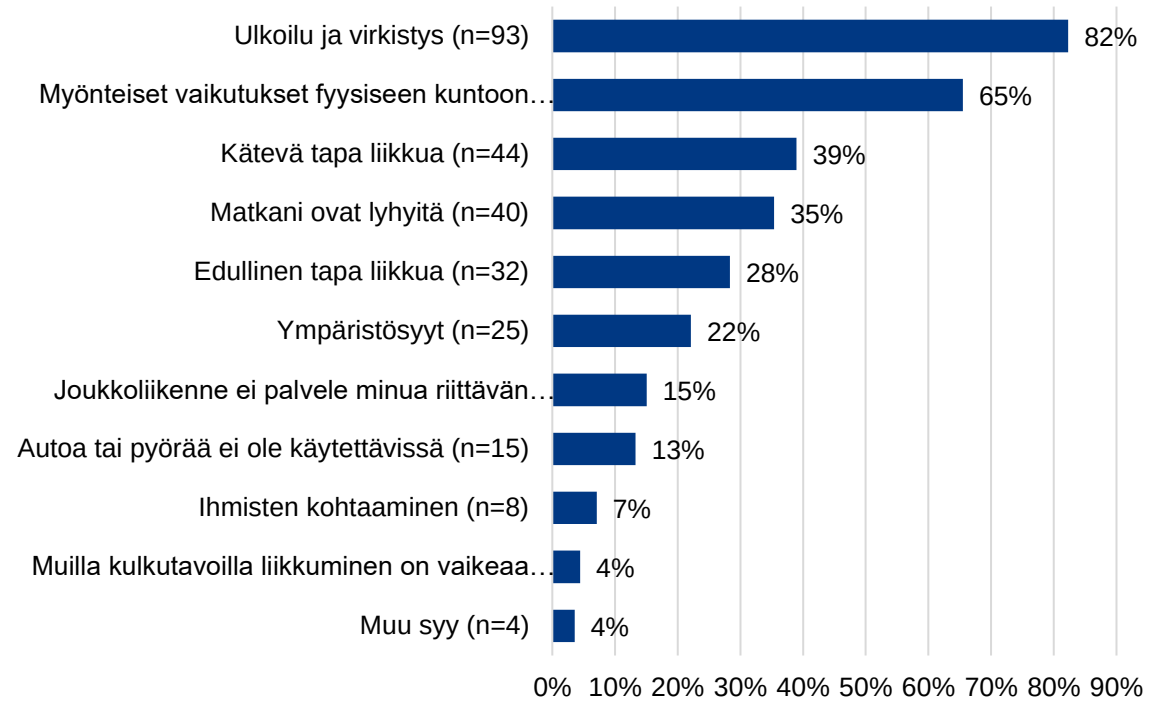
Kulkutapa	Mikkeli	Muutos sulan maan aikaan	Muut kunnat	Muutos sulan maan aikaan
Kävely	3,49	-0,57	3,43	-0,41
Pyöräliikenne	1,76	-1,44	2,04	-0,87
Joukkoliikenne	2,09	0,07	1,35	-0,34
Henkilöautoliikenne	3,49	-0,16	3,85	-0,2

Mikä saa kävelemään

Mikä saa sinut nykyisin liikkumaan kävellen? Voit valita enintään kolme tärkeintä syytä. - Mikkeli

Mikä saa sinut nykyisin liikkumaan kävellen? Voit valita enintään kolme tärkeintä syytä. – Muut kunnat

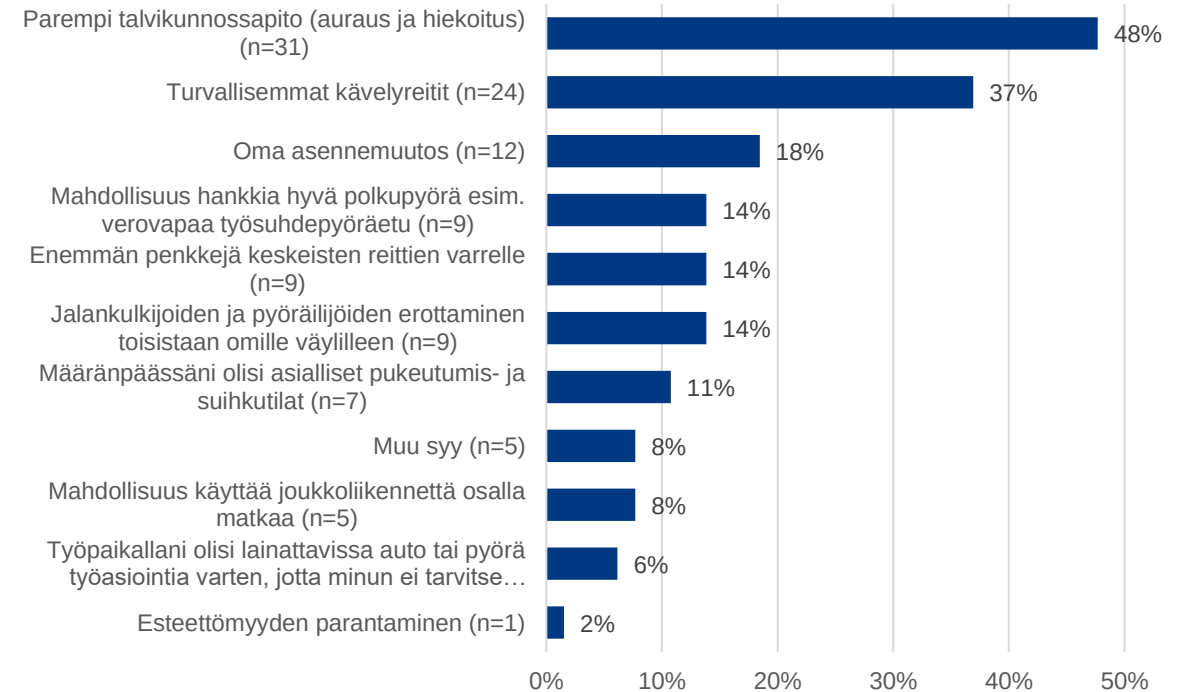

Mikä saisi kävelemään enemmän

Mikä saisi sinut liikkumaan nykyistä enemmän kävelen arjen matkojasi? Voit valita enintään kolme tärkeintä syytä. - Mikkeli

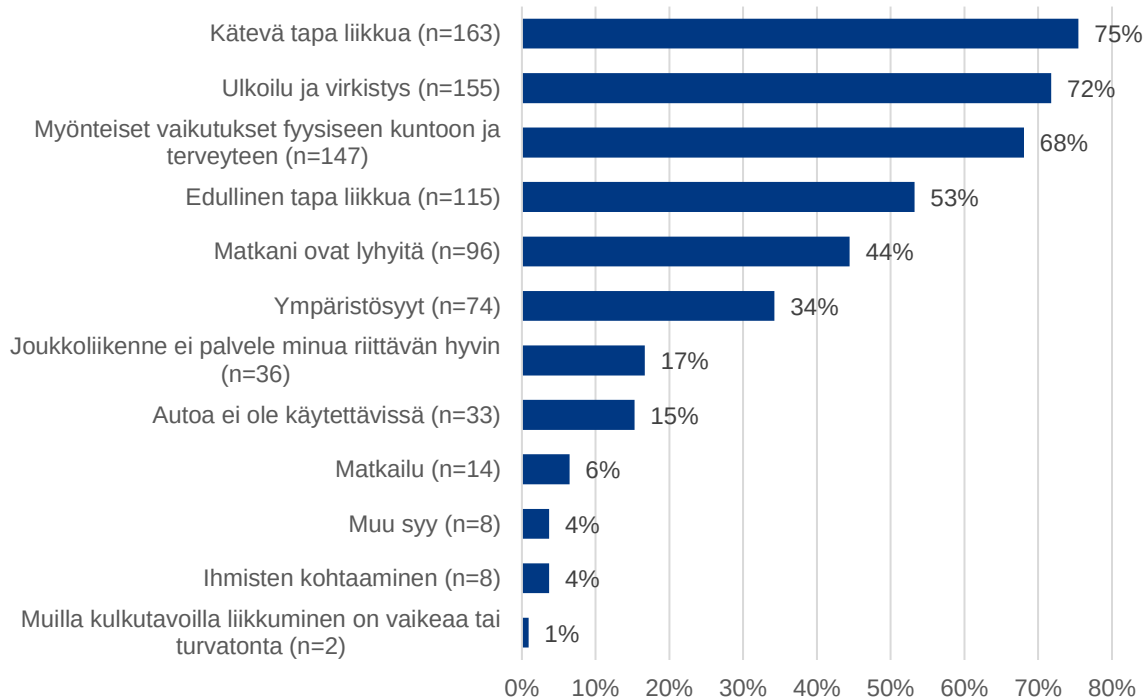

Mikä saisi sinut liikkumaan nykyistä enemmän kävelen arjen matkojasi? Voit valita enintään kolme tärkeintä syytä. - Muut kunnat

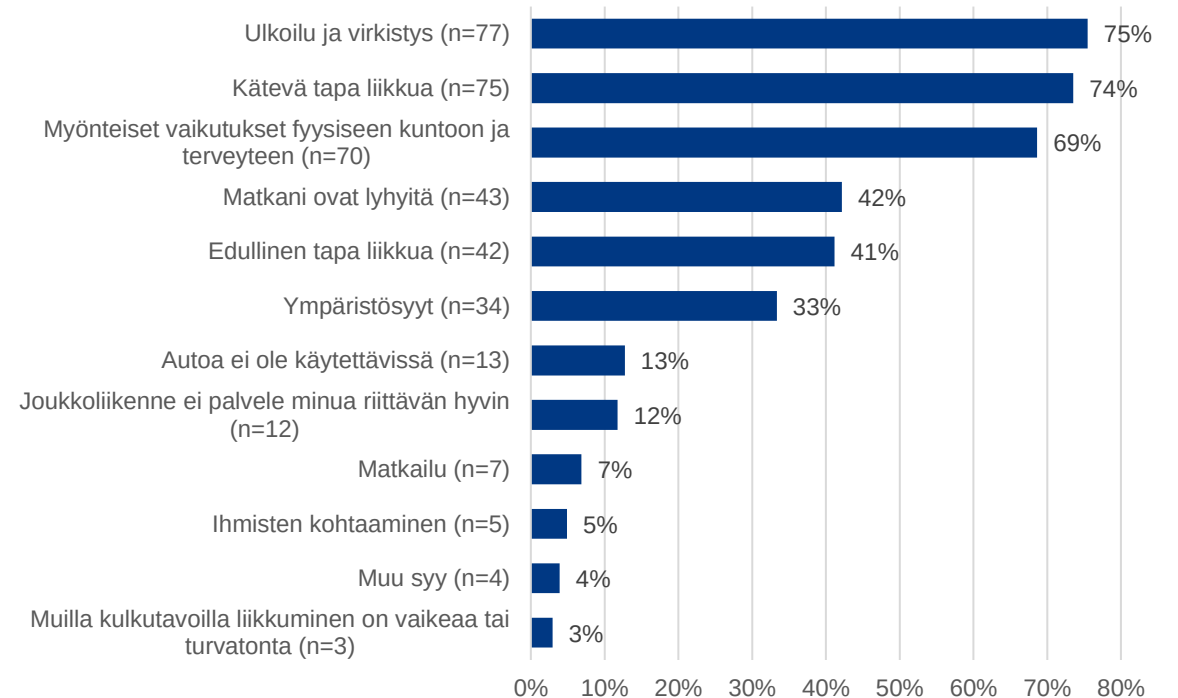

Mikä saa pyöräilemään

Mikä saa sinut nykyisin liikkumaan pyöräillen? Voit valita enintään kolme tärkeintä syytä. - Mikkeli

Mikä saa sinut nykyisin liikkumaan pyöräillen? Voit valita enintään kolme tärkeintä syytä. – Muut kunnat

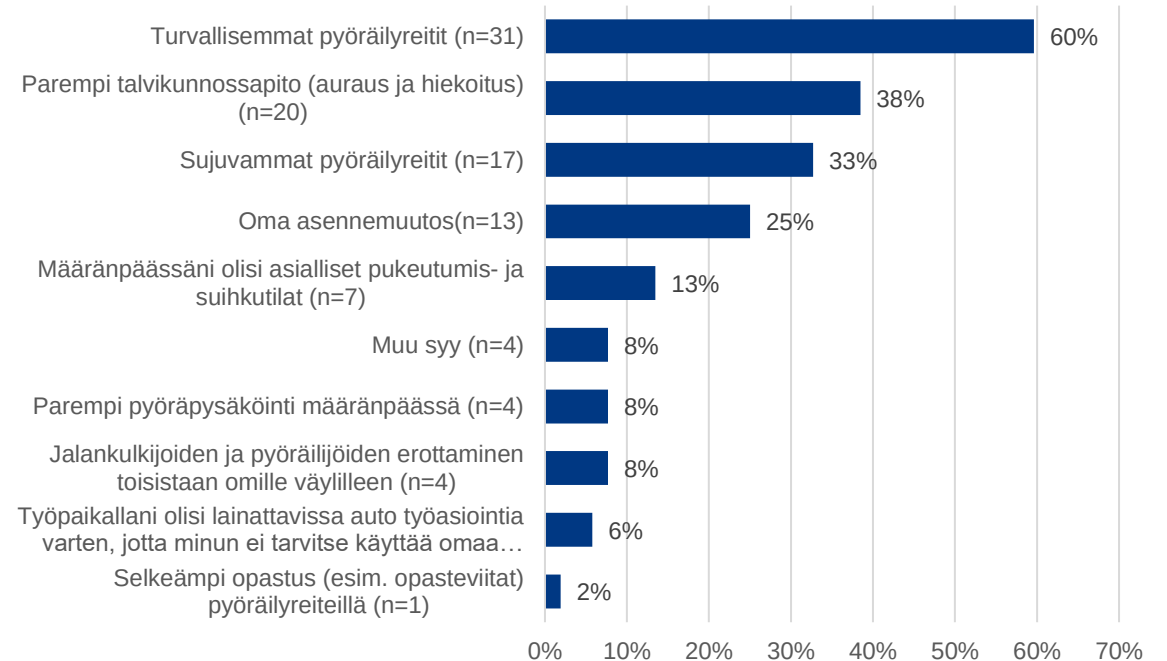

Mikä saisi pyöräilemään enemmän

Mikä saisi sinut liikkumaan pyöräillen nykyistä enemmän arjen matkojasi? Voit valita enintään kolme tärkeintä syytä.

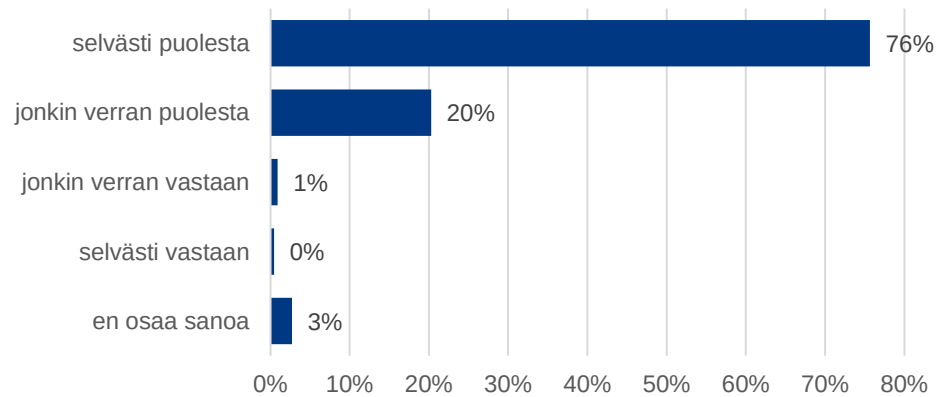

Mikä saisi sinut liikkumaan pyöräillen nykyistä enemmän arjen matkojasi? Voit valita enintään kolme tärkeintä syytä. - Muut kunnat

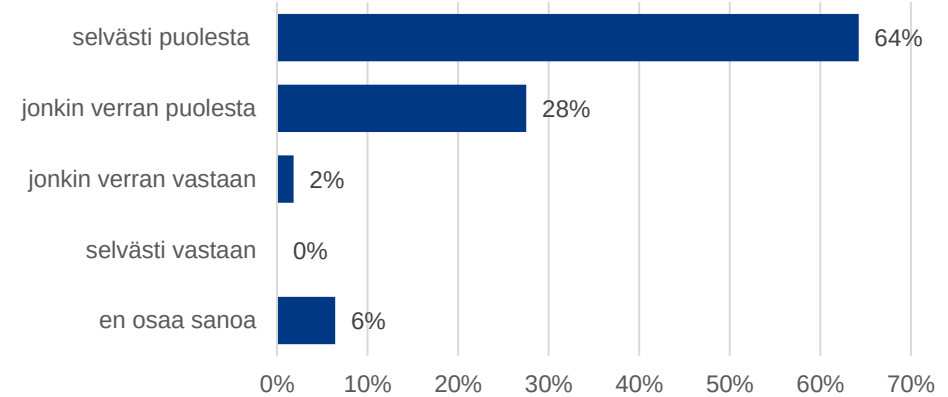

Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen

Miten suhtaudut kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen
muihin kulkutapoihin nähden? Oletko... (n=222) –
Mikkeli

Miten suhtaudut kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen
muihin kulkutapoihin nähden? Oletko... (n=109) –
Muut kunnat

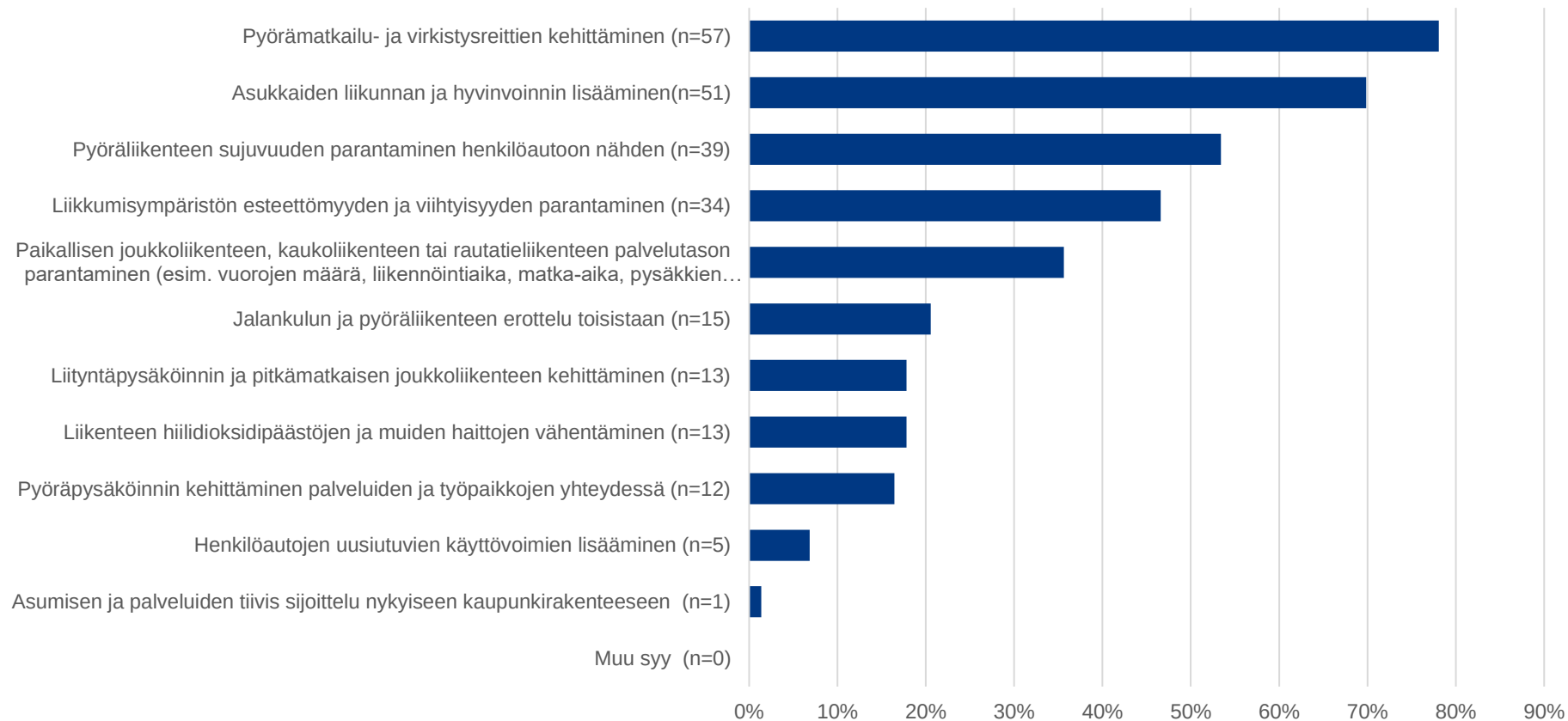
Teemat ja tavoitteet – Mikkeli

Mitkä ovat mielestäsi tärkeimpiä teemoja tai tavoitteita kestävän liikkumisen edistämiseksi? Voit valita enintään kolme vaihtoehtoa.

Teemat ja tavoitteet – Muut kunnat

Mitkä ovat mielestäsi tärkeimpiä teemoja tai tavoitteita kestävän liikkumisen edistämiseksi? Voit valita enintään kolme vaihtoehtoa.

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Liite 3. Kävelyalueet ja esteettömyyden kehittämisperiaatteet

Mitä esteettömyys on?

- **Esteettömyydellä** tarkoitetaan kaikille kuuluvaa yhdenvertaisuutta osallistua yhteiskunnan toimintaan itsenäisesti ja omana itsenään. Esteettömyys palvelee kaikkia ihmisiä, mahdollistaen sekä liikkumisen ja asioimisen että työnteon ja vapaa-ajan vieton vaivattomasti kaikilta.
- Rakennetussa ympäristössä **esteettömyys huomioi ihmisten moninaisuuden ja mahdollistaa, että kaikki voivat toimia yhdenvertaisesti**. Esteetön ympäristö ei erottele ihmisiä heidän toimintakykynsä perusteella. Esteettömyydessä onkin huomioitava liikkumis- ja toimimisesteisten käyttäjien moninaiset tarpeet laaja-alaisesti, muun muassa näkemiseen, kuulemiseen, ymmärtämiseen ja kommunikaatioon liittyvät asiat.
- **Esteetön ympäristö on kaikille käyttäjille toimiva, turvallinen ja miellyttävä**. Esteettömyyttä parantavat rakenteelliset ratkaisut, kuten valaistus ja suojatieratkaisut, edistävät samalla liikkumisen turvallisuutta. Esteettömästä ympäristöstä hyötyvätkin kaikki. Esteettömyyden toteutuminen on kuitenkin erityisen tärkeää liikkumis- ja toimimisesteisille sekä esimerkiksi ikääntyville henkilöille. Heille esteettömyys on toimivan arjen kannalta välttämätöntä. On myös arvioitu, että kaikki ihmiset ovat elinajastaan keskimäärin 40 % eri tavoin liikkumis- ja toimimisesteisiä, joten jossain elämän vaiheessa meistä jokainen joutuu tekemisiin ympäristön esteettömyyden kanssa.

**Esteettömästä
ympäristöstä
hyötyvät
kaikki.**

**Esteettömyys
on yhden-
vertaisuutta**

**Esteettömyys
kertoo
ajattelutavasta,
oikeista asenteista
ja erilaisuuden
huomioon
ottamisesta.**

Esteettömyyteen liittyvät valtakunnalliset ohjeet

Lait ja asetukset

- Tarve rakennetun ympäristön esteettömyydelle sekä tarve taata kaikkien yhdenvertainen mahdollisuus osallistua yhteiskunnan toimintaan tulee mm. Suomen allekirjoittamasta YK:n yleissopimuksesta vammaisten henkilöiden oikeuksista sekä lainsäädännöstä (perustuslaki, yhdenvertaisuuslaki, maankäyttö- ja rakennuslaki sekä valtioneuvoston asetus rakennuksen esteettömyydestä).
- Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan (1999/132) esteettömyys tulee huomioida rakennetun ympäristön suunnittelussa, toteuttamisessa ja kunnossapidossa.
- Tarkempia rakennusten esteettömyysvaatimuksia on asetettu Valtioneuvoston asetuksessa rakennuksen esteettömyydestä (241/2017). Asetuksessa määritellään esteettömyysvaatimuksia rakennuksiin johtaville kulkuväylille, sisäänkäynneille ja oville, rakennusten sisäisille kulkuväylille ja muille tiloille.

Valtakunnallisia ohjeita esteettömän ympäristön suunnittelulle, toteutukselle, kunnossapidolle ja kartoitukselle:

- **RT-kortit:** Rakennustietosäätiön ylläpitämät ohjekortit, jotka täydentävät rakentamismääräyskokoelman määräyksiä ja ohjeita.
- **Ympäristöministeriön Esteetön rakennus ja ympäristö –opas:** Opas rakennusten ja niiden ympäristöjen esteettömyyden suunnitteluun ja toteutuksen tueksi.
- **SuRaKu-ohjeet:** käytännön ohjekortisto katu-, viher- ja piha-alueiden suunnitteluun, rakentamiseen ja kunnossapitoon esteettömyyden toteuttamiseen
- **SUJUVA:** Kooste asemaympäristön esteettömyysmääräyksistä-, ohjeista ja suosituksista.
- **Invalidiliiton Esteettömyyskeskuksen esteettömyyskartoitusopas ja ulkoalueiden kartoituslomake:** Ohjeet ja lomakkeet esteettömyyskartoituksen suunnitteluun ja toteutukseen
- **Näkövammaisten keskusliiton esteettömyysohjeet:** ohjeita esteettömistä rakennetun ympäristön ja liikenteen ratkaisuihin huomioiden erityisesti näkökykyyn liittyvät rajoitteet.

Ulkoalueiden esteettömyys

SuRaKu-projektissa (Suunnittelu, rakentaminen, kunnossapito: Esteettömien julkisten alueiden suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon ohjeistaminen katu-, viher- ja piha-alueilla) määriteltiin ulkoalueille esteettömyystavoitteet.

- ✓ **Perustaso** edustaa hyvää esteettömyyden tasoa sekä mahdollistaa pääosin kaikkien käyttäjäryhmien esteettömän liikkumisen ja toimimisen rakennetussa ympäristössä.
- ✓ **Erikoistason** alueet määritellään puolestaan palvelutarjonnan ja käytön mukaan. Ne ovat alueita, reittejä tai kohteita, joilta vaaditaan perustasoa laadukkaampaa esteettömyyttä. Erikoistasolla on muun muassa perustasoa tiukemmat vaatimukset kulkureittien kaltevuuden suhteen.

Jaottelu kahteen tavoitetasoon pohjautuu eri alueiden toiminnallisten tarpeiden huomiointiin ja resurssien kohdentamiseen käyttäjien kannalta keskeisille alueille ja reiteille. Esteettömyyden erikoistasoa ei voida käytettävissä olevat resurssit huomioiden realistisesti asettaa tavoitteeksi koko kaupungin alueella, vaan määrittelyssä on painotettu alueita, joilla on erityisen paljon vanhus- ja vammaispalveluja.

PERUSTASON KOHTEET:

- Koulujen ja oppilaitosten ympäristöt
- Päiväkotien ympäristöt
- Kirjastojen ja museoiden ympäristöt
- Kirkkojen ja seurakuntien ympäristöt
- Uimahallien ympäristöt
- Muiden julkisten ja yksityisten palveluiden ympäristöt

ERIKOISTASON KOHTEET:

- Kävelykatuympäristöt
- Keskusta-alueet, joilla on paljon julkisia palveluita
- Palvelukeskusten ja -talojen ympäristöt
- Sairaaloiden ja terveysasemien ympäristöt
- Muut vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikkojen ympäristöt
- Julkisen liikenteen terminaali- ja pysäkkialueet
- Liikunta- ja leikkipaikat, joissa on kiinnitetty erityisesti huomiota niiden soveltuvuuteen eri käyttäjäryhmille
- Erityiset esteettömät reitit esimerkiksi virkistysalueilla

Perustaso vs. erikoistaso, poimintoja keskeisistä eroista

Kohde		Perustaso	Erikoistaso
		Esteettömyyden perustaso tarkoittaa laadukasta, esteetöntä ja turvallista laatutasoa suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa. Perustason vaatimukset on asetettu niin, että ne mahdollistavat pääosin kaikkien käyttäjäryhmien esteettömän liikkumisen ympäristössä . Perustasolla tulee mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon erilaisten käyttäjien erilaiset tarpeet ja tilanteet, mutta perustason laatuvaatimukset eivät sisällä eri käyttäjäryhmien vaatimuksista lähteviä erityisratkaisuja , kuten näkövammaisten opaslaattoja. Kaikkien muiden kuin erikoistason alueiden tulisi täyttää perustason esteettömyysvaatimukset .	Esteettömyyden erikoistaso tarkoittaa perustasoa laadukkaampaa esteettömyyttä, jolla huomioidaan erilaiset käyttäjätarpeet erityisratkaisuin . Erikoistason vaatimukset poikkeavatkin joidenkin ympäristön elementtien osalta perustason vaatimuksista. Erikoistason laatuvaatimukset sisältävät eri käyttäjäryhmien vaatimuksista lähteviä erityisratkaisuja, kuten näkövammaisille tarkoitettujen opaslaattojen käytön kulun ohjauksessa, ja varoittavien opaslaattojen käytön portaiden, luiskien ja suojateiden yhteydessä. Erikoistason alueilla suositellaan usein myös sulanapitojärjestelmän käyttämistä kulkuväylien ja portaiden käyttökelpoisuuden takaamiseksi hyvinä myös talviolosuhteissa.
Kulkuväylä	Kulkupinta	Kulkupinnassa olevat kuopat max. 20 mm. Pituuskaltevuus enintään 8 %, sivukaltevuus enintään 3 %. Kova tai melko kova päällyste.	Kulkupinnassa olevat kuopat max. 5mm. Pituuskaltevuus enintään 5%, sivukaltevuus max. 2 %. Aina kova päällyste. Jalankulun- ja pyöräliikenteen erottaminen.
	Erotteluraita	Toiminnallisesti eroteltavilla pinnoilla eri materiaali tai väri, esim. jk/pp erottelu. Vähintään 500 mm:n erotteluraita suositeltava ennen reunakiveä jos jalkakäytävä on ajoradan vieressä.	Sama mitoitus ja materiaalit. Lisäksi vähintään valaistusluokka K2, min. 10 lx.
	Sulanapito	-	Käytössä (suositus)
Opaslaatta		-	Käytössä
Suojatie	Reunatuki	Kaltevuus enintään 5 % ennen reunatukea kulkuväylällä.	Mitoitus sama. Lisäksi valaistuksen voimakkuussuositus 20 lx
	Keskisaareke	Pituus vähintään 2500 mm.	Mitoitus sama. Lisäksi varoitusalue suojatie reunassa.
	Suojatiemerkki-pylväs	Sijoitus tiemerkinnän kohdalle tai enintään. 2 m ennen suojatie- tai pyörätien merkinnän alkua. Etäisyys ajoradan reunasta enintään 2 m (max. 3,5, jos hyvä näkyvyys).	Sijoitus tiemerkinnän kohdalle ajoradan/jalkakäytävän reunaan. Suojatiemerkit suojatien molemmin puolin, jos kadulla on 2 ajokaistaa.
Levähdyспенkki		Istumakorkeus 400–500 mm. Käsituki ja selkänoja ainakin osassa penkkejä. Sijoitustiheys vähintään 250 m.	Suositeltava istumakorkeus 500 mm. Käsituki ja selkänoja. Sijoitustiheys vähintään 50 m.

Esteettömät virkistyskohteet

Yhteiskunnan toimintaan osallistumiseen liittyvän yhdenvertaisen oikeuden lisäksi jokaisella ihmisellä on yhdenvertainen oikeus luonnossa liikkumiseen sekä luontosuhteen luomiseen, ja sen ylläpitämiseen. **Esteettömät luontoreitit** mahdollistavat luontoliikunnan ulkoilijan toimintakykyyn katsomatta.

Esteettömällä luontoreitillä on huolehdittava asianmukaisista opasteista, kulkuväylistä ja niiden materiaaleista, valaistuksesta, käsijohteista ja värikontrasteista sekä levähdyspaikoista. Erilaiset vaaratekijät, kuten jyrkänteet, kivikot ja muut hankalakulkuiset ympäristöt on huomioitava, jotta luontoreitti on turvallinen retkeilijän toimintakykyyn katsomatta. Ennakoitavuus korostuu luontoliikunnassa. **Informatiiviset ja kattavat esitteet** sekä luontoreitistä kertovat verkkomateriaalit auttavat esteettömän reitin valinnassa ja luontoretkeen valmistautumisessa.

Esteettämiä luontoreittejä on tyypillisesti luokiteltu kahteen tasoon: **esteettämiin luontoreitteihin ja vaativiin esteettämiin luontoreitteihin**. Esteettämillä luontoreiteiltä vaaditaan vaativia esteettämiä luontoreittejä laadukkaampaa esteettämyyttä, mm. suositellut pituuskaltevuusarvot ovat esteettämien luontoreittien osalta tiukemmat.

Esteettämien luontoreittien lisäksi invalidiliitto on laatinut mitoitusohjeita **esteettämien venelaitureiden suunnitteluun ja toteutukseen**.

Esteetön reitti

Vaativa esteetön reitti

Kuvat: Suomen
Paraolympiakomitea Ry

Mikkelin seudun esteettömyyden periaatteet 1/2

Yleiset periaatteet

- Mikkelin seudulla hyödynnetään SuRaKu:n määritelmän mukaista kahden esteettömyyden tason jaottelua kaupunkiympäristön kehittämisessä SuRaKu:n suositukset ja seudun ominaispiirteet huomioiden.
- Esteettömyyden erikoistason tavoiteverkko on määritelty alueen nykytilanteen palvelutarjonnan ja käyttäjämäärien mukaan tavallista suurempia esteettömyysvaatimuksia omaavista alueista, reiteistä tai kohteista. Esteettömyyden erikoistason tavoiteverkko täydentää määritettyjä kävelyalueita.
- Esteettömyyden erikoistason palvelukohteiden ja reittien määrittelyperiaatteet ja laadittu tavoiteverkko kuvaavat tavoitetilaa ja ohjaavat siten suunnitteluratkaisujen valintaa ja uusien erikoistason reittien määrittelyä jatkossa. Seudun esteettömyyden erikoistason tavoiteverkko on laadittu nykyisen palveluverkon ja kaupunkirakenteen pohjalta. Esteettömyyden erikoistason tavoiteverkkoa on päivitettävä määrittelyperiaatteiden mukaisesti palveluverkon ja kaupunkiympäristön suunnittelun edetessä. Esteettömien reittien tarve ja jatkuvuus sekä määritettyjen kävelyalueiden laajuus on tarkastettava aina asemakaavan laadinnan, katusaneerausten ja palveluverkkosuunnitelmien päivitysten yhteydessä. Suunnittelussa ja rakentamisessa käytetään jatkossa kunkin alueen tavoitetason mukaisia mitoitusohjeita ja muita linjauksia.
- Erikoistason reiteillä pyritään reittien **jatkuvuuteen** ja riittävän laajoihin yhtenäisiin jaksoihin tärkeimmissä jalankulun kohteissa.
- Tavoitteena on toteuttaa erikoistason reitti **suorimman reitin mukaan**. Poikkeuksellisissa olosuhteissa voidaan hyväksyä myös kiertävät esteettömät reitit.
 - Mahdollinen korvaava reitti linjataan kulkemaan mahdollisimman läheltä ensisijaista yhteyttä.
 - Syinä korvaavalle reitille voivat olla mm. korkeuserot tai historialliset arvot.
- Reittien varrella sijaitsevat **suojatiet** toteutetaan erikoistason ratkaisujen mukaisina. Jalankulun ylityspaikat eivät kuulu erikoistason tavoiteverkkoon.
- Tavoitteena on, että **jalankulku- ja pyöräliikenne erotetaan** toisistaan kaikilla erikoistason esteettömillä reiteillä.

Mikkelin seudun esteettömyyden periaatteet 2/2

Erikoistason esteettömyyden palvelukohteet

- Esteettömyyden erikoistason palvelukohteet ja niitä yhdistävät reitit on määritetty kahteen priorisointiluokkaan (priorisointiluokat 1 ja 2). Jaottelua esteettömyyden tavoitetasoihin ja erikoistason priorisointiluokkiin käytetään resurssien kohdentamisen työkaluna. Kuitenkin tavoitteena on, että kaikissa kohteissa toteutuu vähintään esteettömyyden perustason vaatimukset. Uusilla alueilla ja julkisen kaupunkitilan peruskorjauksen yhteydessä arvioidaan tapauskohtaisesti erikoistason toteuttamisedellytykset.

ERIKOISTASON ENSISIJAISET PALVELUKOhteet JA -YMPÄRISTÖT, PRIORISOINTILUOKKA 1:

Julkiset palvelukohteet, jotka sijaitsevat keskusta-alueilla tai alueilla, joissa on paljon liikkujia ja joille on mahdollista toteuttaa esteettömyyden erikoistason reitti mm. korkeuserot huomioiden.

- Kävelykadut
- Sairaalat ja terveysasemat ympäristöineen
- Palvelukeskukset ja –talot ympäristöineen
- Muut vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikat ympäristöineen
- Kirjastot ja yhteispalvelupisteet ympäristöineen
- Julkisen liikenteen terminaali- ja pysäkkialueet (rautatie-, linja-auto- ja taksiasemat)
- Liikunta- ja leikkipaikat, joissa on kiinnitetty erityisesti huomiota niiden soveltuvuuteen eri käyttäjäryhmille

Määrityisperiaatteiden mukaiset palvelukohteet, niiden lähiympäristö sekä reitit palvelukohteiden välillä toteutetaan erikoistason esteettöminä.

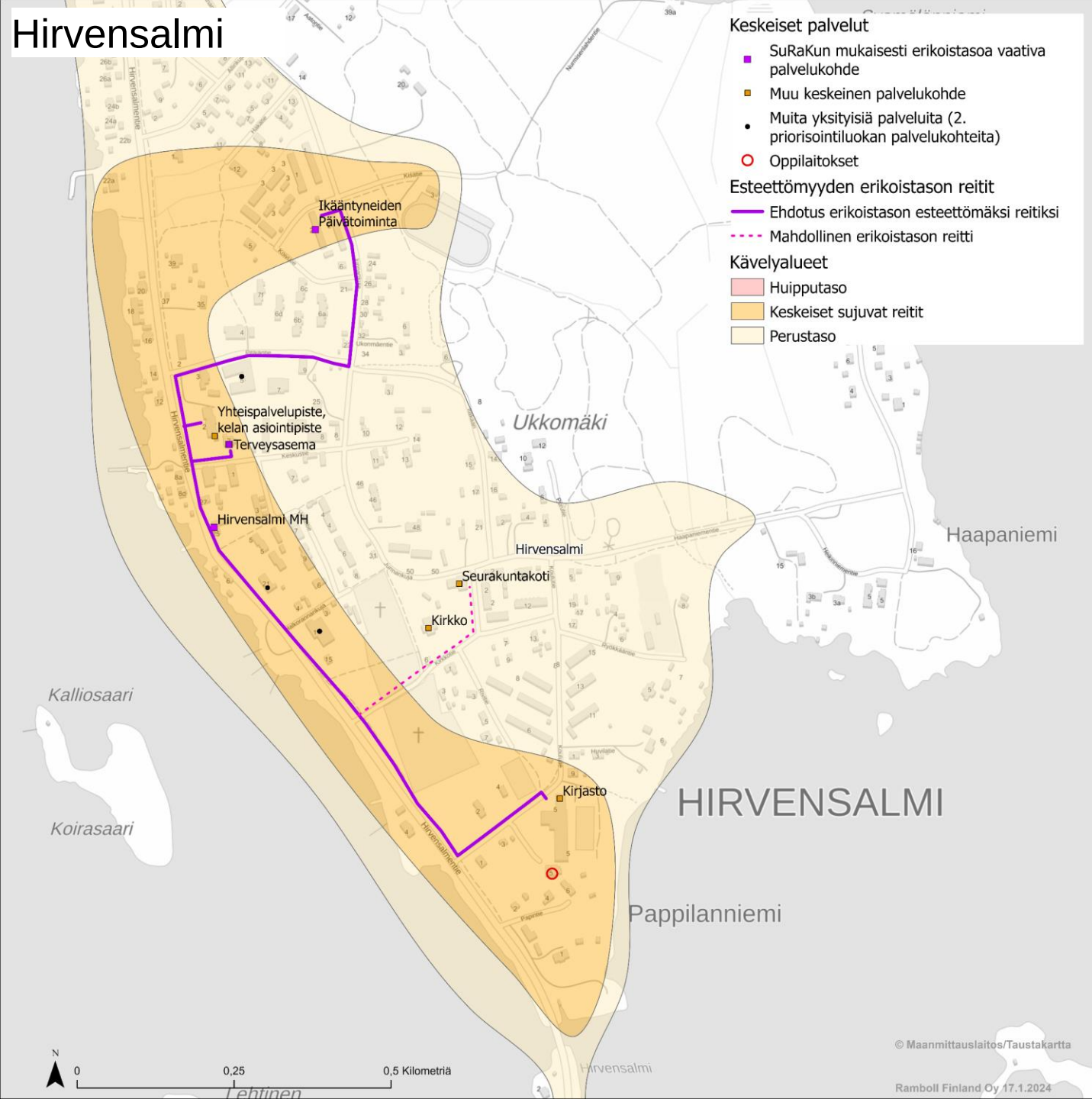
ERIKOISTASON TOISSIJAISET PALVELUKOhteet, PRIORISOINTILUOKKA 2:

- Terveysasemat sekä vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikat ympäristöineen, jotka sijaistevat keskusta-alueen ulkopuolella tai alueilla, joissa ei ole paljoa liikkujia.
- Muut palvelukohteet, jotka sijaitsevat muiden erikoistason reittien määrittelyyn valittujen palveluiden läheisyydessä, keskusta-alueilla tai alueilla, joissa on paljon liikkujia ja joille on mahdollista toteuttaa esteettömyyden erikoistason reitti mm. korkeuserot huomioiden. :
 - Muut palvelukeskukset ja –talot ympäristöineen (yksityiset)
 - Keskeiset joukkoliikenteen solmupysäkit
 - Kirkkojen ja seurakuntien ympäristöt
 - Kulttuurin palvelukohteet
 - Liikuntapaikat (mm. monitoimihallit ja uimahallit)
 - Kaupalliset palvelut (apteekit, päivittäistavarakaupat)

Määrityisperiaatteiden mukaiset palvelukohteet, niiden lähiympäristö sekä reitit palvelukohteiden välillä toteutetaan erikoistason esteettöminä resurssien mahdollistaessa.

Esteettömyyden erikoistason reitit

Hirvensalmi

ERIKOISTASON ENSISIJAISET PALVELUKOhteet JA -YMPÄRISTÖT, PRIORISOINTILUOKKA 1:

Julkiset palvelukohteet, jotka sijaitsevat keskusta-alueilla tai alueilla, joissa on paljon liikkujia ja joille on mahdollista toteuttaa esteettömyyden erikoistason reitti mm. korkeuserot huomioiden.

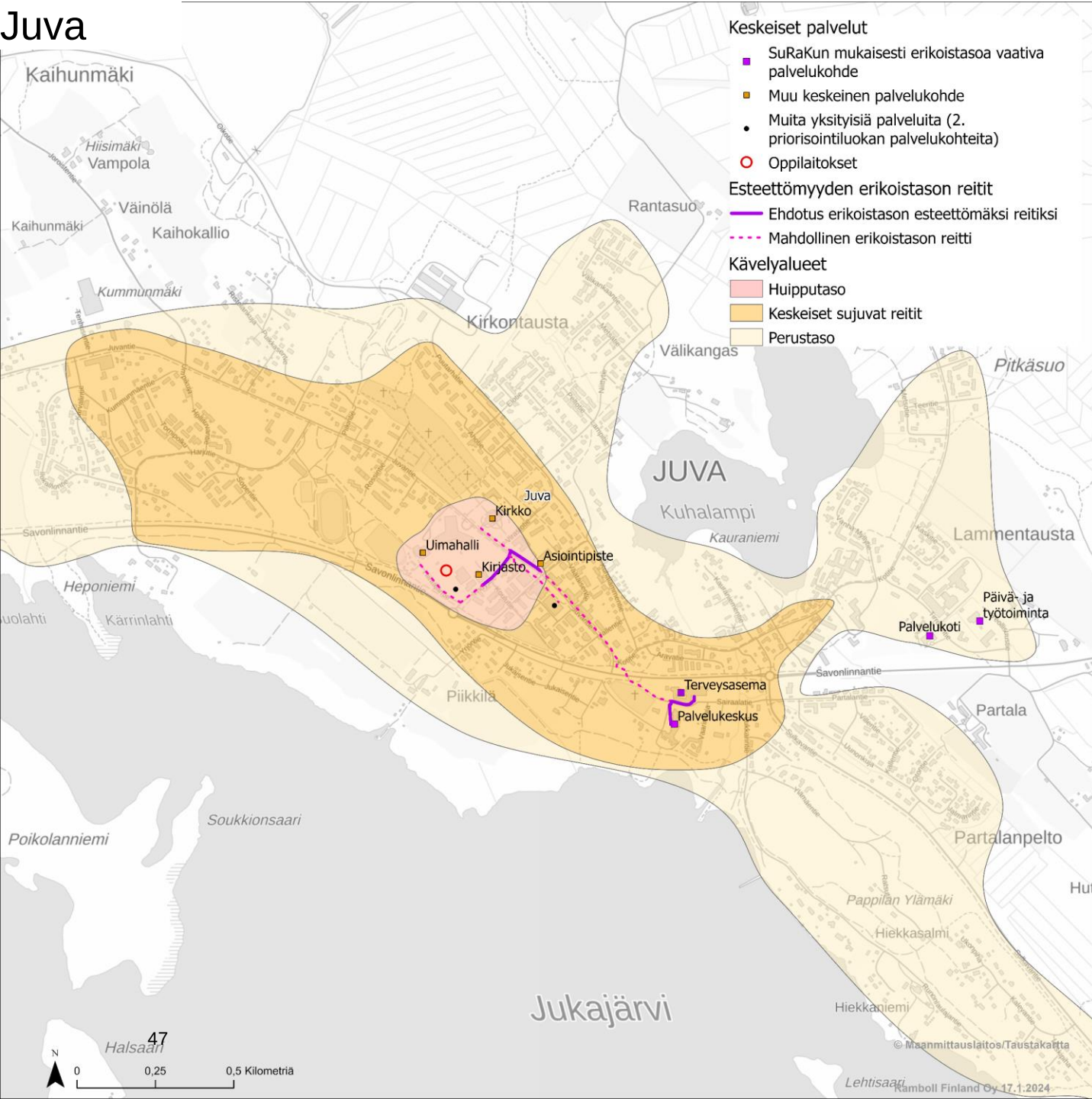
- Kävelykadut
- Sairaalat ja terveysasemat ympäristöineen
- Palvelukeskukset ja –talot ympäristöineen
- Muut vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikat ympäristöineen
- Kirjastot ja yhteis palvelupisteet ympäristöineen
- Julkisen liikenteen terminaalit- ja pysäkkialueet (rautatie-, linja-auto- ja taksiasemat)
- Liikunta- ja leikkipaikat, joissa on kiinnitetty erityisesti huomiota niiden soveltuvuuteen eri käyttäjäryhmille

Määrittämissä periaatteiden mukaiset palvelukohteet, niiden lähiympäristö sekä reitit palvelukohteiden välillä toteutetaan erikoistason esteettöminä.

ERIKOISTASON TOISSIJAISET PALVELUKOhteet, PRIORISOINTILUOKKA 2:

- Terveysasemat sekä vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikat ympäristöineen, jotka sijaistavat keskusta-alueen ulkopuolella tai alueilla, joissa ei ole paljon liikkujia.
- Muut palvelukohteet, jotka sijaitsevat muiden erikoistason reittien määrittelyyn valittujen palveluiden läheisyydessä, keskusta-alueilla tai alueilla, joissa on paljon liikkujia ja joille on mahdollista toteuttaa esteettömyyden erikoistason reitti mm. korkeuserot huomioiden. :
 - Muut palvelukeskukset ja –talot ympäristöineen (yksityiset)
 - Keskeiset joukkoliikenteen solmupysäkit
 - Kirkkojen ja seurakuntien ympäristöt
 - Kulttuurin palvelukohteet
 - Liikuntapaikat (mm. monitoimihallit ja uimahallit)
 - Kaupalliset palvelut (apteekit, päivittäistavarakaupat)

Määrittämissä periaatteiden mukaiset palvelukohteet, niiden lähiympäristö sekä reitit palvelukohteiden välillä toteutetaan erikoistason esteettöminä resurssien mahdollistaessa.

ERIKOISTASON ENSISIJAISET PALVELUKOhteet JA -YMPÄRISTÖT, PRIORISOINTILUOKKA 1:

Julkiset palvelukohteet, jotka sijaitsevat keskusta-alueilla tai alueilla, joissa on paljon liikkujia ja joille on mahdollista toteuttaa esteettömyyden erikoistason reitti mm. korkeuserot huomioiden.

- Kävelykadut
- Sairaalat ja terveysasemat ympäristöineen
- Palvelukeskukset ja –talot ympäristöineen
- Muut vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikat ympäristöineen
- Kirjastot ja yhteispalvelupisteet ympäristöineen
- Julkisen liikenteen terminaali- ja pysäkkialueet (rautatie-, linja-auto- ja taksiasemat)
- Liikunta- ja leikkipaikat, joissa on kiinnitetty erityisesti huomiota niiden soveltuvuuteen eri käyttäjäryhmille

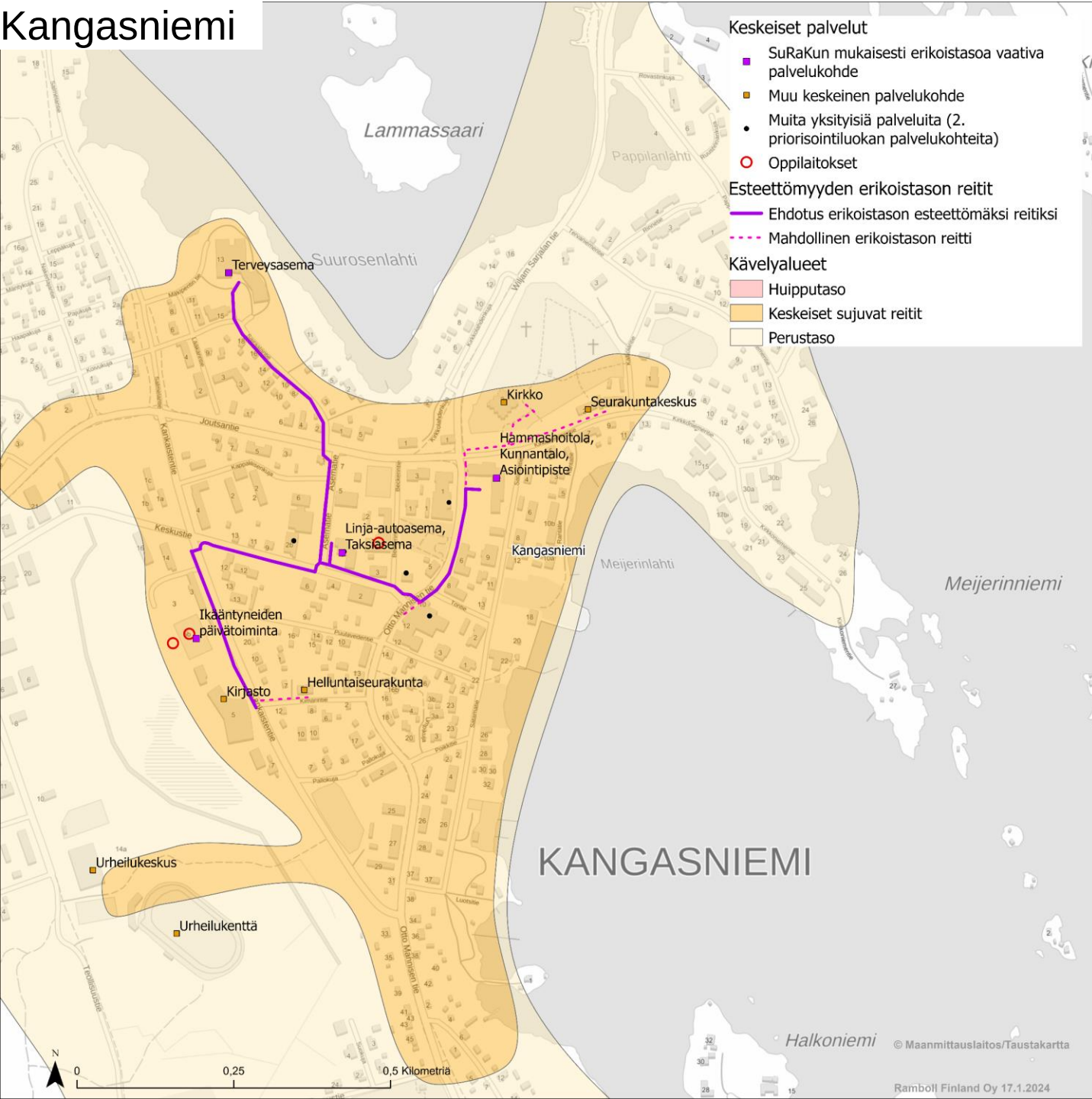
Määrittämissä periaatteiden mukaiset palvelukohteet, niiden lähiympäristö sekä reitit palvelukohteiden välillä toteutetaan erikoistason esteettöminä.

ERIKOISTASON TOISSIJAISET PALVELUKOhteet, PRIORISOINTILUOKKA 2:

- Terveysasemat sekä vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikat ympäristöineen, jotka sijaistevat keskusta-alueen ulkopuolella tai alueilla, joissa ei ole paljon liikkujia.
- Muut palvelukohteet, jotka sijaitsevat muiden erikoistason reittien määrittelyyn valittujen palveluiden läheisyydessä, keskusta-alueilla tai alueilla, joissa on paljon liikkujia ja joille on mahdollista toteuttaa esteettömyyden erikoistason reitti mm. korkeuserot huomioiden. :
 - Muut palvelukeskukset ja –talot ympäristöineen (yksityiset)
 - Keskeiset joukkoliikenteen solmupysäkit
 - Kirkkojen ja seurakuntien ympäristöt
 - Kulttuurin palvelukohteet
 - Liikuntapaikat (mm. monitoimihallit ja uimahallit)
 - Kaupalliset palvelut (apteekit, päivittäistavarakaupat)

Määrittämissä periaatteiden mukaiset palvelukohteet, niiden lähiympäristö sekä reitit palvelukohteiden välillä toteutetaan erikoistason esteettöminä resurssien mahdollistaessa.

Kangasniemi

ERIKOISTASON ENSISIJAISET PALVELUKOHEET JA -YMPÄRISTÖT, PRIORISOINTILUOKKA 1:

Julkiset palvelukohteet, jotka sijaitsevat keskusta-alueilla tai alueilla, joissa on paljon liikkujia ja joille on mahdollista toteuttaa esteettömyyden erikoistason reitti mm. korkeuserot huomioiden.

- Kävelykadut
- Sairaalat ja terveysasemat ympäristöineen
- Palvelukeskukset ja –talot ympäristöineen
- Muut vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikat ympäristöineen
- Kirjastot ja yhteispalvelupisteet ympäristöineen
- Julkisen liikenteen terminaalit ja pysäkkialueet (rautatie-, linja-auto- ja taksiasemat)
- Liikunta- ja leikkipaikat, joissa on kiinnitetty erityisesti huomiota niiden soveltuvuuteen eri käyttäjäryhmille

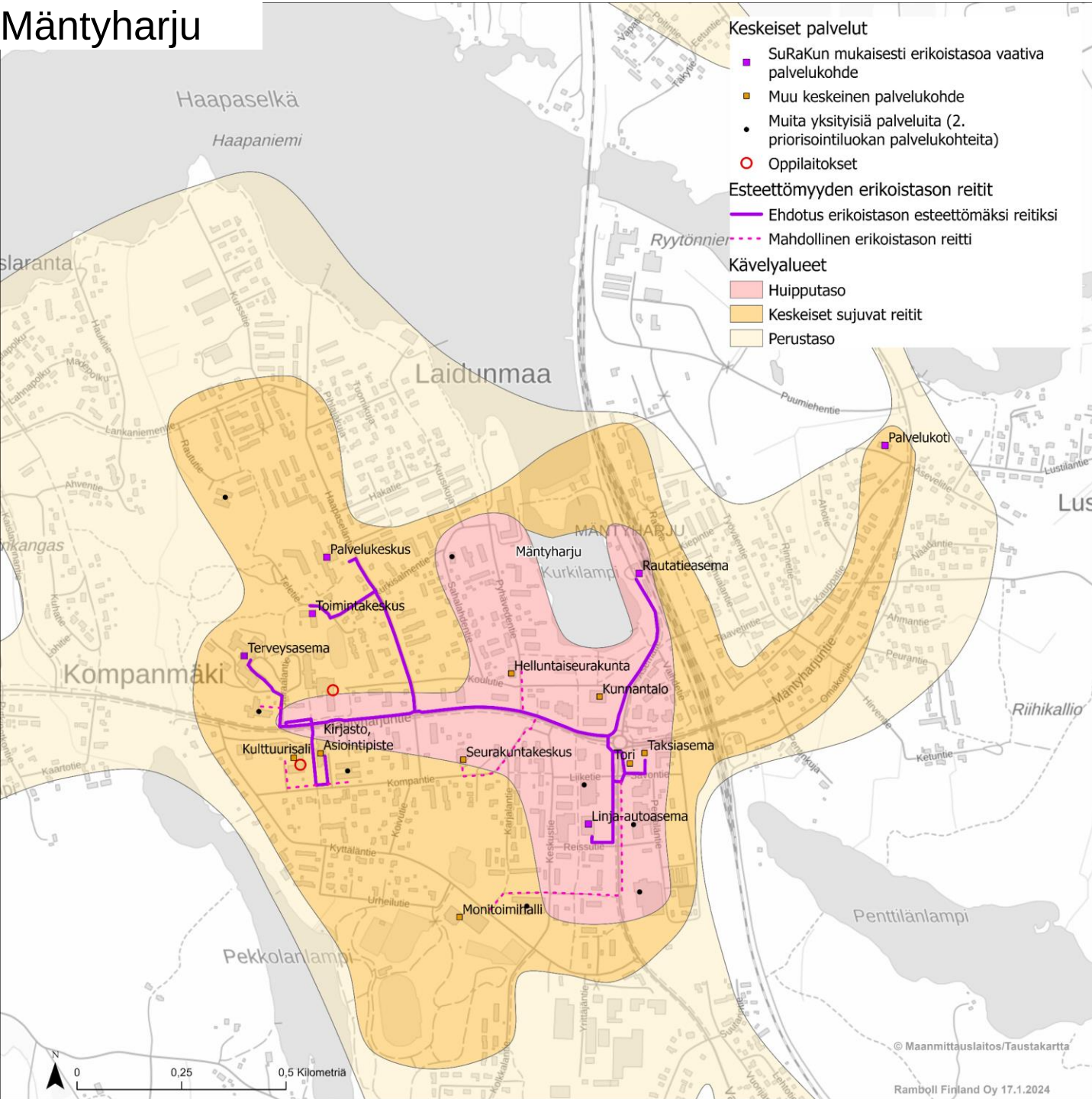
Määrittämissä periaatteiden mukaiset palvelukohteet, niiden lähiympäristö sekä reitit palvelukohteiden välillä toteutetaan erikoistason esteettöminä.

ERIKOISTASON TOISSIJAISET PALVELUKOHEET, PRIORISOINTILUOKKA 2:

- Terveysasemat sekä vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikat ympäristöineen, jotka sijaitsevat keskusta-alueen ulkopuolella tai alueilla, joissa ei ole paljon liikkujia.
- Muut palvelukohteet, jotka sijaitsevat muiden erikoistason reittien määrittelyyn valittujen palveluiden läheisyydessä, keskusta-alueilla tai alueilla, joissa on paljon liikkujia ja joille on mahdollista toteuttaa esteettömyyden erikoistason reitti mm. korkeuserot huomioiden. :
 - Muut palvelukeskukset ja –talot ympäristöineen (yksityiset)
 - Keskeiset joukkoliikenteen solmupysäkit
 - Kirkkojen ja seurakuntien ympäristöt
 - Kulttuurin palvelukohteet
 - Liikuntapaikat (mm. monitoimihallit ja uimahallit)
 - Kaupalliset palvelut (apteekit, päivittäistavarakaupat)

Määrittämissä periaatteiden mukaiset palvelukohteet, niiden lähiympäristö sekä reitit palvelukohteiden välillä toteutetaan erikoistason esteettöminä resurssien mahdollistaessa.

Mäntyharju

ERIKOISTASON ENSISIJAISET PALVELUKOHEET JA -YMPÄRISTÖT, PRIORISOINTILUOKKA 1:

Julkiset palvelukohteet, jotka sijaitsevat keskusta-alueilla tai alueilla, joissa on paljon liikkujia ja joille on mahdollista toteuttaa esteettömyyden erikoistason reitti mm. korkeuserot huomioiden.

- Kävelykadut
- Sairaalat ja terveysasemat ympäristöineen
- Palvelukeskukset ja –talot ympäristöineen
- Muut vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikat ympäristöineen
- Kirjastot ja yhteispalvelupisteet ympäristöineen
- Julkisen liikenteen terminaali- ja pysäkkialueet (rautatie-, linja-auto- ja taksiasemat)
- Liikunta- ja leikkipaikat, joissa on kiinnitetty erityisesti huomiota niiden soveltuvuuteen eri käyttäjäryhmille

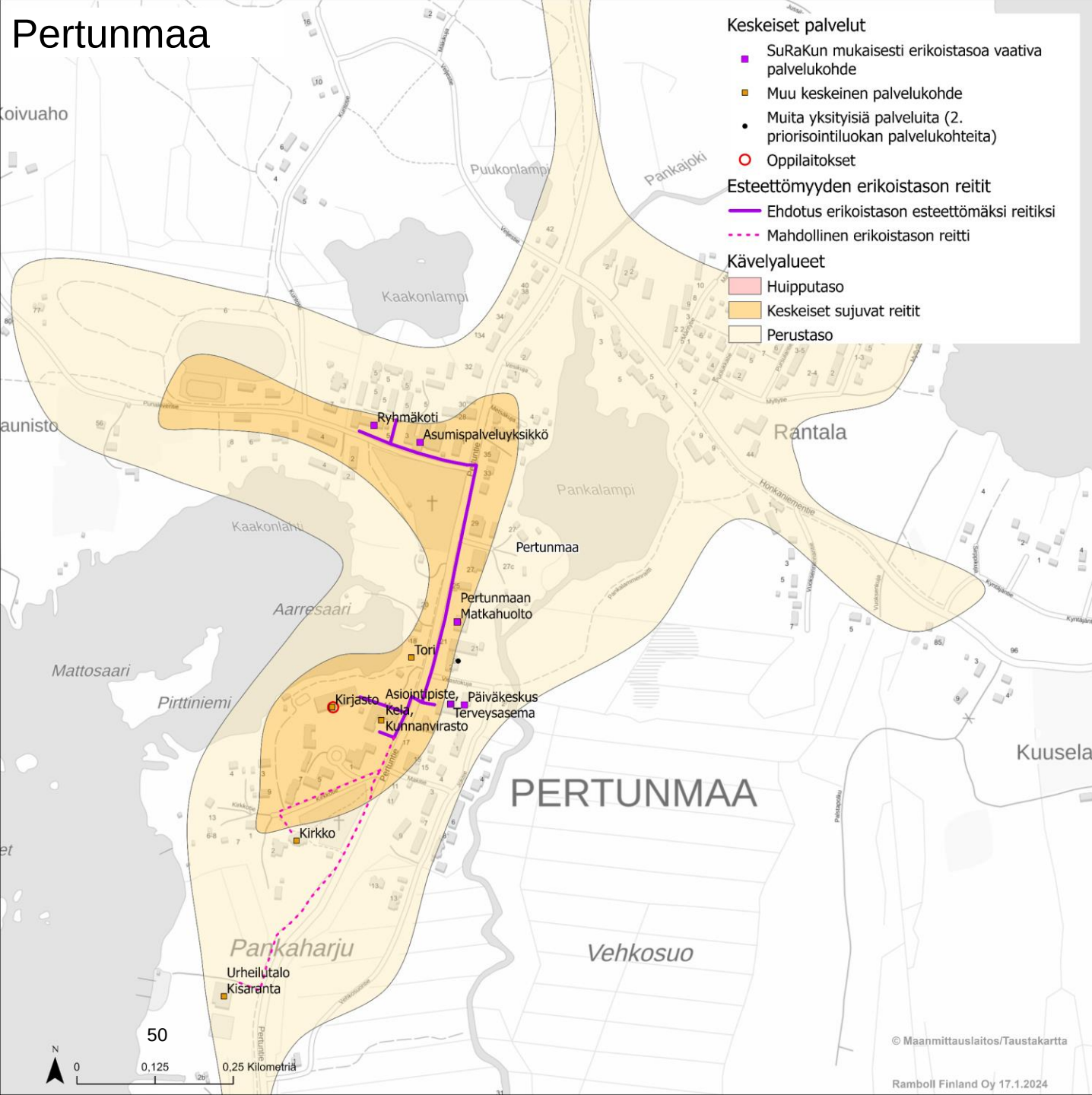
Määrittämissä periaatteiden mukaiset palvelukohteet, niiden lähiympäristö sekä reitit palvelukohteiden välillä toteutetaan erikoistason esteettöminä.

ERIKOISTASON TOISSIJAISET PALVELUKOHEET, PRIORISOINTILUOKKA 2:

- Terveysasemat sekä vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikat ympäristöineen, jotka sijaistevat keskusta-alueen ulkopuolella tai alueilla, joissa ei ole paljon liikkujia.
- Muut palvelukohteet, jotka sijaitsevat muiden erikoistason reittien määrittelyyn valittujen palveluiden läheisyydessä, keskusta-alueilla tai alueilla, joissa on paljon liikkujia ja joille on mahdollista toteuttaa esteettömyyden erikoistason reitti mm. korkeuserot huomioiden. :
 - Muut palvelukeskukset ja –talot ympäristöineen (yksityiset)
 - Keskeiset joukkoliikenteen solmupysäkit
 - Kirkkojen ja seurakuntien ympäristöt
 - Kulttuurin palvelukohteet
 - Liikuntapaikat (mm. monitoimihallit ja uimahallit)
 - Kaupalliset palvelut (apteekit, päivittäistavarakaupat)

Määrittämissä periaatteiden mukaiset palvelukohteet, niiden lähiympäristö sekä reitit palvelukohteiden välillä toteutetaan erikoistason esteettöminä resurssien mahdollistaessa.

Pertunmaa

ERIKOISTASON ENSISIJAISET PALVELUKOhteET JA -YMPÄRISTÖT, PRIORISOINTILUOKKA 1:

Julkiset palvelukohteet, jotka sijaitsevat keskusta-alueilla tai alueilla, joissa on paljon liikkujia ja joille on mahdollista toteuttaa esteettömyyden erikoistason reitti mm. korkeuserot huomioiden.

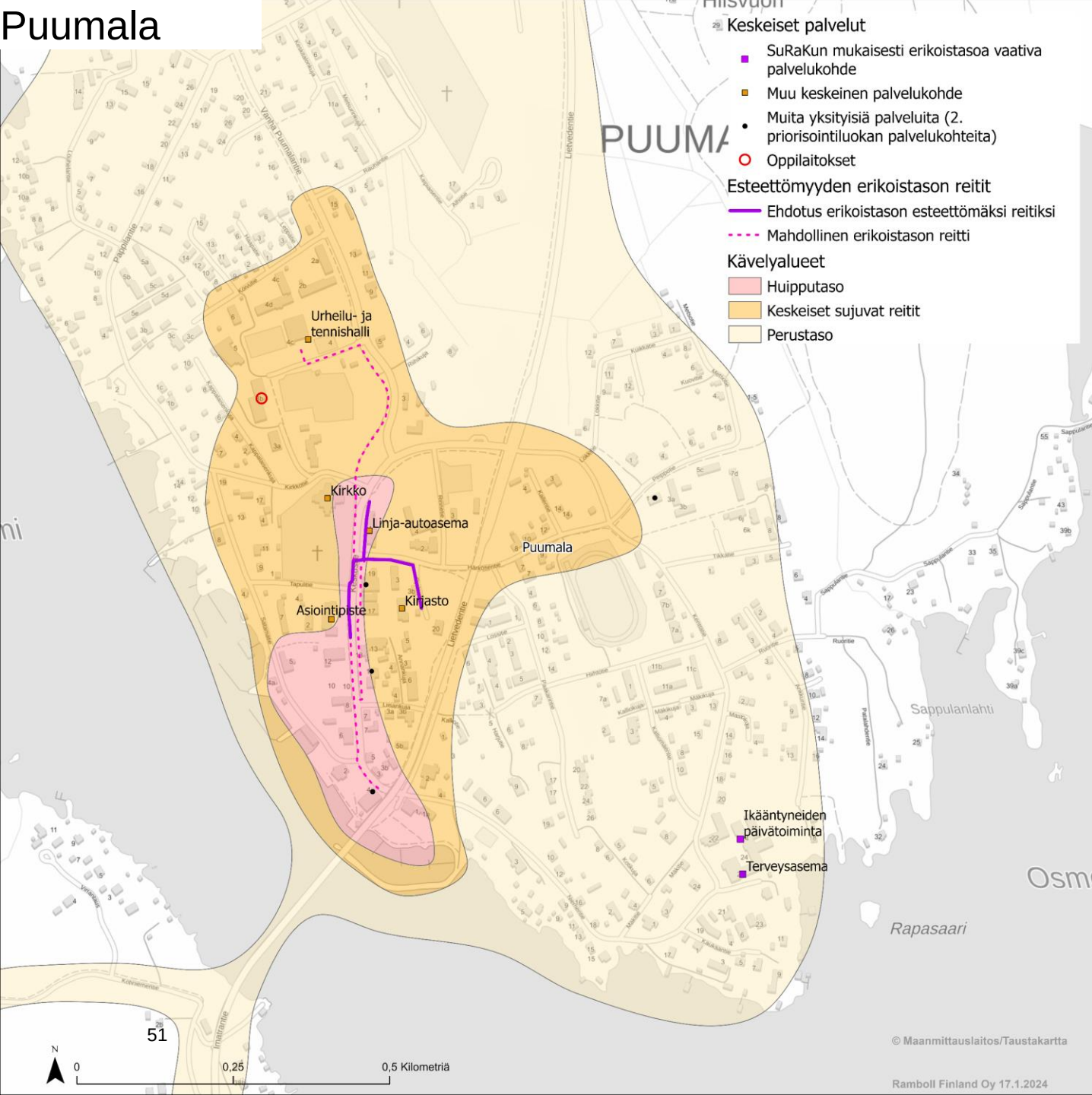
- Kävelykadut
- Sairaalat ja terveysasemat ympäristöineen
- Palvelukeskukset ja –talot ympäristöineen
- Muut vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikat ympäristöineen
- Kirjastot ja yhteispalvelupisteet ympäristöineen
- Julkisen liikenteen terminaalit ja pysäkkialueet (rautatie-, linja-auto- ja taksiasemat)
- Liikunta- ja leikkipaikat, joissa on kiinnitetty erityisesti huomiota niiden soveltuvuuteen eri käyttäjäryhmille

Määrittämissä periaatteiden mukaiset palvelukohteet, niiden lähiympäristö sekä reitit palvelukohteiden välillä toteutetaan erikoistason esteettöminä.

ERIKOISTASON TOISSIJAISET PALVELUKOhteET, PRIORISOINTILUOKKA 2:

- Terveysasemat sekä vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikat ympäristöineen, jotka sijaitsevat keskusta-alueen ulkopuolella tai alueilla, joissa ei ole paljon liikkujia.
- Muut palvelukohteet, jotka sijaitsevat muiden erikoistason reittien määrittelyyn valittujen palveluiden läheisyydessä, keskusta-alueilla tai alueilla, joissa on paljon liikkujia ja joille on mahdollista toteuttaa esteettömyyden erikoistason reitti mm. korkeuserot huomioiden. :
 - Muut palvelukeskukset ja –talot ympäristöineen (yksityiset)
 - Keskeiset joukkoliikenteen solmupysäkit
 - Kirkkojen ja seurakuntien ympäristöt
 - Kulttuurin palvelukohteet
 - Liikuntapaikat (mm. monitoimihallit ja uimahallit)
 - Kaupalliset palvelut (apteekit, päivittäistavarakaupat)

Määrittämissä periaatteiden mukaiset palvelukohteet, niiden lähiympäristö sekä reitit palvelukohteiden välillä toteutetaan erikoistason esteettöminä resurssien mahdollistaessa.

ERIKOISTASON ENSISIJAISET PALVELUKOhteet JA -YMPÄRISTÖT, PRIORISOINTILUOKKA 1:

Julkiset palvelukohteet, jotka sijaitsevat keskusta-alueilla tai alueilla, joissa on paljon liikkujia ja joille on mahdollista toteuttaa esteettömyyden erikoistason reitti mm. korkeuserot huomioiden.

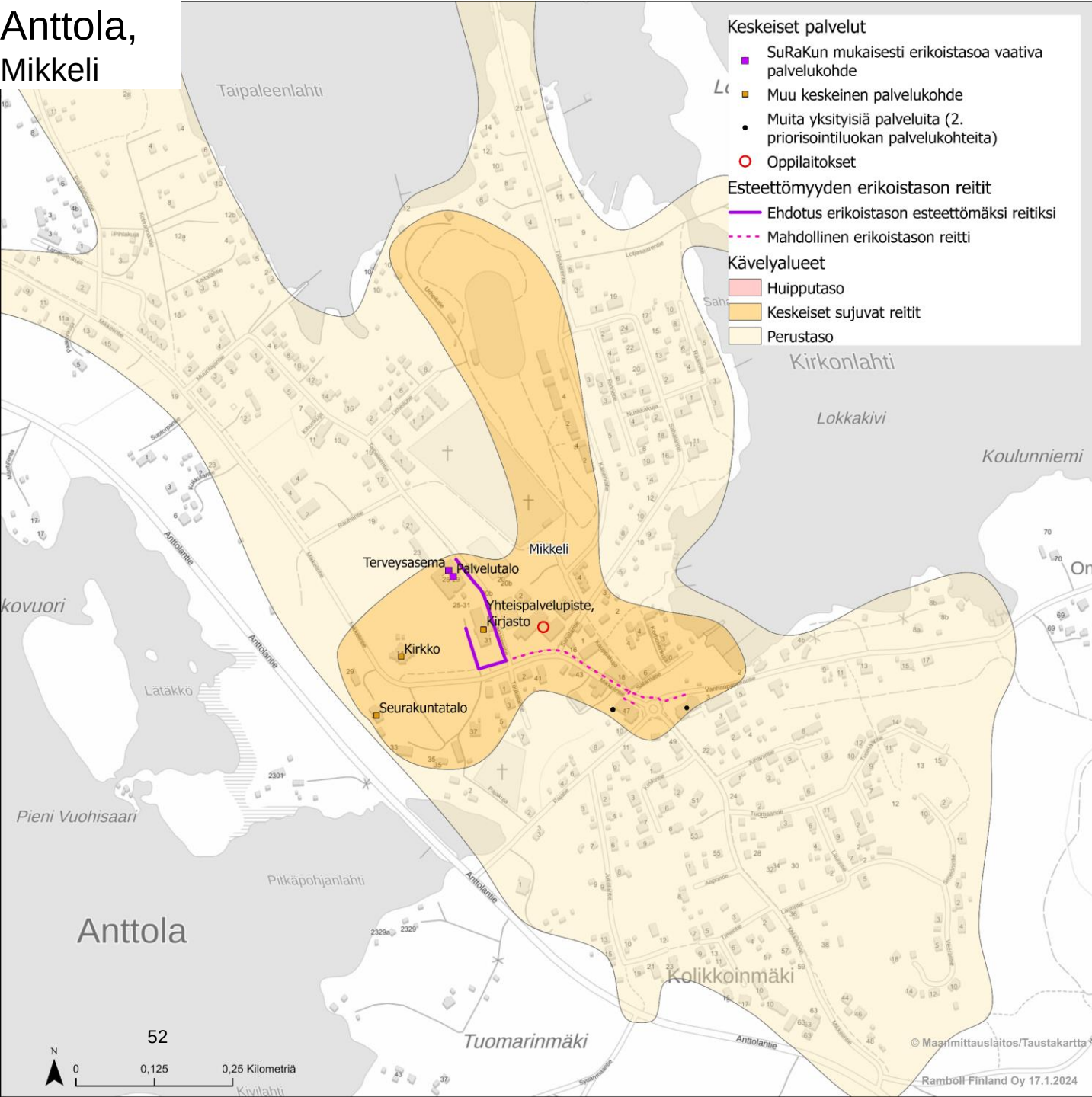
- Kävelykadut
- Sairaalat ja terveysasemat ympäristöineen
- Palvelukeskukset ja –talot ympäristöineen
- Muut vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikat ympäristöineen
- Kirjastot ja yhteispalvelupisteet ympäristöineen
- Julkisen liikenteen terminaalit ja pysäkkialueet (rautatie-, linja-auto- ja taksiasemat)
- Liikunta- ja leikkipaikat, joissa on kiinnitetty erityisesti huomiota niiden soveltuvuuteen eri käyttäjäryhmille

Määrittämissä periaatteiden mukaiset palvelukohteet, niiden lähiympäristö sekä reitit palvelukohteiden välillä toteutetaan erikoistason esteettöminä.

ERIKOISTASON TOISSIJAISET PALVELUKOhteet, PRIORISOINTILUOKKA 2:

- Terveysasemat sekä vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikat ympäristöineen, jotka sijaistevat keskusta-alueen ulkopuolella tai alueilla, joissa ei ole paljon liikkujia.
- Muut palvelukohteet, jotka sijaitsevat muiden erikoistason reittien määrittelyyn valittujen palveluiden läheisyydessä, keskusta-alueilla tai alueilla, joissa on paljon liikkujia ja joille on mahdollista toteuttaa esteettömyyden erikoistason reitti mm. korkeuserot huomioiden. :
 - Muut palvelukeskukset ja –talot ympäristöineen (yksityiset)
 - Keskeiset joukkoliikenteen solmupysäkit
 - Kirkkojen ja seurakuntien ympäristöt
 - Kulttuurin palvelukohteet
 - Liikuntapaikat (mm. monitoimihallit ja uimahallit)
 - Kaupalliset palvelut (apteekit, päivittäistavarakaupat)

Määrittämissä periaatteiden mukaiset palvelukohteet, niiden lähiympäristö sekä reitit palvelukohteiden välillä toteutetaan erikoistason esteettöminä resurssien mahdollistaessa.

ERIKOISTASON ENSISIJAISET PALVELUKOhteet JA -YMPÄRISTÖT, PRIORISOINTILUOKKA 1:

Julkiset palvelukohteet, jotka sijaitsevat keskusta-alueilla tai alueilla, joissa on paljon liikkujia ja joille on mahdollista toteuttaa esteettömyyden erikoistason reitti mm. korkeuserot huomioiden.

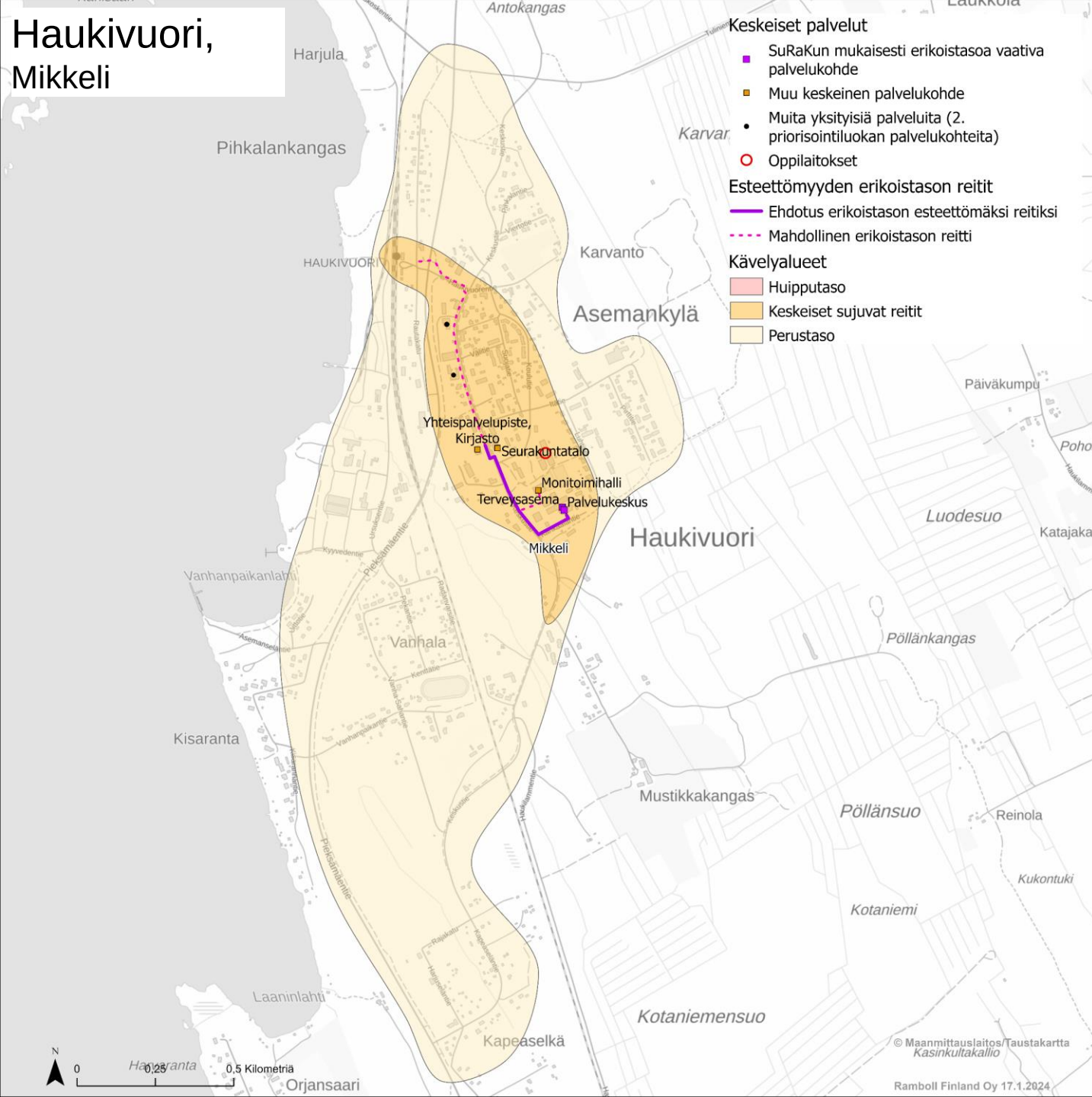
- Kävelykadut
- Sairaalat ja terveysasemat ympäristöineen
- Palvelukeskukset ja –talot ympäristöineen
- Muut vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikat ympäristöineen
- Kirjastot ja yhteispalvelupisteet ympäristöineen
- Julkisen liikenteen terminaalit- ja pysäkkialueet (rautatie-, linja-auto- ja taksiasemat)
- Liikunta- ja leikkipaikat, joissa on kiinnitetty erityisesti huomiota niiden soveltuvuuteen eri käyttäjäryhmille

Määrittämissä periaatteiden mukaiset palvelukohteet, niiden lähiympäristö sekä reitit palvelukohteiden välillä toteutetaan erikoistason esteettöminä.

ERIKOISTASON TOISSIJAISET PALVELUKOhteet, PRIORISOINTILUOKKA 2:

- Terveysasemat sekä vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikat ympäristöineen, jotka sijaistavat keskusta-alueen ulkopuolella tai alueilla, joissa ei ole paljon liikkujia.
- Muut palvelukohteet, jotka sijaitsevat muiden erikoistason reittien määrittelyyn valittujen palveluiden läheisyydessä, keskusta-alueilla tai alueilla, joissa on paljon liikkujia ja joille on mahdollista toteuttaa esteettömyyden erikoistason reitti mm. korkeuserot huomioiden. :
 - Muut palvelukeskukset ja –talot ympäristöineen (yksityiset)
 - Keskeiset joukkoliikenteen solmupysäkit
 - Kirkkojen ja seurakuntien ympäristöt
 - Kulttuurin palvelukohteet
 - Liikuntapaikat (mm. monitoimihallit ja uimahallit)
 - Kaupalliset palvelut (apteekit, päivittäistavarakaupat)

Määrittämissä periaatteiden mukaiset palvelukohteet, niiden lähiympäristö sekä reitit palvelukohteiden välillä toteutetaan erikoistason esteettöminä resurssien mahdollistaessa.

ERIKOISTASON ENSISIJAISET PALVELUKOhteet JA -YMPÄRISTÖT, PRIORISOINTILUOKKA 1:

Julkiset palvelukohteet, jotka sijaitsevat keskusta-alueilla tai alueilla, joissa on paljon liikkujia ja joille on mahdollista toteuttaa esteettömyyden erikoistason reitti mm. korkeuserot huomioiden.

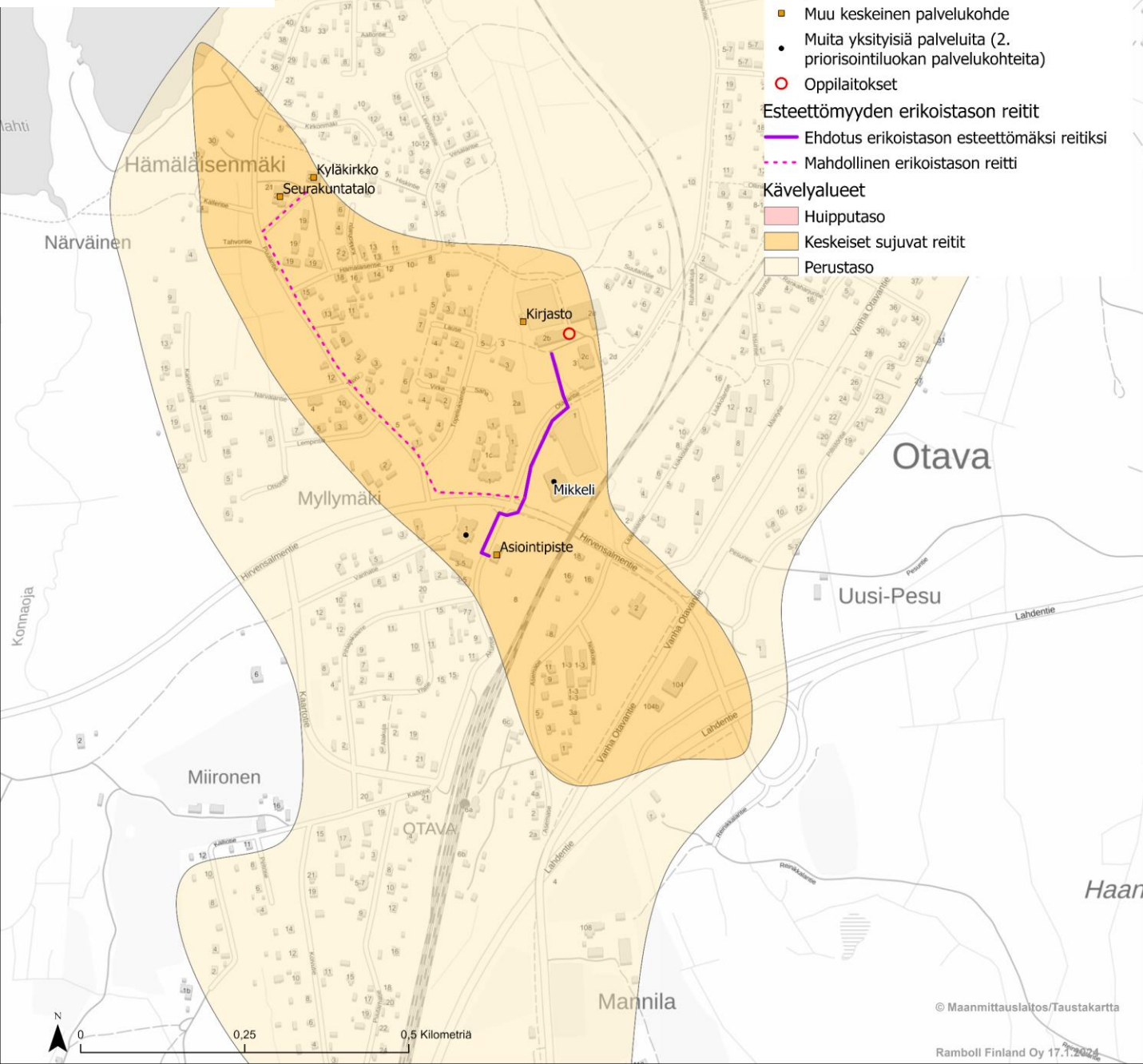
- Kävelykadut
- Sairaalat ja terveysasemat ympäristöineen
- Palvelukeskukset ja –talot ympäristöineen
- Muut vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikat ympäristöineen
- Kirjastot ja yhteispaikalliset palvelut ympäristöineen
- Julkisen liikenteen terminaalit- ja pysäkkialueet (rautatie-, linja-auto- ja taksiasemat)
- Liikunta- ja leikkipaikat, joissa on kiinnitetty erityisesti huomiota niiden soveltuvuuteen eri käyttäjäryhmille

Määrittämissääntöjen mukaiset palvelukohteet, niiden lähiympäristö sekä reitit palvelukohteiden välillä toteutetaan erikoistason esteettöminä.

ERIKOISTASON TOISSIJAISET PALVELUKOhteet, PRIORISOINTILUOKKA 2:

- Terveysasemat sekä vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikat ympäristöineen, jotka sijaitsevat keskusta-alueen ulkopuolella tai alueilla, joissa ei ole paljon liikkujia.
- Muut palvelukohteet, jotka sijaitsevat muiden erikoistason reittien määrittelyyn valittujen palveluiden läheisyydessä, keskusta-alueilla tai alueilla, joissa on paljon liikkujia ja joille on mahdollista toteuttaa esteettömyyden erikoistason reitti mm. korkeuserot huomioiden. :
 - Muut palvelukeskukset ja –talot ympäristöineen (yksityiset)
 - Keskeiset joukkoliikenteen solmupysäkit
 - Kirkkojen ja seurakuntien ympäristöt
 - Kulttuurin palvelukohteet
 - Liikuntapaikat (mm. monitoimihallit ja uimahallit)
 - Kaupalliset palvelut (apteekit, päivittäistavarakaupat)

Määrittämissääntöjen mukaiset palvelukohteet, niiden lähiympäristö sekä reitit palvelukohteiden välillä toteutetaan erikoistason esteettöminä resurssien mahdollistaessa.

ERIKOISTASON ENSISIJAISET PALVELUKOhteET JA -YMPÄRISTÖT, PRIORISOINTILUOKKA 1:

Julkiset palvelukohteet, jotka sijaitsevat keskusta-alueilla tai alueilla, joissa on paljon liikkujia ja joille on mahdollista toteuttaa esteettömyyden erikoistason reitti mm. korkeuserot huomioiden.

- Kävelykadut
- Sairaalat ja terveysasemat ympäristöineen
- Palvelukeskukset ja –talot ympäristöineen
- Muut vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikat ympäristöineen
- Kirjastot ja yhteispalvelupisteet ympäristöineen
- Julkisen liikenteen terminaali- ja pysäkkialueet (rautatie-, linja-auto- ja taksiasemat)
- Liikunta- ja leikkipaikat, joissa on kiinnitetty erityisesti huomiota niiden soveltuvuuteen eri käyttäjäryhmille

Määrittämissuhteiden mukaiset palvelukohteet, niiden lähiympäristö sekä reitit palvelukohteiden välillä toteutetaan erikoistason esteettöminä.

ERIKOISTASON TOISSIJAISET PALVELUKOhteET, PRIORISOINTILUOKKA 2:

- Terveysasemat sekä vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikat ympäristöineen, jotka sijaistavat keskusta-alueen ulkopuolella tai alueilla, joissa ei ole paljon liikkujia.
- Muut palvelukohteet, jotka sijaitsevat muiden erikoistason reittien määrittelyyn valittujen palveluiden läheisyydessä, keskusta-alueilla tai alueilla, joissa on paljon liikkujia ja joille on mahdollista toteuttaa esteettömyyden erikoistason reitti mm. korkeuserot huomioiden. :
 - Muut palvelukeskukset ja –talot ympäristöineen (yksityiset)
 - Keskeiset joukkoliikenteen solmupysäkit
 - Kirkkojen ja seurakuntien ympäristöt
 - Kulttuurin palvelukohteet
 - Liikuntapaikat (mm. monitoimihallit ja uimahallit)
 - Kaupalliset palvelut (apteekit, päivittäistavarakaupat)

Määrittämissuhteiden mukaiset palvelukohteet, niiden lähiympäristö sekä reitit palvelukohteiden välillä toteutetaan erikoistason esteettöminä resurssien mahdollistaessa.

ERIKOISTASON ENSISIJAISET PALVELUKOHTEET JA -YMPÄRISTÖT, PRIORISOINTILUOKKA 1:

Julkiset palvelukohteet, jotka sijaitsevat keskusta-alueilla tai alueilla, joissa on paljon liikkuja ja joille on mahdollista toteuttaa esteettömyyden erikoistason reitti mm. korkeuserot huomioiden.

- Kävelykadut
- Sairaalat ja terveysasemat ympäristöineen
- Palvelukeskukset ja –talot ympäristöineen
- Muut vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikat ympäristöineen
- Kirjastot ja yhteispalvelupisteet ympäristöineen
- Julkisen liikenteen terminaali- ja pysäkkialueet (rautatie-, linja-auto- ja taksiasemat)
- Liikunta- ja leikkipaikat, joissa on kiinnitetty erityisesti huomiota niiden soveltuvuuteen eri käyttäjäryhmille

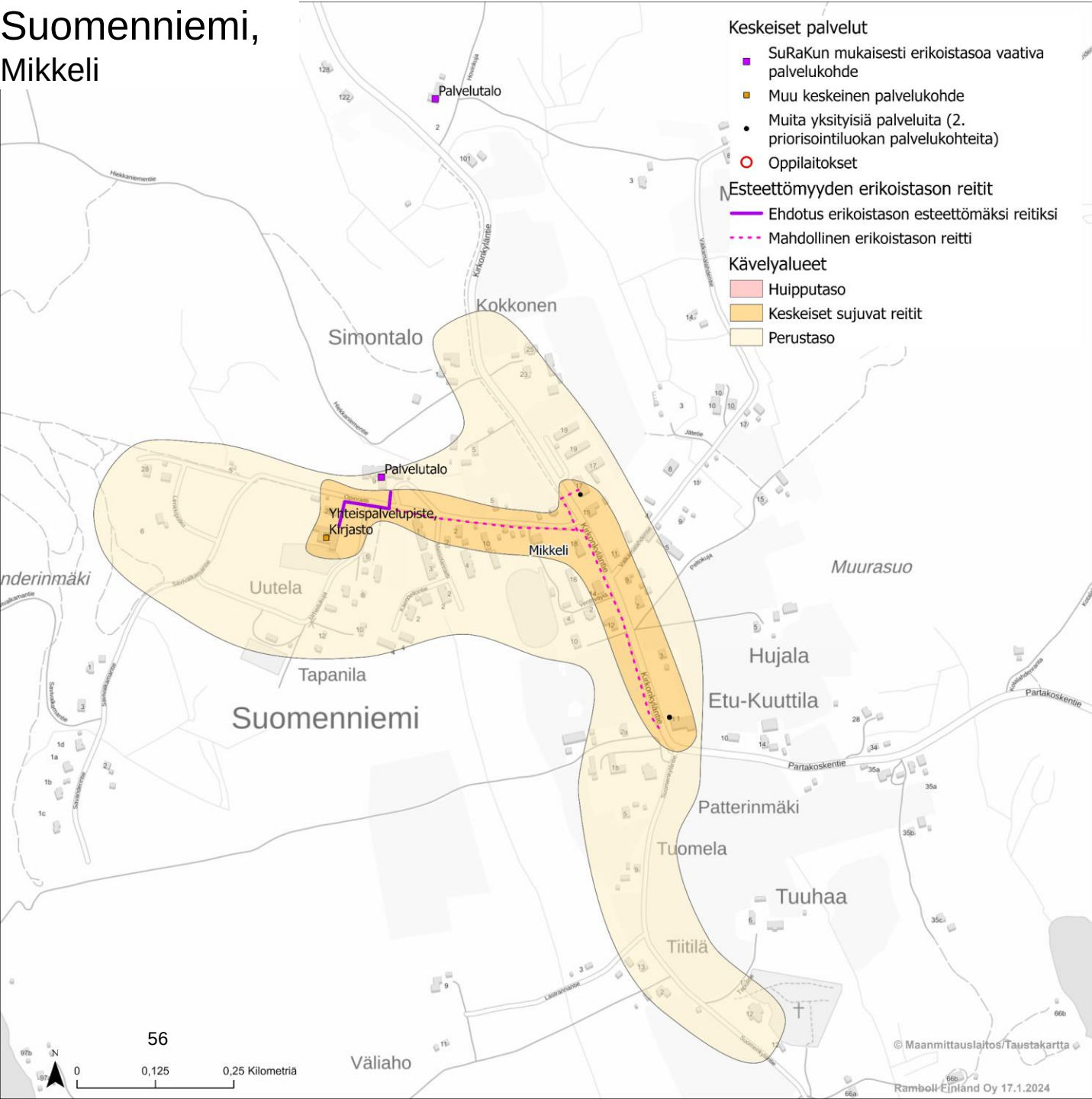
Määritysperiaatteiden mukaiset palvelukohteet, niiden lähiympäristö sekä reitit palvelukohteiden välillä toteutetaan erikoistason esteettöminä.

ERIKOISTASON TOISSIJAISET PALVELUKOHEET, PRIORISOINTILUOKKA 2:

- Terveysasemat sekä vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikat ympäristöineen, jotka sijaistevat keskusta-alueen ulkopuolella tai alueilla, joissa ei ole paljoa liikkujia.
- Muut palvelukohteet, jotka sijaitsevat muiden erikoistason reittien määrittelyyn valittujen palveluiden läheisyydessä, keskusta-alueilla tai alueilla, joissa on paljon liikkujia ja joille on mahdollista toteuttaa esteettömyyden erikoistason reitti mm. korkeuserot huomioiden. :
 - Muut palvelukeskukset ja –talot ympäristöineen (yksityiset)
 - Keskeiset joukkoliikenteen solmupysäkit
 - Kirkkojen ja seurakuntien ympäristöt
 - Kulttuurin palvelukohteet
 - Liikuntapaikat (mm. monitoimihallit ja uimahallit)
 - Kaupalliset palvelut (apteekit, päivittäistavarakaupat)

Määrittämissä periaatteiden mukaiset palvelukohteet, niiden lähiympäristö sekä reitit palvelukohteiden välillä toteutetaan erikoistason esteettöminä resurssien mahdollistaessa.

Suomenniemi, Mikkeli

ERIKOISTASON ENSISIJAISET PALVELUKOhteet JA -YMPÄRISTÖT, PRIORISOINTILUOKKA 1:

Julkiset palvelukohteet, jotka sijaitsevat keskusta-alueilla tai alueilla, joissa on paljon liikkujia ja joille on mahdollista toteuttaa esteettömyyden erikoistason reitti mm. korkeuserot huomioiden.

- Kävelykadut
- Sairaalat ja terveysasemat ympäristöineen
- Palvelukeskukset ja –talot ympäristöineen
- Muut vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikat ympäristöineen
- Kirjastot ja yhteispalvelupisteet ympäristöineen
- Julkisen liikenteen terminaalit- ja pysäkkialueet (rautatie-, linja-auto- ja taksiasemat)
- Liikunta- ja leikkipaikat, joissa on kiinnitetty erityisesti huomiota niiden soveltuvuuteen eri käyttäjäryhmille

Määrittämissuhteiden mukaiset palvelukohteet, niiden lähiympäristö sekä reitit palvelukohteiden välillä toteutetaan erikoistason esteettöminä.

ERIKOISTASON TOISSIJAISET PALVELUKOhteet, PRIORISOINTILUOKKA 2:

- Terveysasemat sekä vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikat ympäristöineen, jotka sijaistavat keskusta-alueen ulkopuolella tai alueilla, joissa ei ole paljon liikkujia.
- Muut palvelukohteet, jotka sijaitsevat muiden erikoistason reittien määrittelyyn valittujen palveluiden läheisyydessä, keskusta-alueilla tai alueilla, joissa on paljon liikkujia ja joille on mahdollista toteuttaa esteettömyyden erikoistason reitti mm. korkeuserot huomioiden. :
 - Muut palvelukeskukset ja –talot ympäristöineen (yksityiset)
 - Keskeiset joukkoliikenteen solmupysäkit
 - Kirkkojen ja seurakuntien ympäristöt
 - Kulttuurin palvelukohteet
 - Liikuntapaikat (mm. monitoimihallit ja uimahallit)
 - Kaupalliset palvelut (apteekit, päivittäistavarakaupat)

Määrittämissuhteiden mukaiset palvelukohteet, niiden lähiympäristö sekä reitit palvelukohteiden välillä toteutetaan erikoistason esteettöminä resurssien mahdollistaessa.

Liite 4.

Pyöräliikenteen tavoiteverkot

Verkkohierarkia kunnittain

Pyöräliikenteen tavoiteverkot

- [Hirvensalmi](#)
- [Juva](#)
- [Kangasniemi](#)
- Mikkeli
 - [Keskustaajama-Rantakylä-Otava](#), [Anttola](#), [Haukivuori](#), [Ristiina](#) ja [Suomenniemi](#)
- [Mäntyharju](#)
- [Pertunmaa](#)
- [Puumala](#)

Hirvensalmi

Mikkelin seudun pyöräliikenteen verkko

Pyöräliikenteen reitit

— Pääreitti

- - - Pääreitti (uusi)

— Alureitti

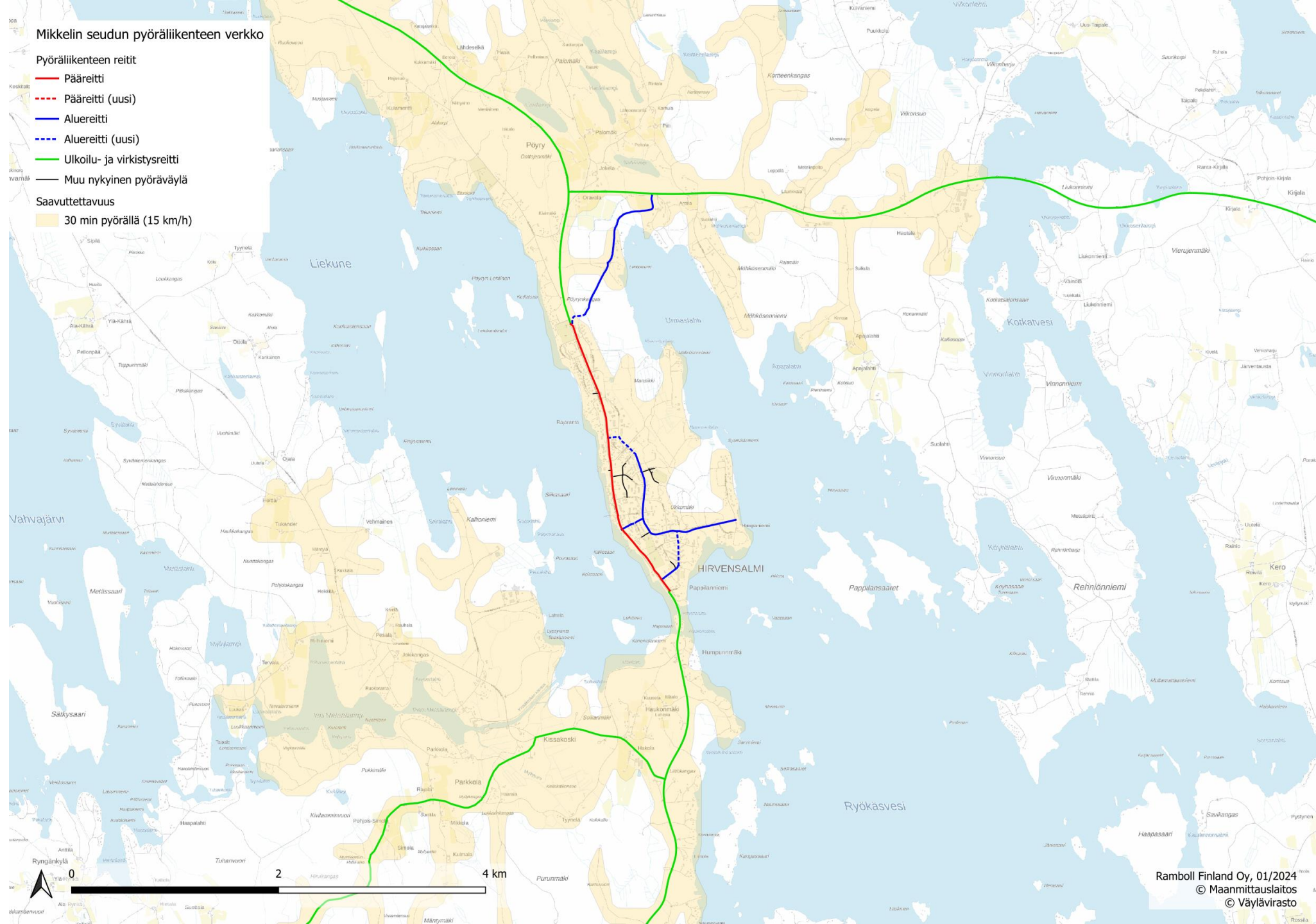
- - - Alureitti (uusi)

— Ulkoilu- ja virkistysreitti

— Muu nykyinen pyöräväylä

Saavutettavuus

30 min pyörällä (15 km/h)

Juva

Mikkelin seudun pyöräliikenteen verkko

Pyöräliikenteen reitit

— Pääreitti

- - - Pääreitti (uusi)

— Alureitti

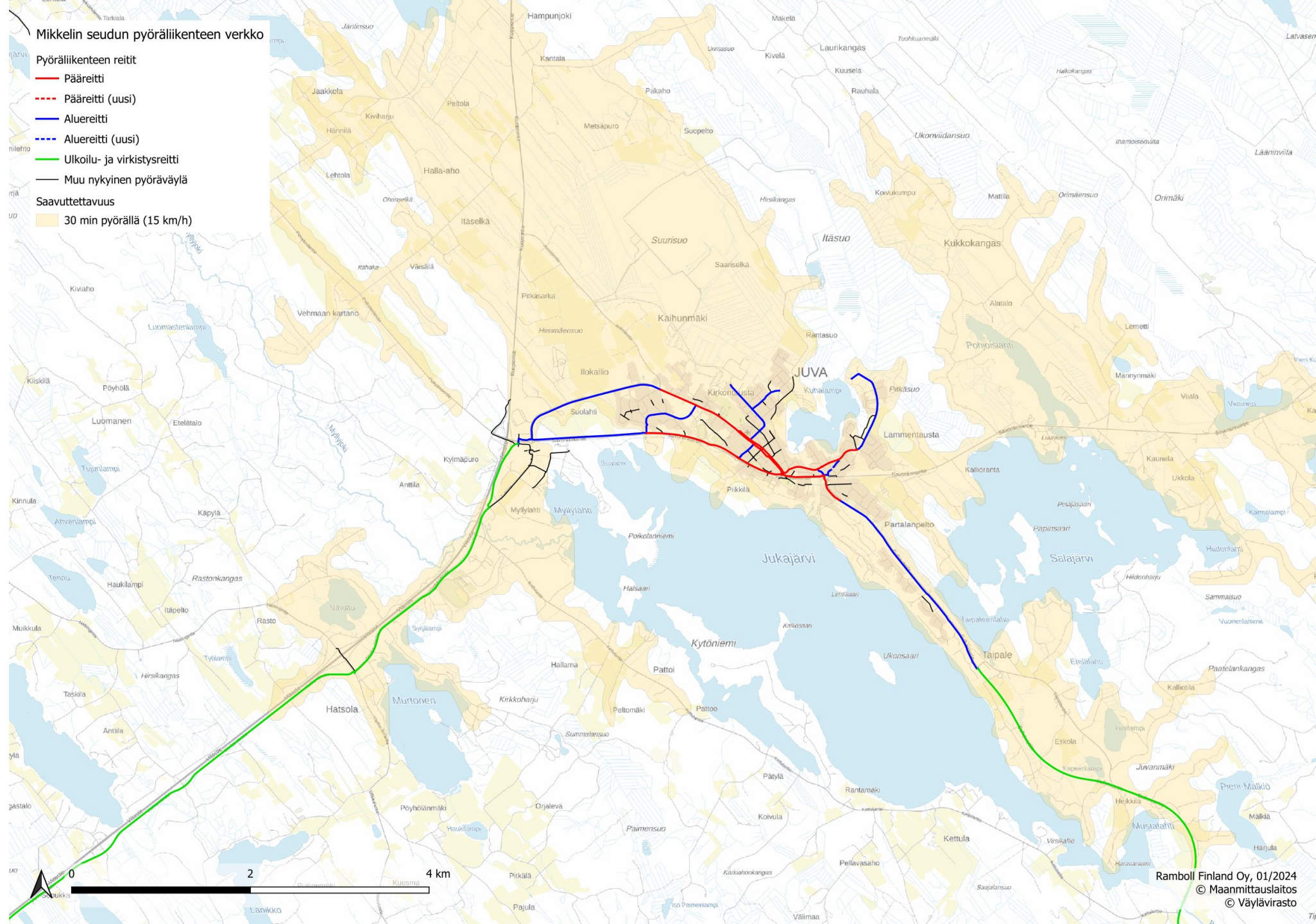
- - - Alureitti (uusi)

— Ulkoilu- ja virkistysreitti

— Muu nykyinen pyöräväylä

Saavutettavuus

30 min pyörällä (15 km/h)

Kangasniemi

Mikkelin seudun pyöräliikenteen verkko

Pyöräliikenteen reitit

— Pääreitti

- - - Pääreitti (uusi)

— Alureitti

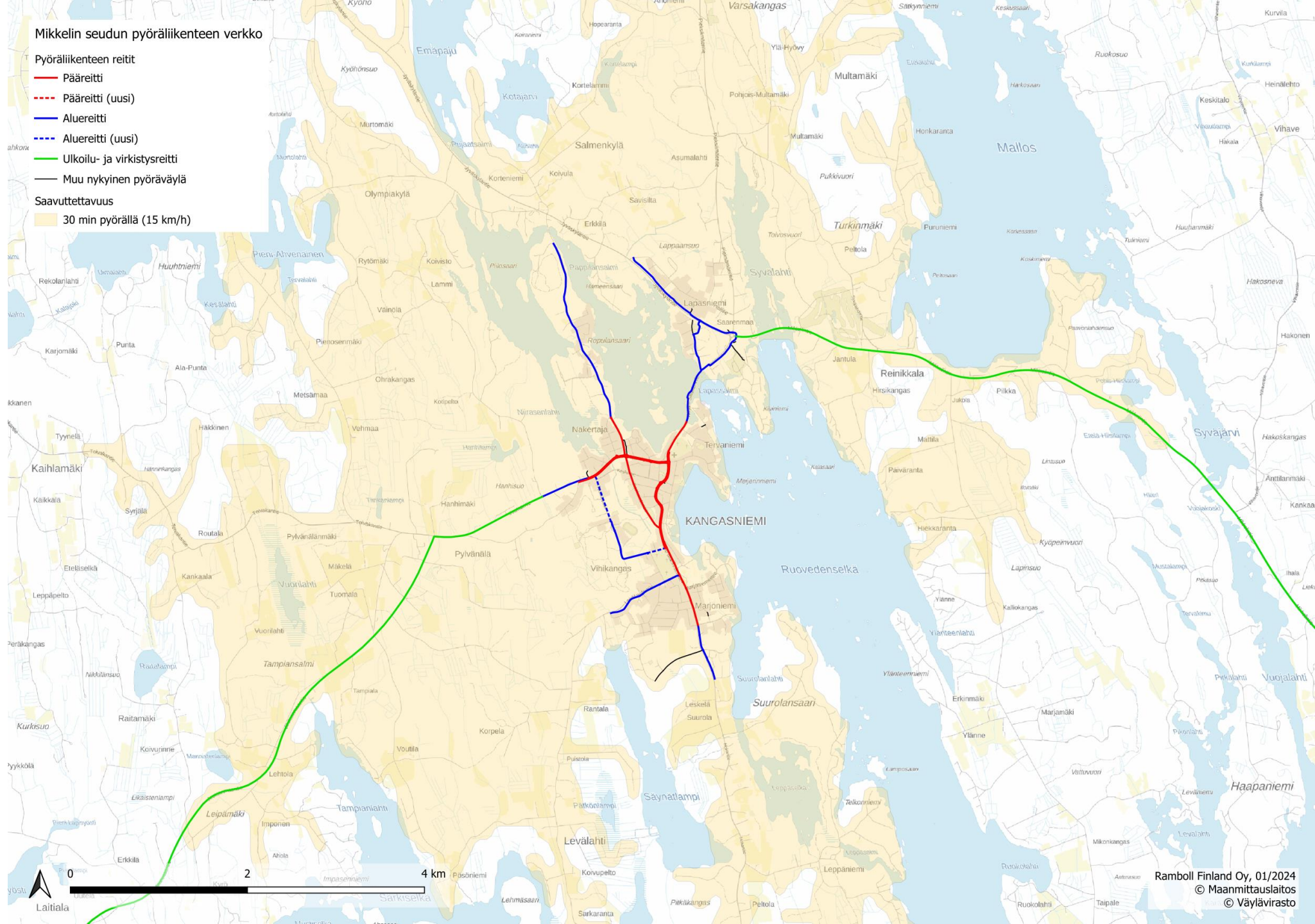
- - - Alureitti (uusi)

— Ulkoilu- ja virkistysreitti

— Muu nykyinen pyöräväylä

Saavutettavuus

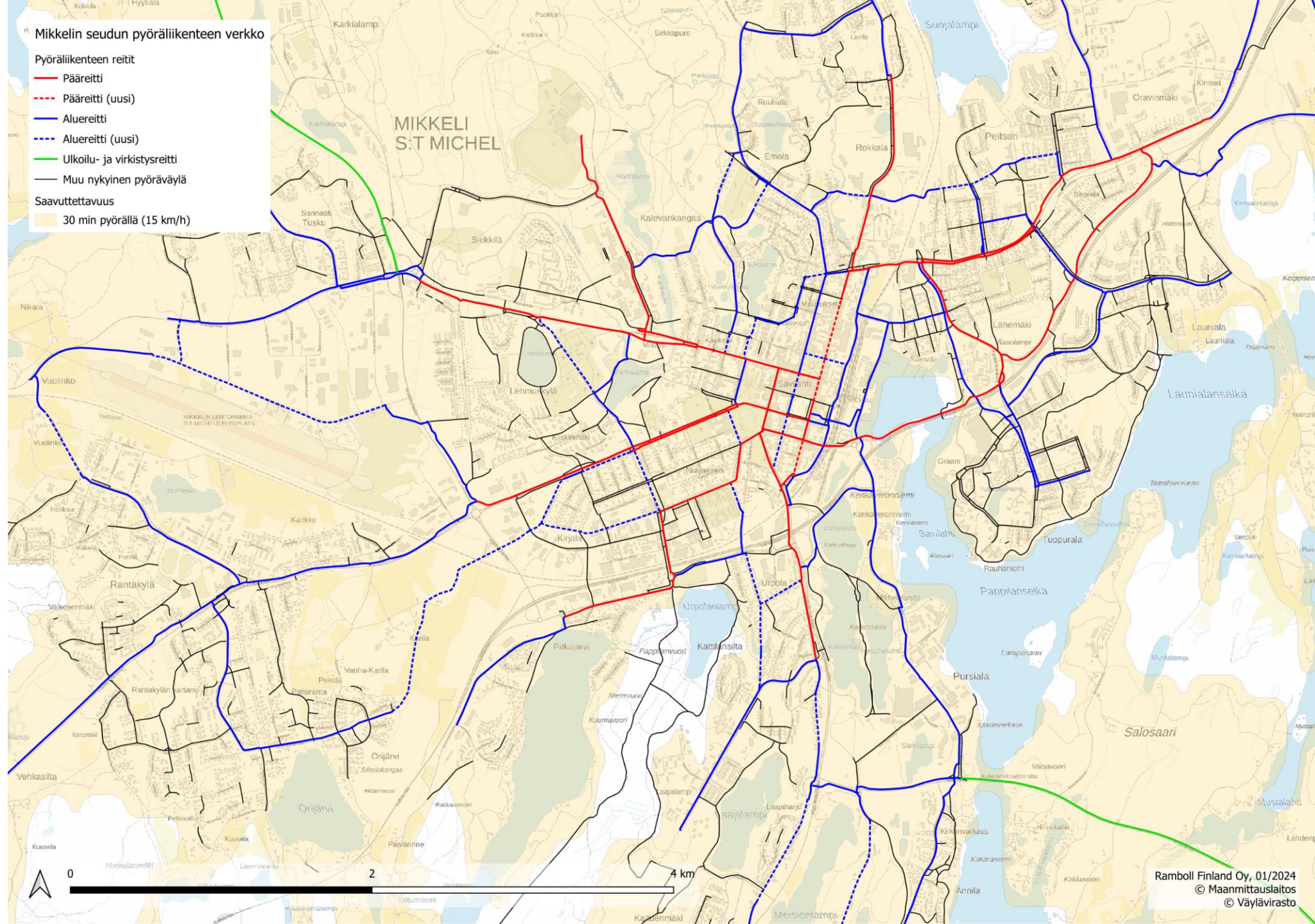
30 min pyörällä (15 km/h)

**Keskusta
Rantakylä
Otava**

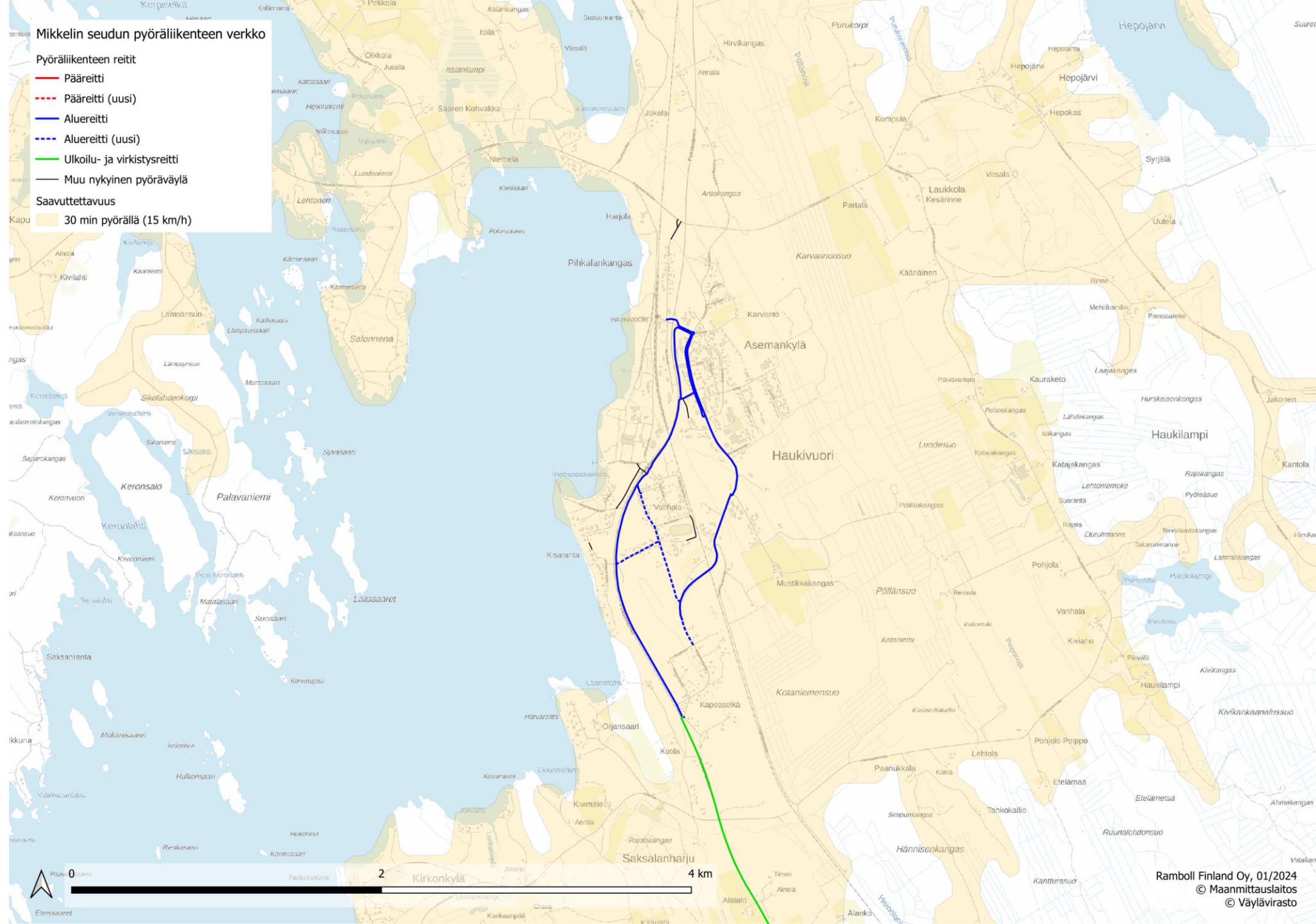
Mikkelin keskusta

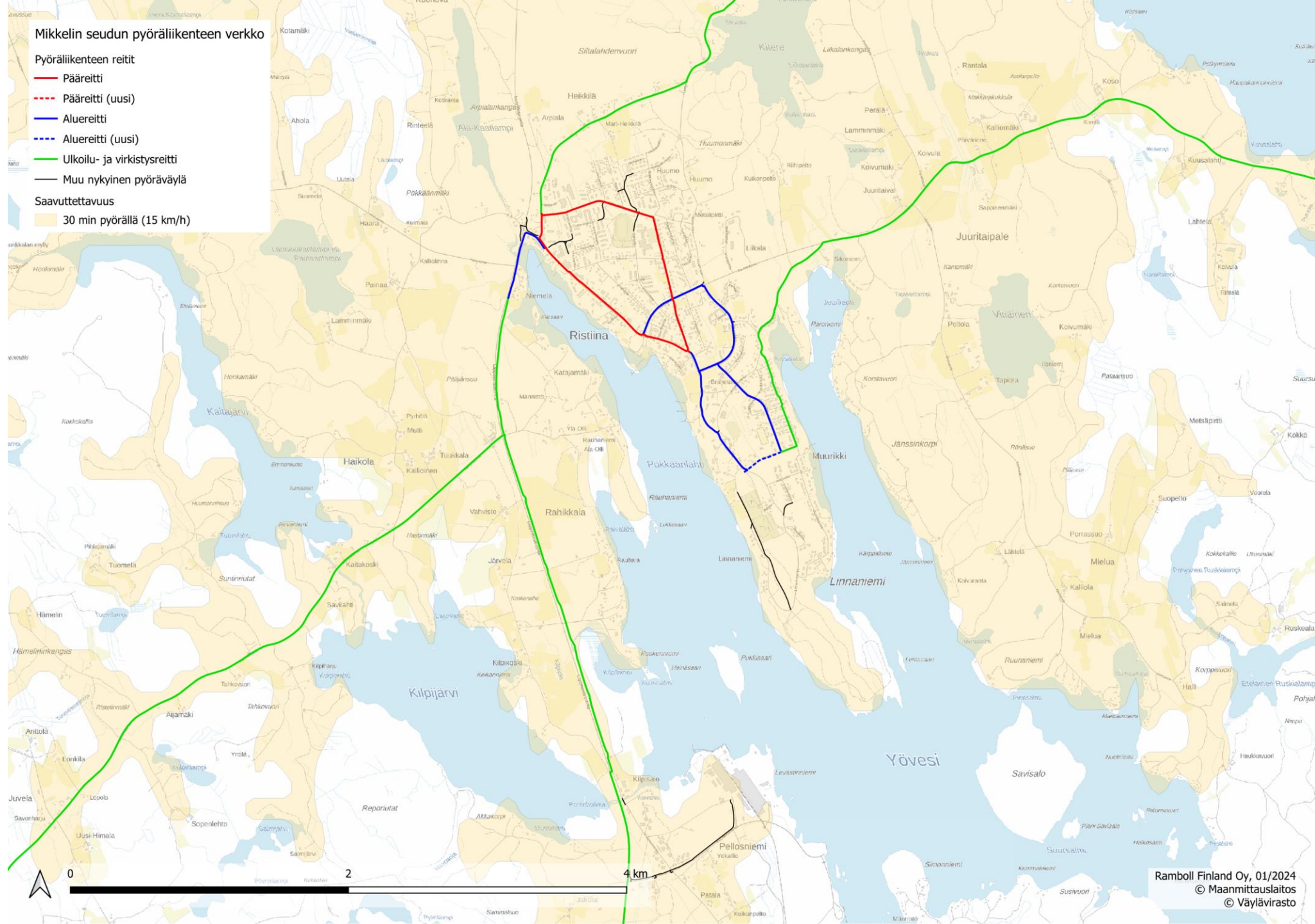
**Mikkeli /
Anttola**

Mikkeli / Haukivuori

Mikkeli / Ristiina

Mikkeli / Suomenniemi

Mikkelin seudun pyöräliikenteen verkko

Pyöräliikenteen reitit

— Pääreitti

- - - Pääreitti (uusi)

— Alue reitti

- - - Alue reitti (uusi)

— Ulkoilu- ja virkistysreitti

— Muu nykyinen pyörävyä

Saavutettavuus

30 min pyörällä (15 km/h)

Mäntyharju

Pertunmaa

Puumala

Mikkelin seudun pyöräliikenteen verkko

Pyöräliikenteen reitit

— Pääreitti

- - - Pääreitti (uusi)

— Alureitti

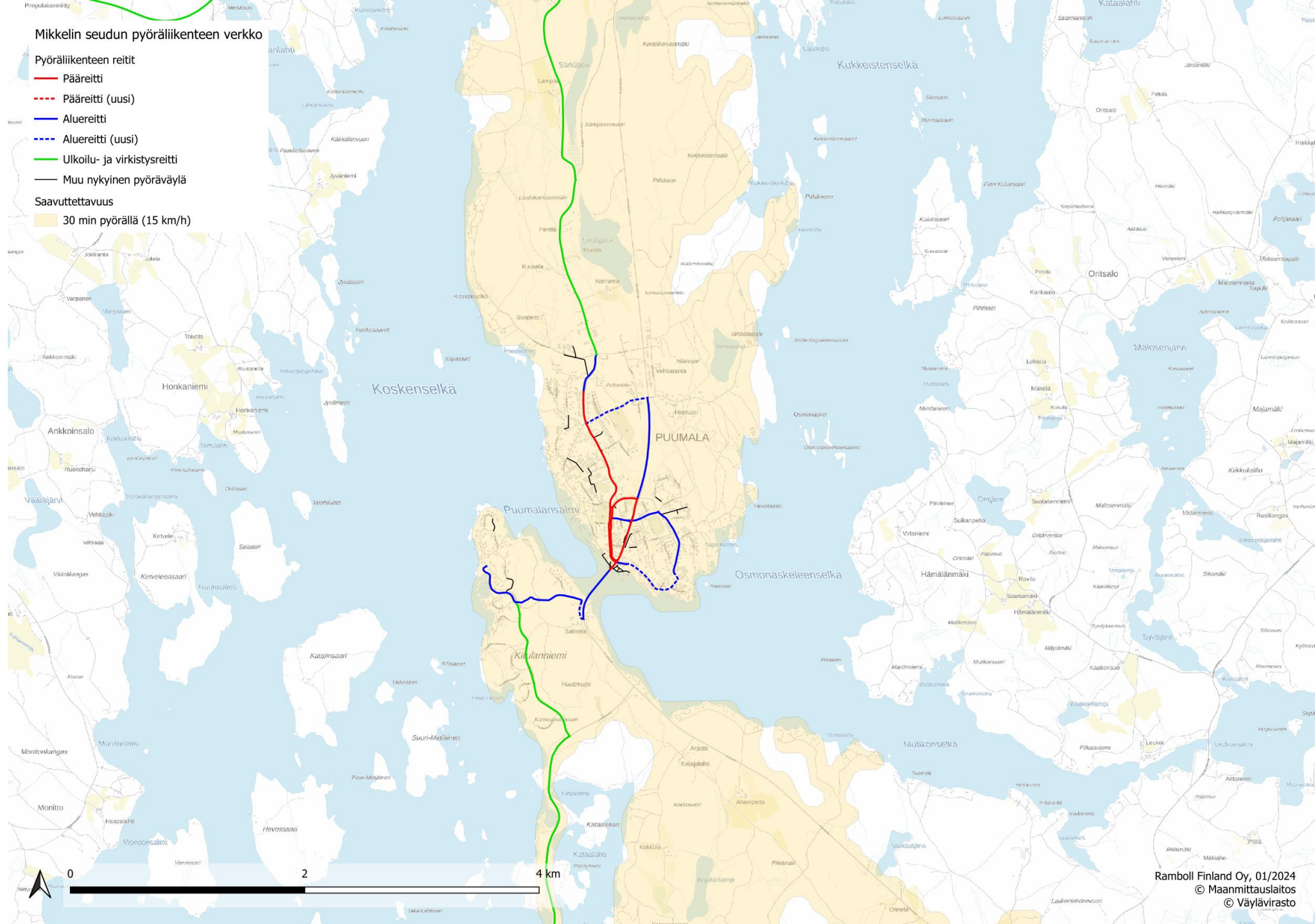
- - - Alureitti (uusi)

— Ulkoilu- ja virkistysreitti

— Muu nykyinen pyöräväylä

Saavutettavuus

30 min pyörällä (15 km/h)

Liite 5.

Pyöräpysäköinnin kehittäminen pysäkeillä

Johdantosivu

- Edistämishojelman laadinnan yhteydessä on täydennetty seudulle aiemmin laadittuihin joukkoliikenteen pysäkkikortteihin pyöräpysäköinnin tavoitetilanteet. Pysäkkikortit on laadittu vuoden 2022 lopulla valmistuneessa selvityksessä *Pohjois-Savon ELY-keskuksen linja-autopysäkkien toimintaperiaatteet, pysäkkiluokittelu ja kehittämisselvitys*.
- Täydennettävien pysäkkikorttien valinta perustui edellä mainitun selvityksen listaukseen keskeisimmistä seudun pysäkeistä. Listausta täydennettiin ohjausryhmän toiveilla.
- Täydennetty kortti ottaa kantaa pyöräpysäköintipaikkojen määrään, laatutasoon (telinetyyppi, katokset, lisäpalvelut) ja sijoitteluun. Tavoitetilanteessa seudulla parannetaan pysäköintiä 21 pysäkillä, joille lisätään yli 200 laadukasta pyöräpysäköintipaikkaa ja 15 paikkakatosta.

Kunta	Kohdemäärä	Paikkamäärä	Katos
Mikkeli	7	90	6
Hirvensalmi	2	14	1
Juva	3	24	2
Kangasniemi	2	16	1
Puumala	1	8	1
Mäntyharju	3	36	3
Pertunmaa	3	20	1
Yhteensä	21	208	15

Kuva: Alkuperäinen pysäkkikortti

Marssitie, E, vt 13 Mikkeli

Pysäkkikortti 15.11.2022

Digiroad-id: 81439
Vastapysäkin id: 81438
Tiesolite: 13/217/7104
Pysäkkiluokka: 2b) Muu solmupysäkki
Digiroad-tietojen ylläpitäjä: ELY
Sijaitsee taajamassa (YKR 2020): Kyllä
Google Maps: <https://goo.gl/maps/3YaaAw3P4ETinTnDA>

Asukasmäärä 0,5–3,0 km säteellä (2020): 11567
Väestöpisteet (min. -12, max. 30): 6
Korkein joli-pistemäärä (min. -28, max. 70): 0
Pyöräilyn potentiaalipisteet yht. (väestö+joli): 6
Kyselyssä (2022) pyöräpysäköintitarpeen priorisointi: Ei

Pysäkin varusteet

Pysäkkityyppi:	Oljalinen pysäkkilevennys	Toimenpidetarpeet:
Tolppa/katos:	Pysäkkitolppa	Pysäkkikatos, 10 000 e
Pysäkinmerkki:	Ohittajan	
Linjakilpi:	Ei	
Nimikilpi:	Ei	Nimikilpi uuden katoksen yhteydessä
Vanha pikavuoro-linjakilpi:	Ei	
Penkki:	Ei	Penkki uuden katoksen yhteydessä
Roskakori:	Ei	Roskakori uuden katoksen yhteydessä
Paikka aikataululle:	Ei	Kesäaikaohje uuden katoksen yhteydessä
Ajantasainen aikataulu:	Ei	Ajantasainen aikataulu
Heijastinnauha:	Ei	Heijastinnauha uuden katoksen yhteydessä

Esteettömyys, jalankulkuyhteydet ja opastus

Pysäkki näkyvä jalankäytävältä:	Kyllä	Toimenpidetarpeet:
Pysäkillä on jalankulkuyhteys:	Kyllä	
Jalankulkuyhteys pysäkillä on esteetön:	Kyllä	Pysäkillä lisäkilpi jk-merkin yhteyteen
Jalankäytävä päättyy pysäkillä:	Kyllä	Odotustilan korottaminen, 10 000 e
Matkustajien odotustila on korotettu:	Ei	
Matkustajien odotustila on tasainen:	Kyllä	
Pääsy mahdolliseen katokseen on tasainen:	Kyllä	
Tielaistutus:	Ei	Tielineen tielaistutus
Pysäkillä hyvä näkemä linja-auton saapumissuuntaan:	Kyllä	
Mahdollinen jkp-tie on linjattu pysäkin takaa:	Kyllä	
Tien ylitys vastapysäkillä on osoitettu:	Kyllä: alkukulu	

Pyöräpysäköinti

Pyöräteline (paikkojen määrä):	Ei	Toimenpidetarpeet:
Pyöräiden määrä telineessä:	0	Katokselinen pyöräpysäköintipaikka, 20 000 e
Pyöräiden määrä muualla:	0	
Suositusten tms. määrä:	0	
Pyörätelineessä runkolukitusmahdollisuus:	Ei	
Pyöräpysäköintipaikalla sääsuoja:	Ei	
Pyöräpysäköintipaikka valaistu:	Ei	
Pyöräpysäköintipaikka päällystetty:	Ei	
Ehdotus pysäkiparin pyörätelineen sijainnista:		Marssitien (katu) tai Rahtitien (katu) varten tai niiden liittymään. Huom! Vastapysäkin välillä on pitkä kävelävälitys.
Kyselyvastauksen (2022) tarkennus pyöräpysäköinnistä:		

Autojen liityntäpysäköinti

Autojen liityntäpysäköintiin osoitettuja paikkoja (määrä):	Kyllä	Toimenpidetarpeet:
Muita autojen p-paikkoja lähettävillä:	Ei	

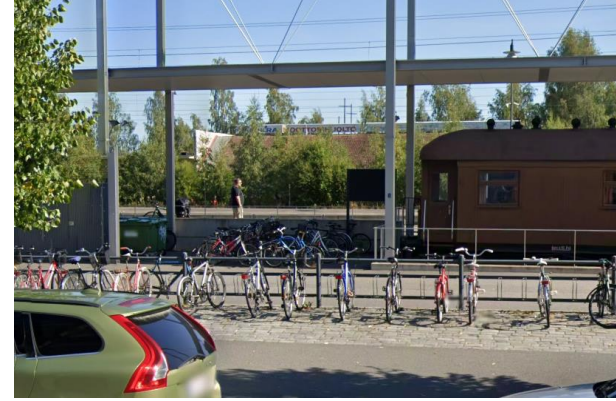
Pysäkin muut tärkeimmät kehittämistarpeet:

Kyllä: alkukulu

Pysäkkikortti

01. Mikkelin matkakeskus, Mannerheimintie 1 Mikkeli

	Nykytila 2019 (Google Streetview)	Toimenpidetarpeet
Pyöräteline (paikkojen määrä):	Juna-asema: 92 rengastelinettä Linja-autoasema: 20 rengastelinettä Yhteensä: 112 paikkaa	Katoksellinen > pyöräpysäköintipaikka + kaaritelineet
Pyörien määrä telineessä:	Juna-asema: 80 pyörää Linja-autoasema: 20 pyörää Yhteensä: 100 pyörää	Vähintään 160 paikkaa > yhteensä (esim. 120 ja 40). Kaariteline (tai rengasteline runkolukituksella)
Pyörien määrä muualla:	5 (juna-aseman edessä)	
Sähköpotkulautojen tms. määrä:	-	> -
Pyörätelineessä runkolukitusmahdollisuus:	Ei	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikalla	Osittain (26 kpl, juna- sääsuoja: aseman puolella)	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikka	Osittain (26 kpl, juna- valaistu: aseman puolella)	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikka päällystetty:	Kyllä	> Kyllä
Ehdotus pysäkkiparin pyörätelineen sijainniksi:	Korjataan nykyiset pyöräpysäköintipaikat	

Pysäkkikortti

09. Hirvensalmen Matkakeskus Hirvensalmi

	Nykytila 2018 (Google Streetview)		Toimenpidetarpeet
Pyöräteline (paikkojen määrä):	4 rengastelinettä	>	Katoksellinen pyöräpysäköintipaikka
Pyörien määrä telineessä:	1	>	8 paikkaa. Kaariteline tai rengasteline runkolukituksella
Pyörien määrä muualla:	0		
Sähköpotkulautojen tms. määrä:	0	>	-
Pyörätelineessä runkolukitusmahdollisuus:	Ei	>	Kyllä
Pyöräpysäköintipaikalla sääsuoja:	Ei	>	Kyllä
Pyöräpysäköintipaikka valaistu:	Kyllä	>	Katuvalaistus saattaa riittää
Pyöräpysäköintipaikka päällystetty:	Kyllä	>	Kyllä
Ehdotus pysäkkiparin pyörätelineen sijainniksi:	Katos autopysäköintipaikan tilalle, rakennuksen pohjoispäädyssä		

Pysäkkikortti

10. Juvan linja-autoasema, Yhdystie 8 Juva

	Nykytila 2018 (Google Streetview)	Toimenpidetarpeet
Pyöräteline (paikkojen määrä):	8 rengastelinettä	> Katoksellinen pyöräpysäköintipaikka
Pyörien määrä telineessä:	1	> 10 paikkaa. Kaariteline tai rengasteline runkolukituksella
Pyörien määrä muualla:	-	
Sähköpotkulautojen tms. määrä:	-	> -
Pyörätelineessä runkolukitusmahdollisuus:	Ei	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikalla sääsuoja:	Ei	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikka valaistu:	Kyllä	> Katuvalaistus saattaa riittää
Pyöräpysäköintipaikka päällystetty:	Kyllä	> Kyllä
Ehdotus pysäkkiparin pyörätelineen sijainniksi:	Korvataan nykyiset rengastelineet katoksellisella pyöräpysäköinnillä	

Pysäkkikortti

11. Kangasniemen linja-autoasema Kangasniemi

	Nykytila 2009 (Google Streetview)	Toimenpidetarpeet
Pyöräteline (paikkojen määrä):	0	> Katoksellinen pyöräpysäköintipaikka
Pyörien määrä telineessä:	-	> 10 paikkaa. Kaariteline tai rengasteline runkolukituksella
Pyörien määrä muualla:	5	
Sähköpotkulautojen tms. määrä:	-	> -
Pyörätelineessä runkolukitusmahdollisuus:	-	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikalla sääsuoja:	-	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikka valaistu:	-	> Katuvalaistus saattaa riittää
Pyöräpysäköintipaikka päällystetty:	-	> Kyllä
Ehdotus pysäkkiparin pyörätelineen sijainniksi:	Linja-autoaseman autopysäköintipaikan tilalle.	

Pysäkkikortti

12. Mäntyharjun linja-autoasema Mäntyharju

	Nykytila 2018 (Google Streetview)	Toimenpidetarpeet
Pyöräteline (paikkojen määrä):	3 rengastelinettä	> Katoksellinen pyöräpysäköintipaikka
Pyörien määrä telineessä:	2	> 8 paikkaa. Kaariteline tai rengasteline runkolukituksella
Pyörien määrä muualla:	0	
Sähköpotkulautojen tms. määrä:	-	> -
Pyörätelineessä runkolukitusmahdollisuus:	Ei	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikalla sääsuoja:	Ei	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikka valaistu:	Kyllä	> Katuvalaistus saattaa riittää
Pyöräpysäköintipaikka päällystetty:	Kyllä	> Kyllä
Ehdotus pysäkkiparin pyörätelineen sijainniksi:	Linja-autoaseman lähellä	

Pysäkkikortti

13. Pertunmaan Mh, Pertuntie 23 Pertunmaa

	Nykytila 2018 (Google Streetview)	Toimenpidetarpeet
Pyöräteline (paikkojen määrä):	0	> Katoksellinen pyöräpysäköintipaikka
Pyörien määrä telineessä:	-	> 8 paikkaa. Kaariteline tai rengasteline runkolukituksella
Pyörien määrä muualla:	-	
Sähköpotkulautojen tms. määrä:	-	> -
Pyörätelineessä runkolukitusmahdollisuus:	-	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikalla sääsuoja:	-	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikka valaistu:	-	> Katuvalaistus saattaa riittää
Pyöräpysäköintipaikka päällystetty:	-	> Kyllä
Ehdotus pysäkkiparin pyörätelineen sijainniksi:	Pyöräkatos autopysäköintialueella	

Pysäkkikortti

14. Puumalan linja-autoasema, Keskustie 21 Puumala

	Nykytila 2011 (Google Streetview)	Toimenpidetarpeet
Pyöräteline (paikkojen määrä):	0	> Katoksellinen pyöräpysäköintipaikka
Pyörien määrä telineessä:	-	> 8 paikkaa. Kaariteline tai rengasteline runkolukituksella
Pyörien määrä muualla:	-	
Sähköpotkulautojen tms. määrä:	-	> -
Pyörätelineessä runkolukitusmahdollisuus:	-	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikalla sääsuoja:	-	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikka valaistu:	-	> Katuvalaistus saattaa riittää
Pyöräpysäköintipaikka päällystetty:	-	> Kyllä
Ehdotus pysäkkiparin pyörätelineen sijainniksi:	Pyöräkatos autopysäköintialueella (aseman puolella)	

Pysäkkikortti

31. Urpola Lappeenrannantie E, vt 15 Mikkeli

	Nykytila 2019 (Google Streetview)	Toimenpidetarpeet
Pyöräteline (paikkojen määrä):	0	> Katoksellinen pyöräpysäköintipaikka
Pyörien määrä telineessä:	-	8 paikkaa. Kaariteline tai rengasteline
Pyörien määrä muualla:	-	> runkolukituksella
Sähköpotkulautojen tms. määrä:	-	> -
Pyörätelineessä runkolukitusmahdollisuus:	-	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikalla sääsuoja:	-	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikka valaistu:	-	> Katuvalaistus saattaa riittää
Pyöräpysäköintipaikka päällystetty:	-	> Kyllä
Ehdotus pysäkkiparin pyörätelineen sijainniksi:	Pysäkkisyvennyksen ja JKPP:n välissä	

Pysäkkikortti

60. Vehmaa th, ramppi P, vt 5 Juva

	Nykytila 2020 (Google Streetview)	Toimenpidetarpeet
Pyöräteline (paikkojen määrä):	0	> Katoksellinen pyöräpysäköintipaikka
Pyörien määrä telineessä:	-	> 8 paikkaa. Kaariteline tai rengasteline runkolukituksella
Pyörien määrä muualla:	-	
Sähköpotkulautojen tms. määrä:	-	> -
Pyörätelineessä runkolukitusmahdollisuus:	-	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikalla sääsuoja:	-	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikka valaistu:	-	> Katuvalaistus saattaa riittää
Pyöräpysäköintipaikka päällystetty:	-	> Kyllä
Ehdotus pysäkkiparin pyörätelineen sijainniksi:	Pysäkin yhteyteen: pysäkkisyvennyksen ja JKPP:n välissä.	

Pysäkkikortti

62. Otava, P, mt 15098
Mikkeli

	Nykytila 2022	Toimenpidetarpeet
Pyöräteline (paikkojen määrä):	-	Katoksellinen > pyöräpysäköintipaikka, 20 000 e
Pyörien määrä telineessä:	-	10 paikkaa. Kaariteline tai > rengasteline runkolukituksella
Pyörien määrä muualla:	0	
Sähköpotkulautojen tms. määrä:	0	> -
Pyörätelineessä runkolukitusmahdollisuus:	-	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikalla sääsuoja:	-	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikka valaistu:	-	> Katuvalaistus saattaa riittää
Pyöräpysäköintipaikka päällystetty:	-	> Kyllä
Ehdotus pysäkkiparin pyörätelineen sijainniksi:	Pysäkin yhteyteen, hyvin tilaa: pysäkkisyvennyksen ja JKPP:n välissä.	

Pysäkkikortti

66. Vihantasalmi, P, vt 5 Mäntyharju

	Nykytila 2018 (Google Streetview) :	Toimenpidetarpeet:
Pyöräteline (paikkojen määrä):	0	> Katoksellinen pyöräpysäköintipaikka
Pyörien määrä telineessä:	-	> 8 paikkaa
Pyörien määrä muualla:	-	Kaariteline tai
Sähköpotkulautojen tms. määrä:	-	> rengasteline runkolukituksella
Pyörätelineessä runkolukitusmahdollisuus:	-	> -
Pyöräpysäköintipaikalla sääsuoja:	-	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikka valaistu:	-	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikka päällystetty:	-	> Katuvalaistus saattaa riittää
Ehdotus pysäkkiparin pyörätelineen sijainniksi:	Pysäkin yhteyteen, pysäkkisyvennyksen ja JKPP:n välissä.	

Pysäkkikortti

95. Uutela, I, vt 5 Hirvensalmi

	Nykytila 2018 (Google Streetview) :	Toimenpidetarpeet:
Pyöräteline (paikkojen määrä):	0	> Pyöräpysäköintipaikka (katoksellinen?)
Pyörien määrä telineessä:	-	> 6 paikkaa
		Kaariteline tai
		> rengasteline
Pyörien määrä muualla:	-	runkolukituksella
Sähköpotkulautojen tms. määrä:	-	> -
Pyörätelineessä		> -
runkolukitusmahdollisuus:	-	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikalla sääsuoja:	-	> Mahdollisesti
Pyöräpysäköintipaikka valaistu:	-	> Katuvalaistus saattaa riittää
Pyöräpysäköintipaikka päällystetty:	-	> Kyllä
Ehdotus pysäkkiparin pyörätelineen sijainniksi:	Nykyisellä jalkakäytävällä (mahdollinen JK:n levennys)	

Pysäkkikortti

96. Kauraniementie, L, vt 14 Juva

	Nykytila 2018 (Google Streetview) :	Toimenpidetarpeet:
Pyöräteline (paikkojen määrä):	0	> Pyöräpysäköintipaikka (katoksellinen?)
Pyörien määrä telineessä:	-	> 6 paikkaa
Pyörien määrä muualla:	-	Kaariteline tai
Sähköpotkulautojen tms. määrä:	-	> rengasteline runkolukituksella
Pyörätelineessä runkolukitusmahdollisuus:	-	> -
Pyöräpysäköintipaikalla sääsuoja:	-	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikka valaistu:	-	> Mahdollisesti
Pyöräpysäköintipaikka päällystetty:	-	> Katuvalaistus saattaa riittää
Ehdotus pysäkiparin pyörätelineen sijainniksi:	Nykyisellä jalkakäytävällä (mahdollinen JK:n levennys)	> Kyllä

Pysäkkikortti

97. Vuojalahti, P, vt 13 Kangasniemi

	Nykytila 2018 (Google Streetview) :	Toimenpidetarpeet:
Pyöräteline (paikkojen määrä):	0	> Pyöräpysäköintipaikka (katoksellinen?)
Pyörien määrä telineessä:	-	> 6 paikkaa
		Kaariteline tai
		> rengasteline
Pyörien määrä muualla:	-	runkolukituksella
Sähköpotkulautojen tms. määrä:	-	> -
Pyörätelineessä		> Kyllä
runkolukitusmahdollisuus:	-	
Pyöräpysäköintipaikalla sääsuoja:	-	> Mahdollisesti
Pyöräpysäköintipaikka valaistu:	-	> Katuvalaistus saattaa riittää
Pyöräpysäköintipaikka päällystetty:	-	> Kyllä (sora tai asfaltti)
Ehdotus pysäkkiparin pyörätelineen sijainniksi:	Pysäkin vieressä	

Pysäkkikortti

98. Rantakylä, Vanha Otavantie Mikkeli

	Nykytila 2019 (Google Streetview) :	Toimenpidetarpeet:
Pyöräteline (paikkojen määrä):	0	Katoksellinen > pyöräpysäköintipaikka (2 kpl?)
Pyörien määrä telineessä:	-	> 10 paikkaa
Pyörien määrä muualla:	-	Kaariteline tai > rengasteline
Sähköpotkulautojen tms. määrä:	-	runkolukituksella
Pyörätelineessä runkolukitusmahdollisuus:	-	> -
Pyöräpysäköintipaikalla sääsuoja:	-	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikka valaistu:	-	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikka päällystetty:	-	> Katuvalaistus saattaa riittää
Ehdotus pysäkkiparin pyörätelineen sijainniksi:	Pysäkin vieressä. Katokset molemmille bussipysäkeille?	> Kyllä

Pysäkkikortti

101. Anttola, L, Mikkelintie Mikkeli

	Nykytila 2018 (Google Streetview) :	Toimenpidetarpeet:
Pyöräteline (paikkojen määrä):	0	> Pyöräpysäköintipaikka (katoksellinen?)
Pyörien määrä telineessä:	-	> 6 paikkaa
		Kaariteline tai
Pyörien määrä muualla:	-	> rengasteline
Sähköpotkulautojen tms. määrä:	-	> -
Pyörätelineessä runkolukitusmahdollisuus:	-	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikalla sääsuoja:	-	> Mahdollisesti
Pyöräpysäköintipaikka valaistu:	-	> Katuvalaistus saattaa riittää
Pyöräpysäköintipaikka päällystetty:	-	> Kyllä
Ehdotus pysäkkiparin pyörätelineen sijainniksi:	Pysäkin vieressä	

Pysäkkikortti

102. Mäntyharjun rautatieasema Mäntyharju

	Nykytila 2011 (Google Streetview) :	Toimenpidetarpeet:
Pyöräteline (paikkojen määrä):	5 rengastelinettä	> Katoksellinen pyöräpysäköintipaikka
Pyörien määrä telineessä:	4	> 20 paikkaa
Pyörien määrä muualla:	-	Kaariteline tai
Sähköpotkulautojen tms. määrä:	-	> rengasteline runkolukituksella
Pyörätelineessä runkolukitusmahdollisuus:	Ei	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikalla sääsuoja:	Ei	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikka valaistu:	Kyllä	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikka päällystetty:	Kyllä	> Kyllä
Ehdotus pysäkkiparin pyörätelineen sijainniksi:	Nykyisen pyöräpysäköintipaikan tilalle.	

Pysäkkikortti

103. Kauppatie, Kuortti, L Pertunmaa

	Nykytila 2018 (Google Streetview) :	Toimenpidetarpeet:
Pyöräteline (paikkojen määrä):	0	> Pyöräpysäköintipaikka (katoksellinen?)
Pyörien määrä telineessä:	-	> 6 paikkaa
Pyörien määrä muualla:	-	Kaariteline tai
Sähköpotkulautojen tms. määrä:	-	> rengasteline runkolukituksella
Pyörätelineessä runkolukitusmahdollisuus:	-	> -
Pyöräpysäköintipaikalla sääsuoja:	-	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikka valaistu:	-	> Mahdollisesti
Pyöräpysäköintipaikka päällystetty:	-	> Nykyinen valaistus saattaa riittää
Ehdotus pysäkkiparin pyörätelineen sijainniksi:	Pysäkin vieressä, viheralueella	

Pysäkkikortti

104. Kuortti th, vt 5 Pertunmaa

	Nykytila 2018 (Google Streetview) :	Toimenpidetarpeet:
Pyöräteline (paikkojen määrä):	0	> Katoksellinen pyöräpysäköintipaikka
Pyörien määrä telineessä:	-	> 6 paikkaa
Pyörien määrä muualla:	-	Kaariteline tai
Sähköpotkulautojen tms. määrä:	-	> rengasteline runkolukituksella
Pyörätelineessä runkolukitusmahdollisuus:	-	> -
Pyöräpysäköintipaikalla sääsuoja:	-	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikka valaistu:	-	> Mahdollisesti
Pyöräpysäköintipaikka päällystetty:	-	> Nykyinen valaistus saattaa riittää
Ehdotus pysäkkiparin pyörätelineen sijainniksi:	Pysäkin vieressä	> Kyllä

Pysäkkikortti

xx. Haukivuori, asema, th, P
Mikkeli

	Nykytila 2018 (Google Streetview) :	Toimenpidetarpeet:
Pyöräteline (paikkojen määrä):	0	> Katoksellinen pyöräpysäköintipaikka
Pyörien määrä telineessä:	-	> 8 paikkaa
Pyörien määrä muualla:	-	Kaariteline tai
Sähköpotkulautojen tms. määrä:	-	> rengasteline runkolukituksella
Pyörätelineessä runkolukitusmahdollisuus:	-	> -
Pyöräpysäköintipaikalla sääsuoja:	-	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikka valaistu:	-	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikka päällystetty:	-	> Nykyinen valaistus saattaa riittää
Ehdotus pysäkkiparin pyörätelineen sijainniksi:	Pysäkin viereen	> Kyllä

Pysäkkikortti

xx. Ristiinan terveysasema, P Mikkeli

	Nykytila 2018 (Google Streetview) :	Toimenpidetarpeet:
Pyöräteline (paikkojen määrä):	0	> Katoksellinen pyöräpysäköintipaikka
Pyörien määrä telineessä:	-	> 8 paikkaa
Pyörien määrä muualla:	-	Kaariteline tai
Sähköpotkulautojen tms. määrä:	-	> rengasteline runkolukituksella
Pyörätelineessä runkolukitusmahdollisuus:	-	> -
Pyöräpysäköintipaikalla sääsuoja:	-	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikka valaistu:	-	> Kyllä
Pyöräpysäköintipaikka päällystetty:	-	> Nykyinen valaistus saattaa riittää
Ehdotus pysäkkiparin pyörätelineen sijainniksi:	-	> Kyllä
	Viheralueella, infotaulun vieressä	

Liite 6.

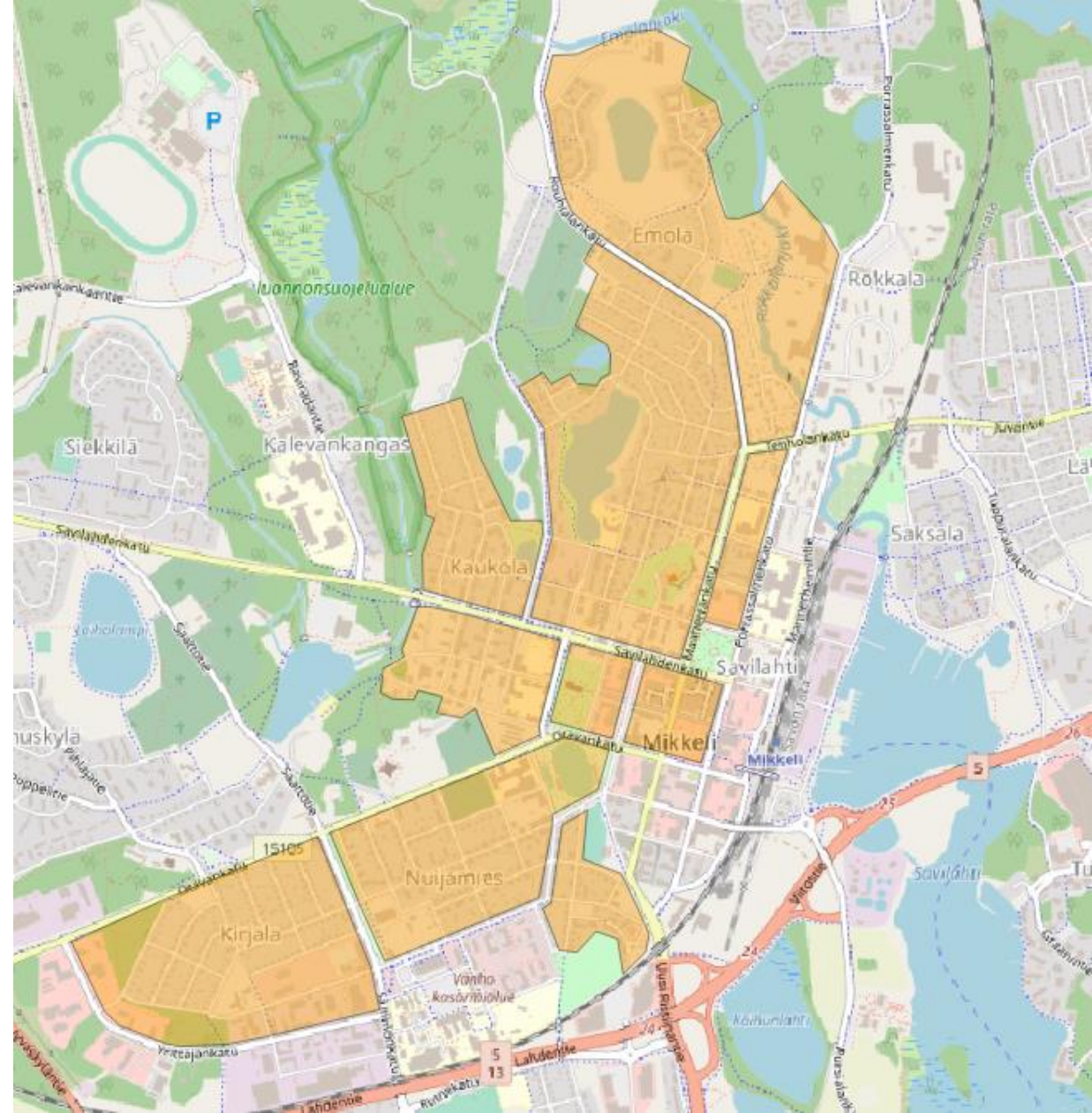
Pyöräliikenteen olosuhteiden kehittäminen Mikkelin keskustassa

Pyöräliikenteen tavoiteverkko keskustassa ja
katukohtaisettarkastelut

Rauhallisen liikkumisen alueet

Työn aikana on pohdittu Mikkelin autoliikenteen verkon nykyistä vahvempaa toiminnallista jäsentelyä:

- Nykyisin pääkatuverkko ei ole kovin selkeästi jäsentynyt. Monilla kaduilla on samanlainen poikkileikkaus (muoto) ja sitä kautta funktio ja käyttö. Epätasapaino vaikeuttaa katukohtaisten pyöräliikennejärjestelyjen suunnittelua.
- Ehdotetaan liikenneverkon uudelleenjäsentelyä liikennettä välittäviin katuihin (**liikennekadut**) ja paikalliskatuihin.
 - Liikennekaduilla on vilkas autoliikenne -> erilliset autoliikenteestä ja jalankulusta erotellut ratkaisut.
- Liikennekatujen väliset alueet toimisivat (paikalliskadut) **rauhallisen liikkumisen soluina**, joissa ≤ 30 km/h nopeusrajoitus ja tätä tukevat olosuhteet.
 - Pyöräliikenne lähtökohtaisesti ajoradalla
- **Tavoitteena on vähentää tarpeetonta läpiajtoa** alueiden sisällä, jotta liikennemäärät laskevat ja turvallisuus sekä mukavuus paranevat.

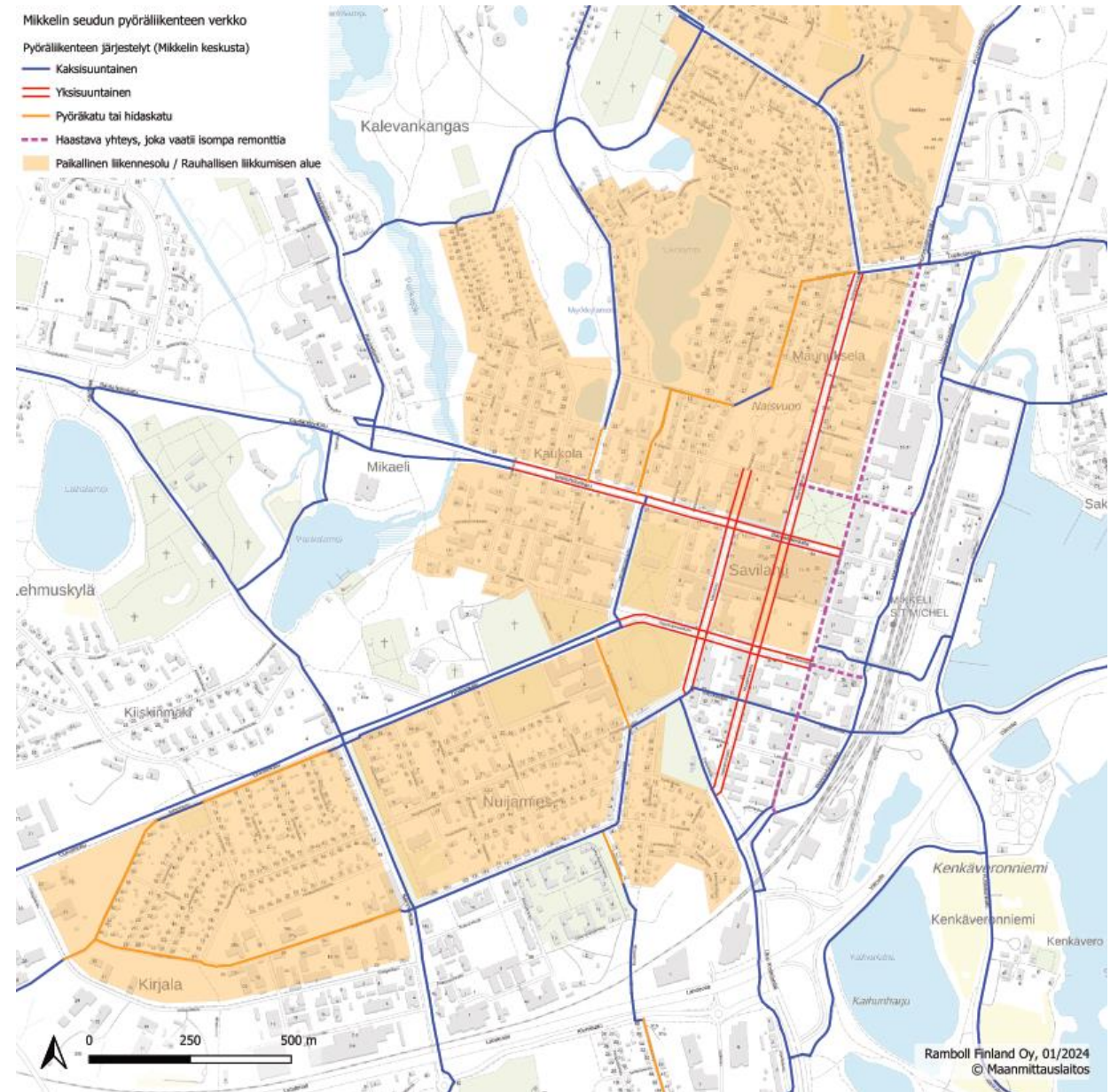

Ehdotus Mikkelin keskustan pyöräliikenteen järjestelyistä

Osana työtä hahmoteltiin Mikkelin keskustaan ajanmukaisen pyöräliikenteen suunnitteluohjeistuksen perusteella pääreittien suositellut järjestelyt.

Ne ottavat kantaa yksi- ja kaksisuuntaiseen pyöräliikenteeseen ja toteutustapaan. Konsultin ehdotus on esitetty viereisessä kuvassa.

Ehdotuksessa on otettu huomioon nykyinen käytettävissä oleva katutila. Toteutettavuuden tarkempi arviointi edellyttää katu- ja aluekohtaisesti mm. autopsäköinnin rooli tarkastelua.

Esimerkki kadun uudelleensuunnittelusta: Maaherrankatu

Mikkelin keskustassa on monta leveää katuja, joilla on kaksisuuntainen autoliikenne. Ajouradat ja pysäköintirivit ovat kaupunkisuunnittelun nykystandardein ylimitoitettuja, jalkakäytävät ovat liian kapeita ja pyöräväylät puuttuvat usein kokonaan.

Esimerkki kadun uudelleensuunnittelusta: [Maaherrankatu](#)

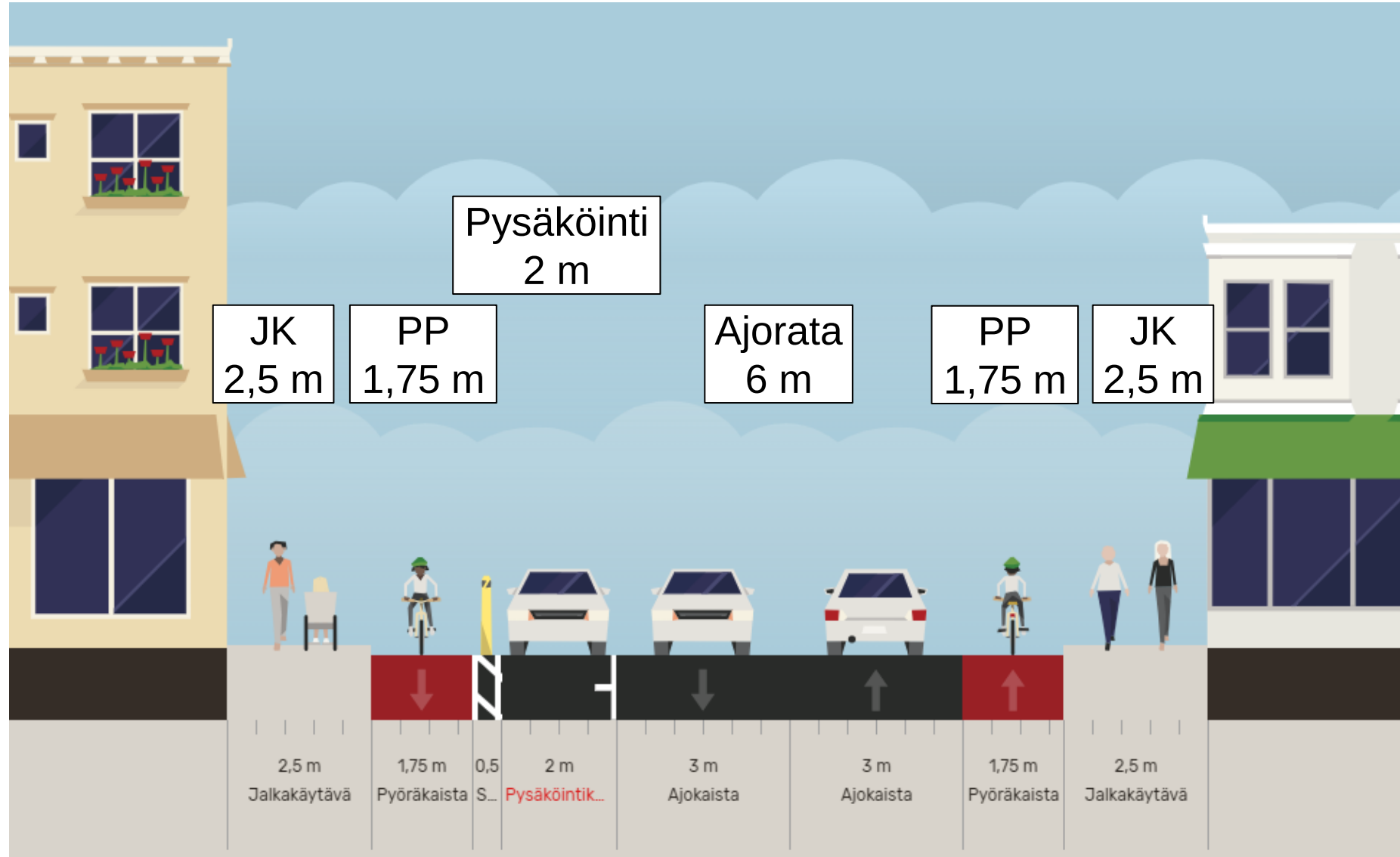
Nykytila, 17 m leveä

- Kaksi kapeaa jalkakäytävää ja tosi leveä ajorata + huomattavasti autopysäköintiä.
- Ajorata on liian leveä, sen voisi kaventaa 6–6,5 metriksi.
- Yhden pysäköintirivin poisto?

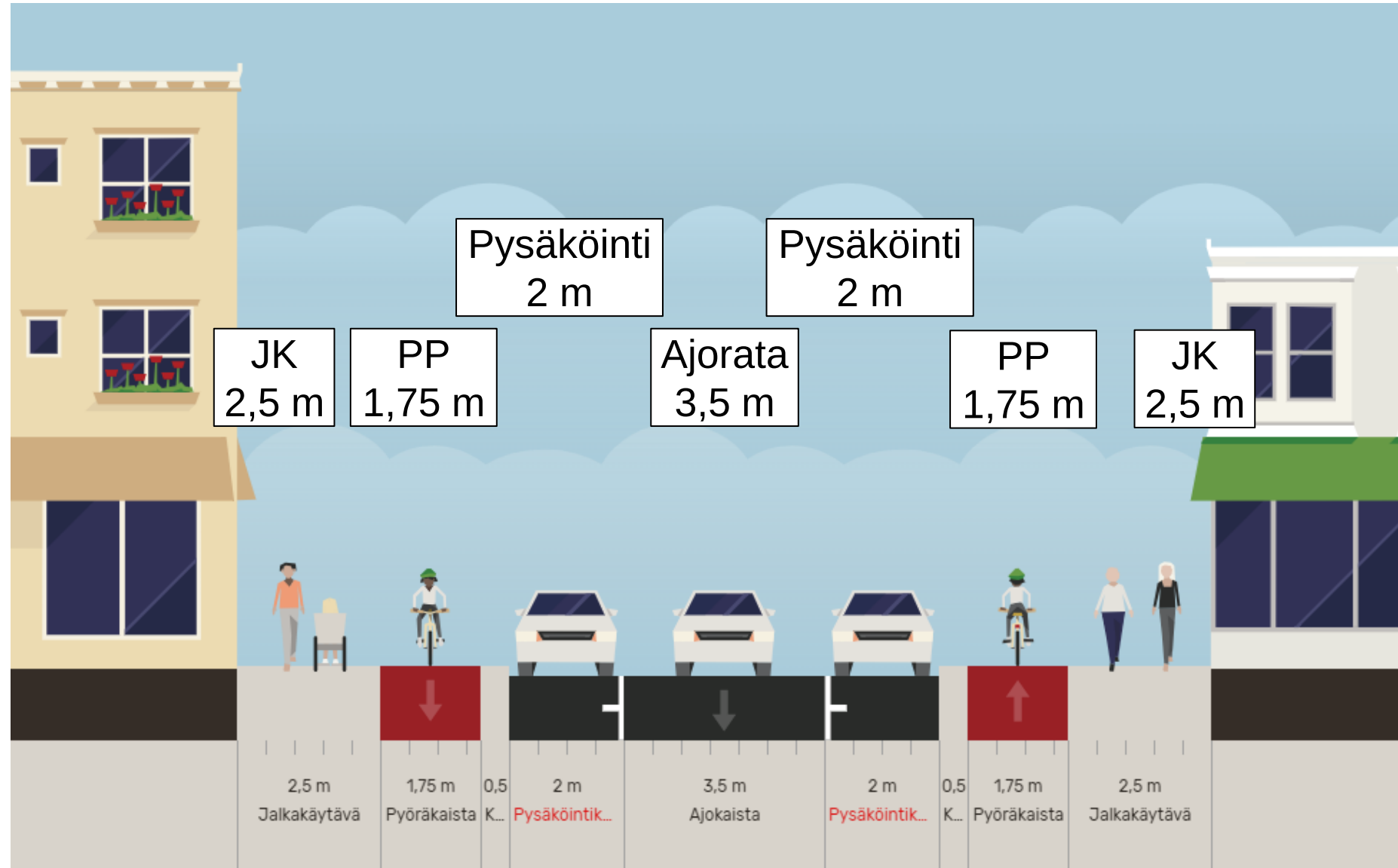
Esimerkki kadun uudelleensuunnittelusta: Maaherrankatu

VE1: kaksisuuntainen autoliikenne ja yksi autopysäköintirivi

Esimerkki kadun uudelleensuunnittelusta: Maaherrankatu

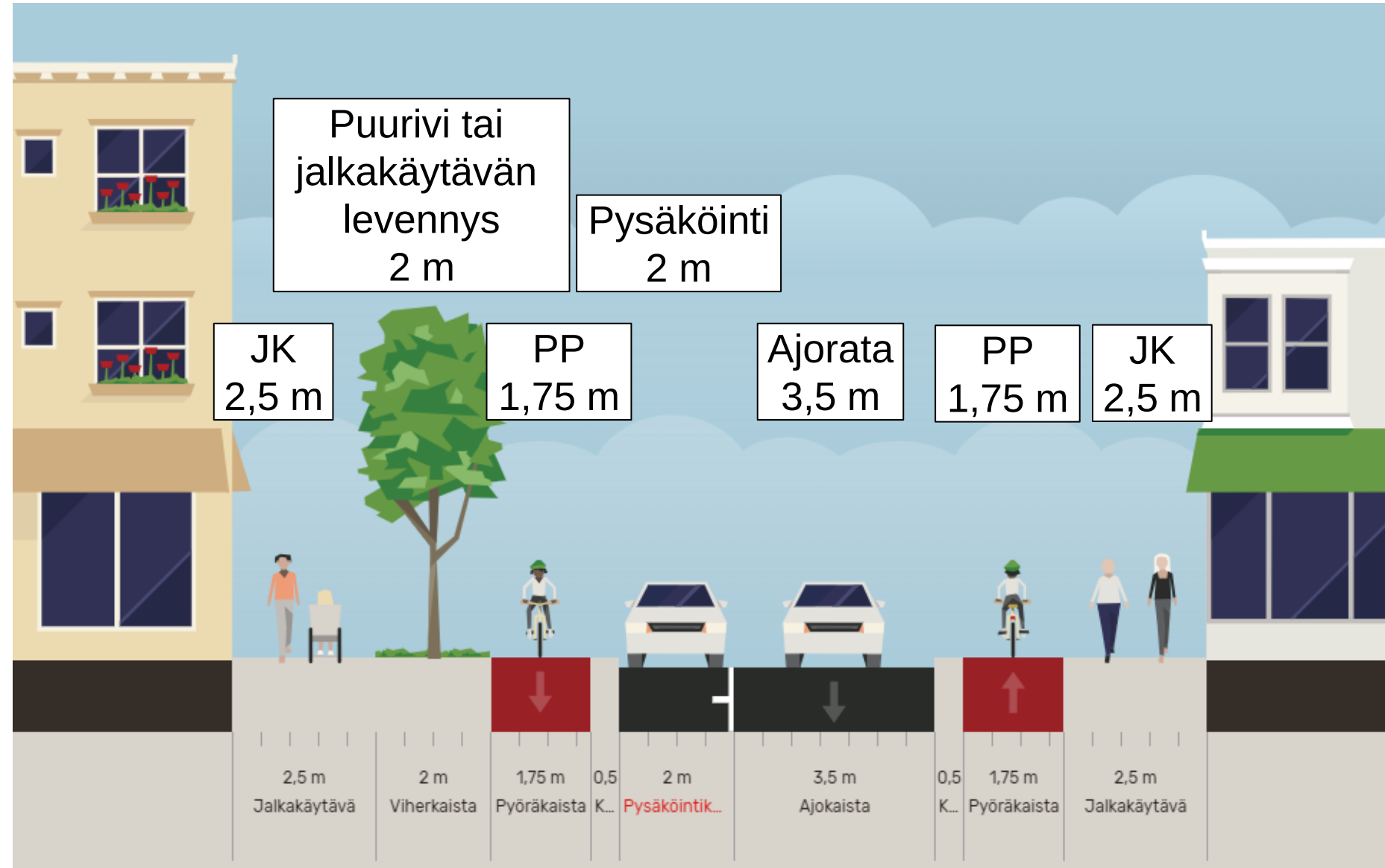
VE2: yksisuuntainen autoliikenne ja
kaksi autopysäköintiriviä

Esimerkki kadun uudelleensuunnittelusta: Maaherrankatu

VE3: yksisuuntainen autoliikenne ja yksi autopysäköintirivi.

- Luo lisää tilaa puuriville tai jalkakäytävän levennykselle (penkeille, terasseille, jne.)

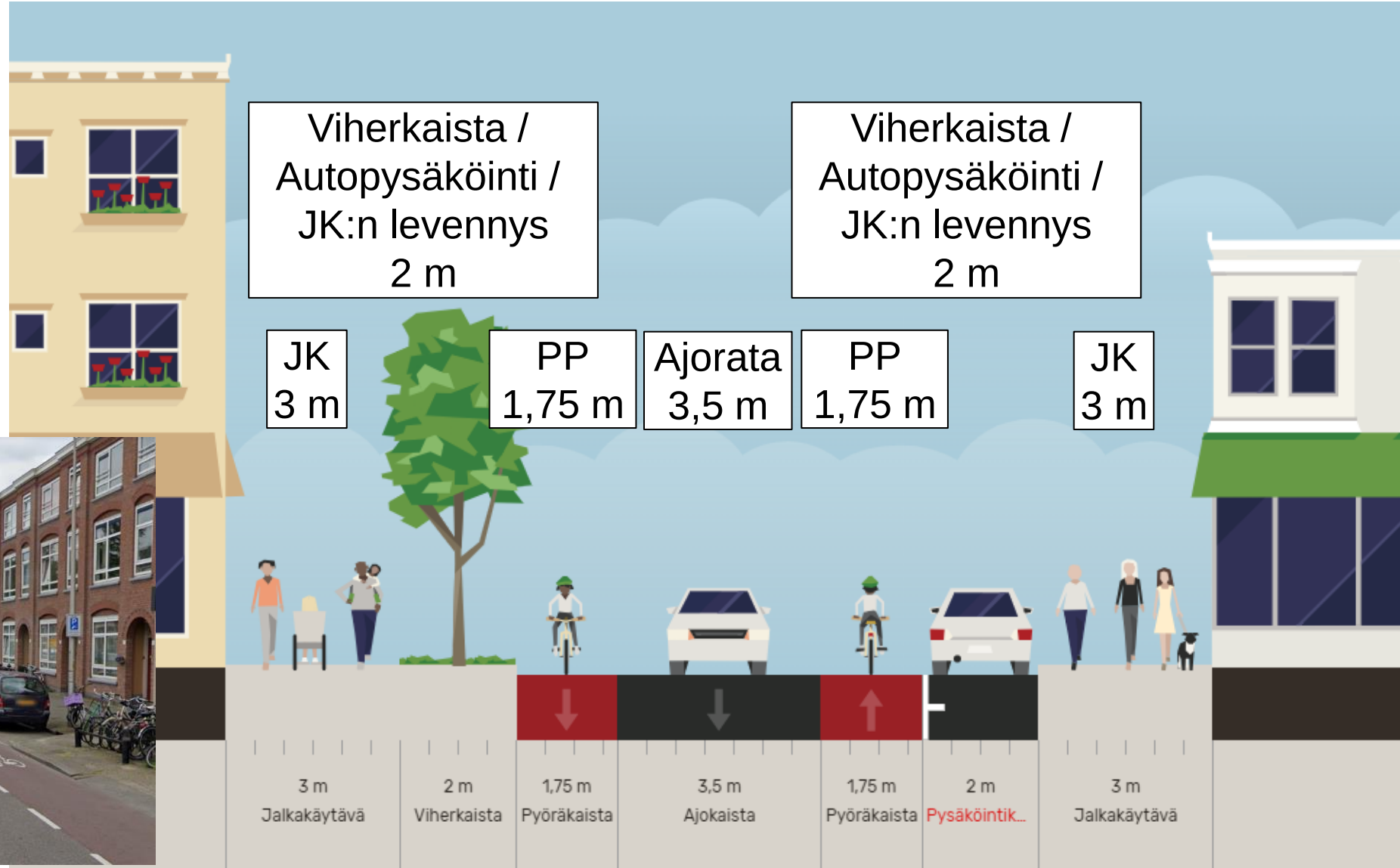

Esimerkki kadun uudelleensuunnittelusta: Maaherrankatu

VE4: 2-1 –tie

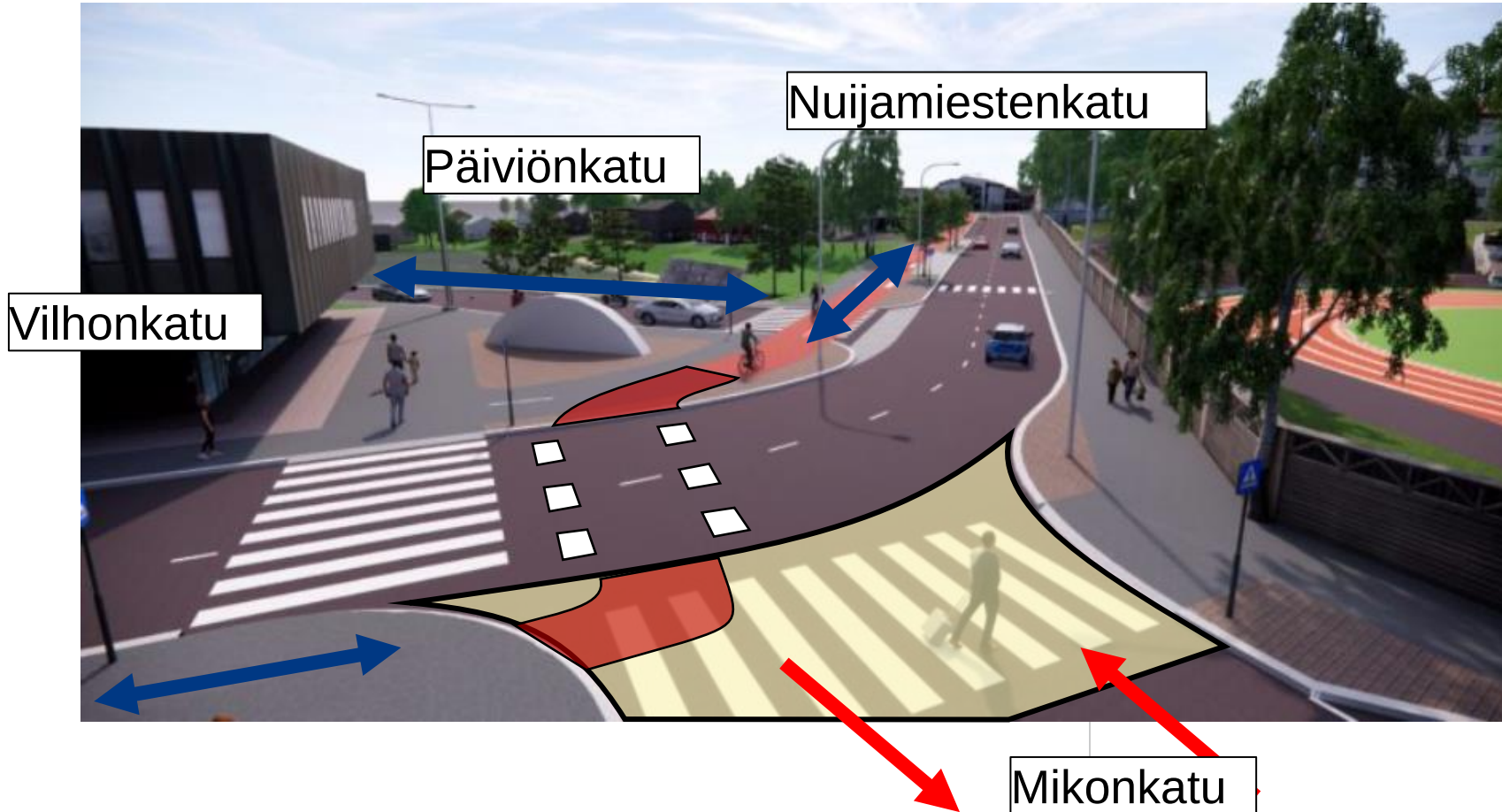
- Kaksisuuntainen autoliikenne säilyy 2-1 –tien ratkaisulla, mutta se tuo lisää tilaa puuriville tai jalkakäytävän levennykselle (penkeille, terasseille, jne.). Autopysäköinti säilyy myös osittain.

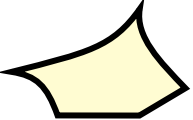
Esimerkkikuva Utrechtista
(Alankomaat)

Kaupungin suunnitelma:

Nuijamiestenkadun, Mikonkadun, Vilhonkadun ja Päiviönkadun liittymä:
jatkosuunnittelun luonnostelu/ehdotus

- Yksisuuntainen pyöräväylä
- Kaksisuuntainen pyöräväylä
- Ylijatkettu jalkakäytävä

Liikenteen rauhoittamisen keinot

- **Läpiajokielto liikennemerkeillä tai rakenteellisesti**
Läpiajokieltoja käytetään nykyään hyvin harvoin liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Se on varsin tehoton keino, koska poliisilla ei juuri ole mahdollisuuksia valvoa sen noudattamista. Läpiajoliikennettä pyritäänkin ohjaamaan pois asuntokaduilta muilla keinoilla, kuten nopeusrajoituksilla ja hidasteilla. Paras tapa vähentää läpiajoa on tehdä toisesta reitistä houkuttelevampi. Rakenteellinen läpiajon estäminen pollareilla on tehokas keino. Toimiva talvikunnossapito tulee huomioida suunnittelussa.
- **Ajoradan kavennukset ja korotukset**
Ajoradan kavennukset ja mutkat alentavat nopeuksia etenkin kohtaamistilanteissa. Myös kadunvarsipysäköinti voi toimia liikennettä hillitsevässä kavennuksena.
 - Korotettu suojatie
 - Risteysalueen korottaminen
 - Hidasteet ja kavennukset
- **Autoliikenteen katkaisu**, jossa jalankulun ja pyöräliikenteen yhteys jatkuu

Osa näistä keinoista on jo käytössä Mikkelissä.

Liikenteen rauhoittamisen keinot jo käytössä Mikkelissä

Keinot jo käytössä Mikkelissä, muun muassa:

- Läpiajokielto liikennemerkeillä: Jääkärintie ja Annikintie (Nuijamies)

- Autoliikenteen katkaisu: Sariolankatu (Kirjala)

Liikenteen rauhoittamisen keinot, esimerkki

Läpiajon rakenteellinen kielto

Ratkaisu mahdollistaa pääsyn kaikkialle autolla, mutta pollarit rajoittavat tehokkaasti läpiajoliikennettä alueen sisällä. Ratkaisu sallii läpiajoliikenteen jalan ja polkupyörällä. Läpiajokielto voi ilman rakenteellisia toimia olla tehoton keino, jos valvontaan ei ole resursseja.

Esimerkkikuva Ranskasta (Montreuil)

Esimerkkikuva Suomesta (Helsinki)

Esimerkkikuva Saksasta (Berliini)